

Revista ECONOMICA

CONSILIUL SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE — INSTITUTUL CENTRAL DE CERCETARI ECONOMICE

CONCEPȚIE REVOLUTIONARĂ ÎN DEZVOLTAREA ȘI PERFECȚIONAREA SOCIETĂȚII ROMÂNEȘTI

PREGĂTIREA CADRELOR FACTOR AL PROGRESULUI ECONOMIC - SOCIAL

În prezența tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU,
într-o atmosferă de puternică însuflețire,
de profundă responsabilitate pentru dezvoltarea social-culturală
a patriei, a avut loc

CONGRESUL EDUCAȚIEI ȘI ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

„Să facem totul, dragi tovarăși, încît lucrările
Congresului educației și învățămîntului să consti-
tue o puternică manifestare a hotărîrii cadrelor
didactice, a studenților și elevilor de a înfăptui
neabătut hotărîrile partidului și statului în dome-
niul învățămîntului — ca dealtfel în toate dome-
niile —, să asigure unirea și mai puternică a
marilor forțe pe care le avem în invă-

țămîntului pentru sporirea contribuției acestui
important sector al societății noastre la înfăptuirea
mărețului Program al partidului de edificare a
societății socialiste multilateral dezvoltate și inain-
tare a României spre comunism, de ridicare a
bunătății și fericirii întregii noastre națiuni”.

NICOLAE CEAUȘESCU

VIZITA DE PRIETENIE A TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU, ÎMPREUNĂ CU TOVARĂȘA ELENA CEAUȘESCU, ÎN REPUBLICA POPULARĂ BULGARIA

O nouă
expresie
a tradiționalelor
legături
de prietenie
și colaborare
româno-bulgare

„Strîns uniți în jurul Partidului Comunist Român, al secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, înainte cu forțe noi, sporite, spre o Românie mai înfloritoare și mai prosperă, așa cum i-a fost cu strălucire conturat viitorul de Congresul al XII-lea al Partidului Comunist Român, spre făurirea visului de aur al poporului nostru — comunismul !”

(Din Manifestul Frontului Democrației și Unității Socialiste)

MANIFESTARE A UNITĂȚII INDESTRUCTIBILE A POPORULUI ÎN JURUL PARTIDULUI, AL SECRETARULUI SĂU GENERAL

ÎNTR-O DEPLINĂ și puternică unitate în jurul Partidului Comunist Român, al secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, poporul nostru, clasa muncitoare, țărănimea, intelectualitatea, toți oamenii muncii — români, maghiari, germani, sîrbi și de alte naționalități — întîmpină alegerile de la 9 martie cu hotărîrea fermă de a face totul pentru îndeplinirea și depășirea prevederilor ultimului an al actualului plan cincinal și crearea condițiilor în vederea valorificării superioare a tuturor resurselor economice în cursul noului plan cincinal 1981-1985, ale cărui obiective prefigurează chipul nou, înfloritor al României de mîine.

În această atmosferă de puternică angajare civică, **Manifestul Frontului Democrației și Unității Socialiste**, document de un fierbinte patriotism, reprezentînd o sinteză impresionantă a marilor împliniri în făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate și în același timp o oglindă cuprinzătoare a perspectivelor luminoase ale României, a fost primit cu vie satisfacție și justificată mîndrie de către toți cetățenii țării.

Așa cum se subliniază în Manifest, marile realizări obținute în perioada care a trecut de la alegerile precedente în asigurarea progresului armonios al patriei în așezarea pe baze moderne a economiei naționale, în dezvoltarea învățămîntului, științei și culturii, în perfecționarea relațiilor de producție și a organizării vieții sociale, în lărgirea democrației socialiste și întărirea autoconducerii muncitorești, în ridicarea continuă a nivelului de trai material și spiritual al întregului popor sînt rodui muncii energice, avîntate, pline de răspundere a tuturor cetățenilor țării, fără deosebire de naționalitate, pentru înfăptuirea politicii profund științifice a partidului de ridicare a României socialiste pe noi culmi de progres și civilizație. Ele sînt un rezultat elocvent al unității indestructibile a întregului nostru popor în jurul partidului, al secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a voinței și hotărîrii sale de a acționa neabătut pentru înfăptuirea Programului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate în patria noastră, a politicii de pace, destindere și prietenie cu toate națiunile lumii, promovată cu consecvență de țara noastră.

DESCHIZÎND o perioadă de profunde transformări revoluționare în viața întregii noastre societăți, cel de al IX-lea Congres al partidului a imprimat energiilor creatoare un spirit nou, dinamizator în toate domeniile de activitate, a deschis epoca cea mai rodnică în

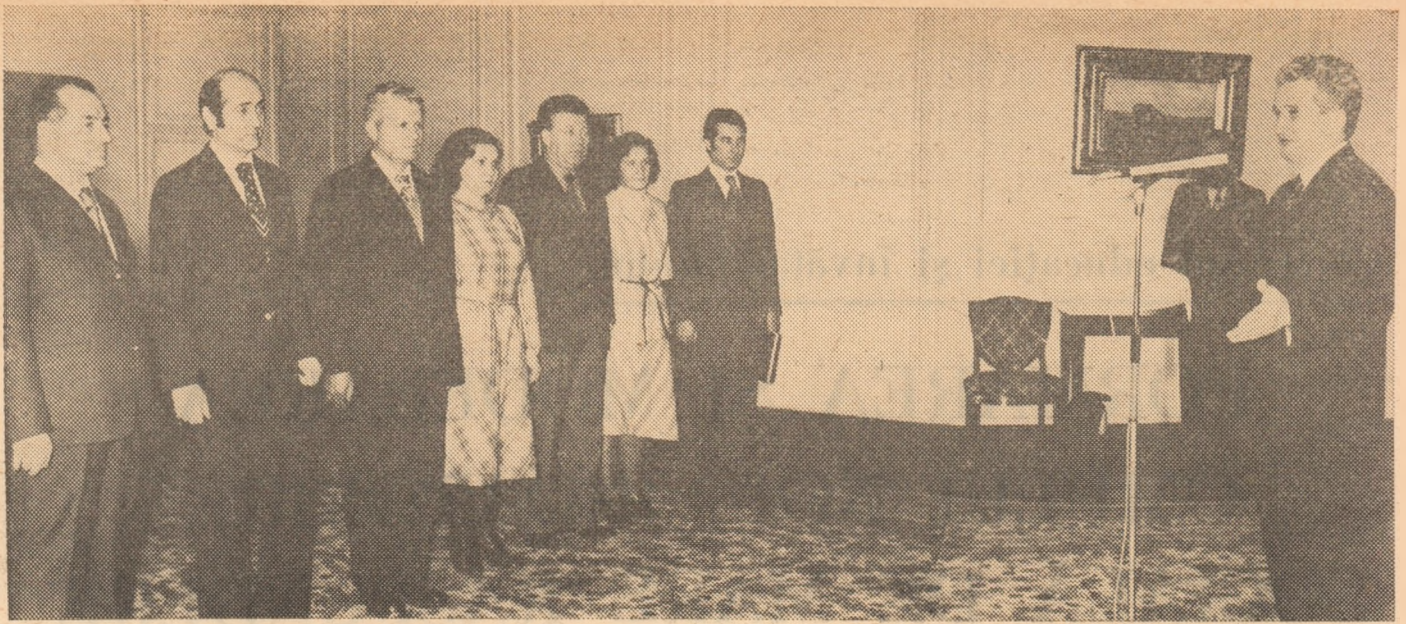
realizări din întreaga noastră istorie. Pentru fiecare cetățean al patriei noastre este limpede că aceste mărețe realizări sînt nemijlocit legate de activitatea neobosită desfășurată cu exemplară pasiune revoluționară și profundă răspundere comunistă, cu pilduitoare dăruire față de patrie, partid și popor, de cel mai de seamă și iubit fiu al României socialiste, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, președintele Frontului Democrației și Unității Socialiste.

Țara întreagă cunoaște astăzi, ca urmare a înfăptuirii consecvente a politicii științifice a partidului nostru, a inițiativelor de istorică însemnătate ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, un amplu proces de adîncire a democrației socialiste, un climat de sporire a participării maselor la dezbaterile problemelor construcției socialiste și la adoptarea hotărîrilor privind mersul nostru înainte.

Din inițiativa și cu contribuția directă a tovarășului Nicolae Ceaușescu a avut loc un amplu proces de perfecționare a formelor și metodelor de organizare și conducere științifică a societății, asigurînd cadrul organizatoric corespunzător pentru manifestarea pleneră a drepturilor și libertăților tuturor cetățenilor, un sistem unitar de conducere a țării de către popor, o democrație politică, economică și socială de tip nou, care permite valorificarea largă a inițiativei, experienței și capacității de creație ale maselor, participarea nemijlocită a acestora la întreaga activitate de conducere a societății, înfăptuindu-se o democrație reală, superioară oricăror forme de democrație capitalistă.

CANDIDAȚII Frontului Democrației și Unității Socialiste se prezintă în fața alegătorilor avînd ca platformă politică îndeplinirea mărețelor hotărîri adoptate de cel de-al XII-lea Congres al Partidului Comunist Român, chează dezvoltării ascendente a țării spre culmi tot mai înalte de progres și civilizație. Știînd că tot ceea ce se înfăptuiește în România se înfăptuiește pentru om, pentru binele și demnitatea sa, pentru propășirea, independența și suveranitatea patriei socialiste, pentru ridicarea ei pe un loc superior în rîndul națiunilor lumii, întregul nostru popor acționează cu fermitate pentru realizarea acestor hotărîri, mai strîns unit ca oricînd sub steagul partidului comunist, al secretarului său general, cel mai iubit și mai respectat fiu al poporului, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Cu bucurie și satisfacție, cu înaltă mîndrie patriotică

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a primit delegația adunării cetățenilor din circumscripția electorală nr. 1 „23 August” care l-au propus candidat pentru alegerile de deputați din Marea Adunare Națională

a primit întregul nostru popor hotărârea unanimă a miilor de participanți la adunarea cetățenească de la întreprinderea „23 August” din Capitală de a propune pe tovarășul Nicolae Ceaușescu drept candidat în circumscripția electorală nr. 1 „23 August” a municipiului București pentru alegerile de deputați în Marea Adunare Națională.

Hotărârea adoptată de cetățenii din această zonă a Capitalei, cu vechi și puternice tradiții muncitorești militante, expresie a voinței naționale, a constituit un nou prilej de manifestare entuziastă a sentimentelor de fierbinte dragoste și profundă recunoștință pe care întreaga noastră națiune le nutrește față de cel care s-a identificat pe deplin cu aspirațiile sale, patriot înflăcărat, strălucit revoluționar, militant de seamă al mișcării comuniste și muncitorești internaționale, a cărui gândire creatoare și activitate prodigioasă sînt puse în slujba împlinirii celor mai nobile și îndreptățite aspirații ale poporului nostru și ale tuturor popoarelor lumii — pace, libertate, independență și suveranitate națională, progres și bunăstare.

Opera teoretică și practică de mare profunzime a secretarului general al partidului, întemeiată pe cunoașterea profundă a realităților românești, pe aplicarea creatoare a legiților generale la condițiile concrete ale țării noastre, a impulsionat și a ridicat pe trepte calitativ superioare întregul proces de făurire a noii orînduirii, contribuind astfel la îmbogățirea substanțială a patrimoniului socialismului științific. Dedicîndu-și întreaga viață și activitate revoluționară cauzei socialismului, independenței patriei, tovarășul Nicolae Ceaușescu militează cu remarcabilă consecvență și răspundere, cu umanismul ce îi caracterizează întreaga activitate pentru triumful noilor relații democratice pe arena internațională, pentru renunțarea la folosirea forței și a amenințării cu forța în raporturile dintre state, pentru dezarmare și securitate, pentru edificarea unei noi ordini economice și politice mondiale, pentru dreptul sacru al fiecărui popor de a-și hotărî soarta de sine stătător, fără nici o ingerință din afară.

Întruchipînd cele mai alese virtuți ale fiilor acestui pămînt, tovarășul Nicolae Ceaușescu, prin voința supremă a întregului nostru popor, a fost nu demult reales în unanimitate, la Congresul al XII-lea, ca secretar general al

partidului, iar la Congresul Frontului Democrației și Unității Socialiste, ca președinte al acestei largi și reprezentative organizații politice. Prin întreaga sa desfășurare, actuala campanie electorală constituie un nou prilej de exprimare, în modul cel mai convingător, a unității de nezdruccinat a întregii națiuni române în jurul partidului, al secretarului său general, a hotărîrii comunistilor, a tuturor oamenilor muncii, de a asigura o calitate nouă, superioară în întreaga activitate consacrată înfloririi multilaterale și creșterii prestigiului României socialiste.

Acceptînd propunerea de a candida în alegerile de la 9 martie, o expresie a încrederii întregului popor în politica partidului, în Frontul Democrației și Unității Socialiste, precum și a înaltei aprecieri pe care oamenii muncii o dau activității sale neobosite consacrată îndeplinirii politicii interne și externe a partidului și statului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu și-a asumat cu răspundere comunistă, în fața întregului popor, angajamentul de a face totul și în viitor pentru a servi cauza partidului, a socialismului, cauza națiunii noastre socialiste, a independenței și suveranității patriei, a ridicării ei pe noi culmi de progres și civilizație. În același timp, secretarul general al partidului a adresat tuturor cetățenilor chemarea înflăcărată de a face în așa fel încît alegerile să constituie o puternică manifestare a voinței neabătute a oamenilor muncii, a întregului nostru popor de a contribui la realizarea cu succes a planului pe acest an, hotărîtor pentru îndeplinirea în bune condiții a întregului cincinal, la pregătirea temeinică a viitorului plan cincinal, ca și la realizarea politicii României socialiste de pace, prietenie și colaborare între popoare.

Convinși din propria lor experiență că tot ce se îndeplinește în țara noastră este destinat omului, bunăstării sale, creșterii permanente a nivelului de trai și ridicării calității vieții, cetățenii patriei noastre — răspunzînd chemării secretarului general al partidului — acționează cu și mai multă răspundere pentru a spori eficiența și calitatea muncii în toate domeniile, condiție a dezvoltării generale a civilizației materiale și spirituale a poporului și afirmării plene a personalității umane — esența societății socialiste multilaterale dezvoltate care se edifică cu succes în România.

Dinu DRAGOMIRESCU

FORMAREA ȘI MODELAREA OMULUI NOU, ÎNDATORIRE SOCIALĂ DE MARE RĂSPUNDERE

RECENTUL Congres al educației și învățămîntului, expresie concretă a democratismului profund și real al orînduirii noastre, a amplei activități desfășurate de partid pentru perfecționarea tuturor domeniilor vieții economico-sociale, a dezbătut și adoptat măsuri de mare însemnătate pentru creșterea eficienței școlii românești, principalul factor al formării profesionale și educării comuniste a tinerei generații.

În cuvîntarea rostită cu acest prilej, document de lucru de o inestimabilă valoare pentru toți slujitorii școlii, președintele României, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a definit principalele orientări pentru perfecționarea în continuare a învățămîntului românesc, în deplin consens cu cerințele superioare ale etapei de dezvoltare pe care o parcurgem, ale îndeplinirii sarcinilor stabilite de către cel de al XII-lea Congres al partidului, în acest domeniu vital pentru progresul economico-social. Pentru că, într-adevăr, experiența istorică demonstrează rolul hotărîtor pe care îl are învățămîntul, formarea cadrelor necesare, de diferite specialități și nivele, în procesul dezvoltării economice. Mai ales în ultimele decenii a apărut cu deosebită claritate faptul că eforturile multor țări în curs de dezvoltare pentru depășirea acestei stări, pentru îndeplinirea aspirațiilor lor de progres și independență economică, au fost blocate de penuria mîinii de lucru calificate. Blocaje care au condus, alături de dependențele tehnologice și la dependențe, poate mai greu sesizabile, dar nu mai puțin reale, față de mina de lucru specializată, singura capabilă să utilizeze eficient noile tehnologii. Mai mult, chiar progresul ca atare este condiționat de existența unor generații receptivă la nou, devotate îndeplinirii acestui progres. Iar dacă acest lucru se poate spune că este universal valabil, pentru socialism, care este creația conștientă a masei largi de oameni ai muncii și care implică formarea unui om nou, cu o înaltă conștiință revoluționară, capabil să stăpînească cuceririle cunoașterii umane, el este cu atât mai stringent necesar.

Apare, prin această prismă, covîrșitoarea valoare strategică a preocupării și acțiunii ferme a partidului nostru pentru asigurarea în deplină măsură a cadrelor necesare dezvoltării economiei noastre naționale în ritmuri înalte și pe baza cuceririlor științei și tehnicii moderne, dezvoltare care de fapt era condiționată și de acest factor.

Un adevărat moment de cotitură în viața școlii românești, ca și în viața întregii țări, l-a constituit cel de al IX-lea Congres al partidului. În noul climat, dinamic, stimulator de căutări originale, învățămîntul românesc, îndrumat în permanență de către secretarul general al partidului, a trecut printr-un amplu proces de perfecționare, a înregistrat un progres fără precedent, corespunzător pe deplin necesităților reale de dezvoltare economică și socială, realizărilor și cerințelor revoluției tehnico-științifice contemporane.

În prezent, învățămîntul dispune de 131 000 de săli de clasă și amfiteatre, 13 000 de laboratoare și aproape 16 000 de ateliere ale unităților de învățămînt, s-a perfecționat profilul rețelei școlare și universitare, s-a unit strîns învățămîntul cu producția și cercetarea, ceea ce a făcut să crească și mai mult rolul și eficiența învățămîntului, a cărei expresie o constituie

nivelul tot mai ridicat de pregătire a noilor generații, contribuția sa la dezvoltarea generală a societății.

Dînd glas satisfacției pentru aceste realizări, participanții la Congres au exprimat tovarășului Nicolae Ceaușescu recunoștința fierbinte pentru grija fără preget ce o poartă școlii românești, pentru clarviziunea cu care orientează perfecționarea învățămîntului, pentru condițiile minunate în care tinerii, fără deosebire de naționalitate, urcă cele mai înalte trepte ale cunoașterii. Sînt toate acestea o luminoasă expresie a umanismului profund imprimat politicii partidului nostru de către secretarul său general, a grijii sale pentru dezvoltarea și afirmarea multilaterală a personalității umane. Pentru că învățămîntul nostru este nu numai un teren de afirmare a democrației, dreptul la învățătură fiind o elocventă realitate, neîngrădită de nici o discriminare și asigurînd șanse egale tuturor cetățenilor patriei, dar și un puternic factor de adîncire a democrației. Democrația reală, exercitarea dreptului de proprietar pe care socialismul îl conferă oamenilor muncii, participarea la conducere, impun cunoaștere și conștiință și tocmai la formarea și consolidarea acestor înalte atribute umane, mai ales în rîndul tinerei generații, aportul școlii este hotărîtor și de neînlucuit. „Se poate spune, arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea rostită la Congres, că nu există misiune mai nobilă, îndatorire socială de mai mare răspundere decît aceea de a forma și modela omul nou al societății noastre, de a pregăti tinăra generație de constructori ai socialismului și comunismului în România, viitorul patriei noastre“.

DESFĂȘURÎNDU-ȘI lucrările în condițiile unei puternice defervescențe politice, primului Congres al educației și învățămîntului i-a revenit sarcina de răspundere de a stabili principalele măsuri pentru ca învățămîntul românesc să își intensifice contribuția la îndeplinirea obiectivelor stabilite de cel de al XII-lea Congres al partidului, la formarea omului nou al societății noastre socialiste și comuniste, la pregătirea forței de muncă necesară realizării obiectivelor economice ale cincinalelor următoare, a cadrelor de înaltă calificare pentru domeniile de viitor ale tehnicii, impuse de tendințele pe plan mondial și de progresul economiei românești. Relevant, este faptul că numai în cursul actualului deceniu va trebui asigurată pregătirea a peste 6 milioane de cadre, din care peste 5 milioane muncitori calificați, 500 000 cadre cu studii medii și 500 000 cu studii superioare, în condițiile în care se va realiza și o continuă perfecționare, — în concordanță cu exigențele noii etape, ale afirmării unei calități noi și în acest domeniu — a conținutului învățămîntului românesc.

Așa cum sublinia secretarul general al partidului în cuvîntarea rostită la Congresul educației și învățămîntului, în centrul preocupărilor trebuie să stea ridicarea nivelului general al învățămîntului de toate gradele, școala făcînd totul pentru a oferi tinerilor tot ce este mai nou și mai important în cunoașterea umană. Odată cu aceasta trebuie pus cu toată consecvența în practică principiul politehnizării. Este știut astăzi că progresul tehnic extrem de intens dar și acțiunea unor factori exogeni, pot să impună în anumite situații modificări ra-

pide în structura producției industriale. Iată de ce avînd un larg orizont profesional, tehnic și științific, o calificare complexă, multilaterală, tinerii vor putea să treacă cu succes de la o activitate la alta, în raport cu cerințele societății, cu schimbările rapide ce au loc într-o economie modernă. Un alt aspect al aceleiași probleme este și acela ca specialiștii să poată veni în sprijinul producției și printr-o contribuție activă la buna întreținere și reparare a utilajelor tehnologice din unitățile în care își desfășoară activitatea și chiar, printr-o muncă de cercetare, desfășurată la fața locului, în producție, asupra aceluiași utilaje care să le permită găsierea unor soluții pentru perfecționarea acestora, pentru ridicarea parametrilor lor și pentru realizarea unor produse cu calități tehnice superioare. Evident și aceasta solicită diversificarea și lărgirea cunoștințelor specialiștilor.

În același timp, arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu este necesar să se asigure legarea tot mai strînsă a învățămîntului cu cercetarea și producția, integrarea complexă și profundă a studiului cu activitatea practică de construcție socialistă. Orientare care și-a arătat pe deplin justetea, potențialitățile formative și educative, dar care în viitor va trebui intensificată cel puțin din două motive. În primul rînd pentru că tinerii absolvenți din toate gradele de învățămînt să se poată încadra rapid, cu bune rezultate, în activitatea unităților economice și sociale și, în al doilea rînd, pentru ca valorosul corp profesional de care dispune școala românească să își pună cît mai activ potențialul de cercetare în slujba soluționării diferitelor probleme legate de promovarea progresului tehnic și științific în întreaga economie și viață socială, atrăgînd, desigur, și educînd în acest spirit și tînăra generație. Cu atît mai mult cu cît documentele Congresului al XII-lea oferă o arie extrem de vastă de acțiune creatoare, de colaborare fructuoasă între învățămînt, cercetare și producție pentru punerea în valoare a noi surse de energie, crearea de noi materii prime și materiale, realizarea de utilaje cu performanțe superioare, de noi soiuri de plante și animale etc.

Deosebit de prețioasă este, în această ordine de idei, indicația dată de tovarășul Nicolae Ceaușescu că toate acestea sînt valabile și pentru disciplinele cu caracter social, „unde practica și cercetarea trebuie orientate spre îndeplinirea obiectivelor majore ce stau în fața acestor importante sectoare de activitate, în spiritul hotărîrilor Congresului al XII-lea al partidului“.

ASTFEL, în lumina Directivelor Congresului al XII-lea al Partidului Comunist Român, în condițiile creșterii gradului de complexitate a producției, ale extinderii mecanizării și automatizării, învățămîntul va trebui să asigure o asemenea pregătire a forței de muncă, încît aceasta să fie pe deplin capabilă să pună în valoare tehnica și tehnologia modernă, să contribuie la continua lor perfecționare și la creșterea eficienței întregii activități economico-sociale. Odată cu aceasta, se vor produce mutații și în ceea ce privește rețeaua școlară, atît din punct de vedere teritorial, în concordanță cu Programul-directivă de dezvoltare economico-socială a României în profil teritorial și al programului de sistematizare al localităților, cît și din punct de vedere al tipurilor de școli. În treapta I de liceu vor fi cuprinși toți absolvenții clasei a VIII-a, 90% dintre elevii acestei trepte urmînd să studieze în licee industriale și agroindustriale, iar gradul de cuprindere în treapta a II-a va crește la circa 70%, creîndu-se condiții pentru pregătirea generalizării învățămîntului liceal. În ceea ce privește învățămîntul superior, acesta se va dezvolta în continuare, în strînsă legătură cu necesitățile economiei noastre, accentul urmînd să se pună pe învățămîntul tehnic și pe pregătirea temeinică, în profil larg, a viitorilor specialiști.

Dar, în condițiile revoluției tehnico-științifice contemporane, îmbogățirea și actualizarea cunoștințelor în pas cu noile progrese înregistrate a devenit o cerință a mersului înainte și tot școlii îi revine misiunea de a desfășura această largă acțiune care numai în perioada următoare va cuprinde peste 2 milioane de persoane. Evident, programele de perfecționare și de înnoire a cunoștințelor tuturor categoriilor de oameni ai muncii vor trebui să fie axate tocmai pe aspecte prioritare ale dezvoltării noastre economice și sociale, cum sînt perfecționarea organizării și a muncii, valorificarea superioară a resurselor economice, economisirea materiilor prime, materialelor și energiei, creșterea productivității muncii și reducerea costului de producție, realizarea unei calități și a unei eficiențe superioare, cheazășii ale trecerii României în stadiul de țară socialistă cu un nivel mediu de dezvoltare, vor trebui să fie adaptate cît mai direct la noile condiții ale producției, la modificările ce intervin în structura acesteia și în tehnologiile de fabricație.

DAR, sublinia odată mai mult, secretarul general al partidului, „O datorie de onoare a școlii este aceea de a forma nu numai buni muncitori, specialiști, ci și cetățeni conștienți, cu o concepție înaintată despre lume și viață, profund devotați, cauzei socialismului, luptători înflăcărați pentru înălțarea patriei pe noi culmi de progres și civilizație. Învățămîntul de toate gradele îi revine nobila misiune de a sădi în conștiința tineretului dragostea fierbinte față de patria socialistă. Față de partid, hotărîrea de a sluji cu abnegație cauza bunăstării și fericirii poporului, de a apăra cu orice preț cucerirea socialismului și comunismului, libertatea, suveranitatea și independența Republicii Socialiste România“.

În același timp s-a arătat în cuvîntare, școlii îi revin înalte responsabilități în combaterea unor mentalități înapoiate. În cultivarea în rîndurile tinerelor generații a sentimentelor umanismului revoluționar, de solidaritate și întraajutorare între oameni și între popoare, a conștiinței nobilei îndatoriri de a face totul pentru instaurarea păcii în lume, pentru crearea unei lumi mai bune, mai drepte, mai echitabile pe planeta noastră, în care fiecare popor să fie deplin liber să își hotărască soarta, fără nici un amestec din afară.

La temelia întregii opere de educare a tinerii generații trebuie așezată concepția științifică a materialismului dialectic și istoric, singura care ne oferă cheia cunoașterii și înțelegerii legităților obiective ale dezvoltării sociale, a proceselor și fenomenelor din lumea contemporană. În acest scop sarcini însemnate revin științelor sociale care trebuie să își modernizeze preldarea, să integreze tot mai organic spiritul creator al documentelor partidului nostru, să se debaraseze de orice manifestare de dogmatism, asimilînd rapid și transmișînd tinerilor orientările politicii partidului nostru, contribuțiile sale creatoare, originale. La perfecționarea vieții economice și sociale, la îmbogățirea teoriei și practicii revoluției socialiste.

Un rol formativ și educativ de o deosebită însemnătate revine învățămîntului economic, predării disciplinelor economice în toate celelalte forme și categorii de învățămînt. Atunci cînd vorbim de învățămîntul economic de profil, atît superior cît și mediu, avem în vedere că pentru a răspunde necesităților actuale și de perspectivă, complexității crescînde a economiei, aceasta trebuie să îi înarmeze pe viitorii specialiști cu instrumentar economic modern — atît în ceea ce privește sistemul informațional cît și cel adecvat analizei pentru a le permite să pătrundă în esența fenomenelor, să cunoască tendințele lor de evoluție și să găsească operativ soluțiile de adaptare a producției la noile situații. Mai ales în condițiile contemporane, caracterizate prin schimbări rapide și uneori greu controlabile, adaptabilitatea elastică la nou este necesar să fie formată încă din școală ca o calitate necesară a economiștilor, și nu numai a lor, ca o adevărată componentă a gîndirii lor economice. Pe de altă parte, în condițiile adîncirii democrației socialiste, toți oamenii muncii, indiferent de profesiune, sînt chemați să contribuie cu competență, inițialivă și spirit de răspundere la adoptarea unor decizii care, în marea lor majoritate, au un caracter economic. Iată de ce este necesar ca fiecare om al muncii, pe lângă calificarea sa profesională, să posede un bagaj de cunoștințe economice și capacitatea de a gîndi economic, acestea fiind condiții absolut necesare ale exercitării calității de proprietar socialist. Și tocmai prin prisma asigurării pregătirii tinerii generații sub acest aspect se relevă rolul predării disciplinelor economice în școli, necesitatea eforturilor pentru modernizarea și adaptarea continuă a predării acestor discipline ca și atunci cînd este vorba de învățămîntul economic de profil, la cerințele, în continuă schimbare, ale impetuosului progres al economiei noastre, bazat pe aplicarea celor mai noi cuceriri ale cunoașterii umane.

Unanima adeviere manifestată de participanții la Congres față de orientările prețioase cuprinse în cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu exprimată în telegrama adresată secretarului general al partidului și în Chemarea Congresului educației și învățămîntului către toate cadrele didactice, angajamentele asumate în aceste documente și în celelalte documente adoptate de Congres, confirmă hotărîrea neabătută a tuturor slujitorilor învățămîntului românesc, cu vechi și strălucite tradiții, ca, aplicînd în viață politica partidului, să facă totul pentru a asigura ridicarea nivelului științific și politic al întregului învățămînt, corespunzător înaltelor exigențe ale actualei etape, să facă din școala românească o pirghie tot mai puternică în vasta operă a edificării în patria noastră a unei civilizații noi, superioare, a civilizației socialiste și comuniste.

N. IONESCU

OPȚIUNI ȘI REALIZĂRI ÎN CREȘTEREA CALITATIVĂ A ECONOMIEI ROMÂNEȘTI

INTR-UN PRIM ARTICOL pe această problemă*) ne-am referit la modificările structurale din economie care au determinat creșterea eficienței și a calității activității, o dinamică susținută a venitului național. Ne vom opri în continuare asupra unor alte aspecte care pun în lumină accentuarea laturilor calitative în procesul creșterii economice. Această accentuare iese pregnant în evidență și din analiza intensității și eficienței efortului de creștere economică (vezi tabelul).

mld. lei în 1985. Comparînd cincinalul viitor cu perioadele anterioare constatăm că intensitatea efortului material de dezvoltare crește, fapt demonstrat de atingerea unui volum de investiții în medie pe an de 260—270 miliarde lei, ceea ce reprezintă un nivel de peste 10 ori mai mare față de media anuală a primilor 15 ani analizați (1951—1965) și de peste 2 ori mai mare în raport cu media realizată în anii 1966—1980.

Dacă în perioada 1950—1965, pentru a susține un punct din ritmul mediu

automatizare a producției urmărindu-se crearea unor condiții superioare pentru creșterea productivității.

Pe acest temei venitul național cunoaște o dinamică susținută, un procent din acest indicator sintetic are dimensiuni din ce în ce mai mari. În condițiile amintite, care oferă deopotrivă dovada participării în tot mai mare măsură a factorilor intensivi la procesul creșterii economice cit și pe cea a rezervelor existente, a premiselor superioare create pentru îmbunătățirea

Dinamica unor indicatori și a unor indici ai dezvoltării calitative a economiei

	1951— 1955	1956— 1960	1961— 1965	1966— 1970	1971— 1975	1976— 1980	1981— 1985	1950— 1965	1966— 1980
Rata medie anuală a fondului de dezvoltare %	17,6	16,0	24,3	28,8	34,1	33,5	30,0	19,3	32,1
Investițiile în economia-(total) națională — miliarde lei-(medie anuală)	62	100,2	199,7	330,8	549	970	1300—1350	362	1850
Ritmul mediu anual de creștere a venitului național — %	12,4	20,0	40,0	66,2	109,8	194	260—270	24,1	123,3
Ritmul mediu anual de creștere a fondului de consum — %	13,6	6,9	9,1	7,7	11,3	10,4	7,4	9,9	9,8
Sporul mediu anual al venitului național — miliarde lei	13,9	4,3	6,1	6,3	7,6	circa 8,0	8,5	8,1	7,3
Sporul mediu anual al venitului național la un punct din rata fondului de dezvoltare — miliarde lei	6,52	5,38	10,26	13,18	29,96	46,32	51,04	7,38	29,82
Sporul mediu anual al venitului național la un punct din ritmul său mediu anual de creștere — miliarde lei	0,37	0,34	0,42	0,46	0,88	1,38	1,70	0,38	0,93
Sporul mediu anual al fondului de consum — miliarde lei	0,48	0,78	1,13	1,71	2,65	4,45	6,89	0,74	3,04
Sporul mediu anual al fondului de consum la un punct din rata fondului de dezvoltare — miliarde lei	5,34	4,08	6,64	7,66	17,06	32,32	39,88	5,35	19,01
Sporul mediu anual al fondului de consum la un punct din ritmul său mediu anual de creștere — miliarde lei	0,30	0,26	0,27	0,26	0,50	0,96	1,33	0,28	0,59
	0,38	0,95	1,09	1,22	2,24	4,04	4,69	0,66	2,60

Sursa : Anuarul statistic al R.S. România, 1979, p. 87 ; 91 ; 97 ; 374 ; 375 și alte documente oficiale

Așa cum rezultă din datele prezentate în tabel, cu deosebire după anul 1965, ca urmare a unei politici susținute de acumulare, s-a realizat o rată medie a fondului de dezvoltare pe o perioadă de 15 ani (1966—1980) cu 12,8 puncte mai mare decît cea din anii 1951—1965. Deși rata medie anuală a fondului de dezvoltare cunoaște o diminuare de 3—4 puncte în cincinalul viitor, stabilindu-se la 30%, ea rămîne o rată înaltă prin nivelul său, prin dimensiunile considerabile ale programului de investiții — de circa 1 350 miliarde lei — constituit pe această bază, respectiv prin creșterea însemnată a volumului de fonduri fixe în economie, de la 2 000 mld. lei în 1980 la circa 3 000

*) Vezi „Reperce ale creșterii calitative a economiei”, Revista economică nr. 4/1980.

anual de creștere a venitului național au fost necesare 1,95 puncte ale ratei fondului de dezvoltare, în următorii 15 ani (1966—1980) coeficientul efortului de dezvoltare este de 3,28 puncte, deci de 1,6 ori mai mare. În viitorul cincinal, indicele respectiv se ridică la peste 4 puncte, ceea ce înseamnă că pentru a susține același punct de creștere din ritmul venitului național, economia națională trebuie să utilizeze mai multe puncte din rata fondului de dezvoltare. Acest fenomen relevă dimensiunile tot mai complexe de dezvoltare a economiei, marile eforturi ce se desfășoară pentru a permite creșterea economiei susținută de o bază din ce în ce mai mare : eforturile amintite sînt îndreptate spre amplificarea gradului de dotare tehnică, de modernizare în continuare a bazei tehnice a industriei, agriculturii, a celorlalte ramuri, de amplificarea a gradului de mecanizare și

tot mai mult a rezultatelor, s-au putut realiza o creștere continuă a sporului mediu anual al venitului național — de la 7,4 miliarde lei în perioada 1951—1965, la aproape 30 miliarde de lei în 1966—1980 și la peste 51 miliarde lei în cincinalul 1981—1985, creșterea continuă a sporului mediu anual al venitului național ce revine la un punct din rata medie anuală a fondului de dezvoltare (vezi și tabelul) ; coeficientul amintit a fost de 0,38 miliarde lei în 1951—1965, pentru ca în etapa următoare (1966—1980) să fie de 0,93 miliarde lei, iar în viitorul cincinal să atingă valoarea de 1,70 miliarde lei, ceea ce reprezintă o creștere de peste 4,4 ori față de primii 15 ani de construcție socialistă și de 1,8 ori în raport cu perioada 1966—1980. O asemenea evoluție scoate mai bine în evidență faptul că în viitorul cincinal acțiunea factorilor intensivi de creștere a venitului național este

mult mai puternică decât cea din întreaga perioadă de până acum de construcție a socialismului.

Creșterea susținută a economiei în perioada cincinalului următor, prin trecerea pe primul plan a laturilor calitative, a acțiunii factorilor de eficiență și competitivitate, este demonstrată, în același timp, de creșterea continuă a valorii unui punct din ritmul mediu anual de creștere a venitului național, care va înregistra în acest cincinal valoarea de 6,9 miliarde lei față de 3,04 miliarde lei în perioada 1966—1980 și 0,74 miliarde lei în primii 15 ani de construcție a socialismului. Faptul că, în cincinalul 1981—1985, un punct din ritmul mediu anual de creștere a venitului național este de aproape 2,3 ori mai mare decât în perioada 1966—1980 și de 9,3 ori mai mare față de 1951—1965 constituie o expresie elocventă a semnificațiilor economico-sociale ale ritmului ridicat de creștere a venitului național în viitorul cincinal.

ESTE DE REMARCAT că tocmai accentuarea laturilor calitative în procesul dezvoltării economico-sociale a țării, condițiile create pentru creșterea productivității muncii sociale, a competitivității în economie au asigurat și asigură participarea tot mai activă și eficientă a țării la diviziunea internațională a muncii, premise tot mai puternice pentru realizarea unei balanțe de plăți externe echilibrate și consolidarea operațiilor valutare ale țării. Creșterea volumului comerțului exterior în perioada cincinalului viitor cu 50—57%, într-un ritm mediu anual de 8,5—9,5%, nivel superior celui al creșterii produsului social și venitului național, sporirea mai accentuată a exporturilor în vederea asigurării mijloacelor necesare importurilor și rambursării plăților scadente pentru creditelor angajate constituie, deopotrivă, expresie și condiție a participării active și

eficiente a României la diviziunea internațională a muncii. Limitarea și eliminarea exportului produselor cu aport valutar scăzut, sporirea mai accentuată a ponderii mărfurilor ce valorifică superior materiile prime, energia și munca socială, îndeosebi din ramurile construcțiilor de mașini, metalurgiei, chimiei, prelucrării lemnului și industriei ușoare, reprezintă, alături de alte măsuri, priorități fundamentale ale viitorului cincinal, de a căror îndeplinire depind creșterea mai substanțială a eficienței exporturilor românești, asigurarea fondurilor valutare pentru achiziționarea materiilor prime, de bază, în vederea realizării unei aprovizionări sigure a economiei, a unui comerț exterior echilibrat și echitabil. Totodată, viitorul cincinal pune un mare accent pe extinderea cooperării economice și tehnico-științifice atât pentru asigurarea pe termen lung și în condiții reciproc avantajoase a necesarului de materii prime al economiei cât și pentru dezvoltarea și modernizarea construcțiilor de mașini, a celorlalte ramuri prelucrătoare în cadrul unor schimburi echivalente.

În unitatea lor, asemenea măsuri care caracterizează strategie și tactic participarea României la circuitul economic mondial, însoțite de intensificarea concurenței și colaborării între state în vederea introducerii unei noi ordini economice internaționale urmăresc dezvoltarea în tot mai mare măsură a comerțului exterior și a cooperării economice și tehnico-științifice ca un factor al progresului rapid și multilateral al economiei, în condiții de reciprocitate și pe baze echitabile cu toate statele lumii.

TENDINȚE POZITIVE — similare celor prezentate în corelațiile dintre creșterea venitului național și evoluția fondului de dezvoltare — se vădese în ce privește coeficienții

calculați pe seama sporului mediu anual a fondului de consum la un punct din rata medie a fondului de dezvoltare sau la un punct din ritmul său mediu anual de creștere (vezi tabelul). Așa cum se evidențiază din cifrele prezentate, sporul mediu anual al fondului de consum la un punct din rata fondului de dezvoltare a crescut de la 0,23 mld. lei în perioada 1950—1965, la 0,50 mld. lei în perioada 1971—1975, la 0,96 mld. lei în cincinalul în curs, urmând să ajungă la 1,33 mld. lei în cincinalul următor: aceasta în condițiile în care sporul mediu anual al fondului de consum a crescut de peste 6 ori în cincinalul în curs față de perioada 1950—1965, urmând să sporească de aproape 8 ori — față de aceeași bază — în perspectiva cincinalului viitor.

Sînt evoluții care pun în relief intensificarea pregnantă a acțiunii factorilor calitativi în creșterea venitului național; este de remarcă că accentuarea factorilor calitativi, vizînd creșterea eficienței și a competitivității pentru întreaga economie, este favorizată în cincinalul următor de aplicarea noului mecanism economico-financiar care pune bază pe realizarea producției nete și producției fizice — ca indicatori fundamentali ai planului economic — pe întărirea autoconducerii muncitorești și a autogestunii economico-financiare, creșterea rolului pîrghiilor economice în stimularea și armonizarea intereselor oamenilor muncii, ale unităților economice și ale societății în ansamblu. Tocmai pe această bază, a dezvoltării intense și calitative a economiei se asigură — și cifrele, realitățile noastre o dovedesc limpede — finalizarea mai puternică a rezultatelor din economie în sporirea tot mai susținută a nivelului de trai al celor ce muncesc.

conf. dr. Dumitru CIUCUR
lector univ. Constantin POPESCU

REALIZĂRI DE PRESTIGIU ALE CREAȚIEI TEHNICE ROMÂNEȘTI

O nouă familie de autoturisme:

Dacia-1310

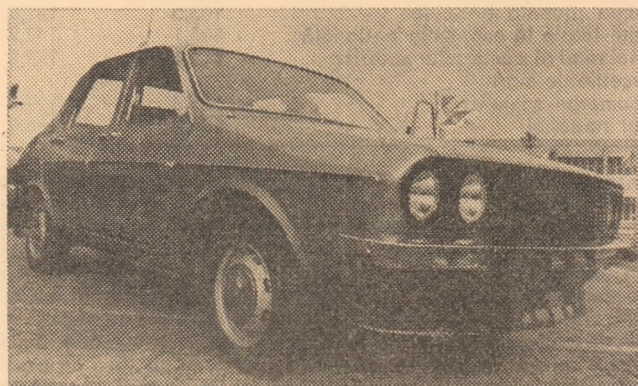
ÎNCEPÎND din acest an Întreprinderea de autoturisme din Pitești va fabrica, alături de binecunoscuta „Dacia-1300”, o nouă familie de autoturisme de oraș, „Dacia-1310”, în variantele berlină standard, lux (L), lux-super (LS) și tip break standard și lux. Păstrînd calitățile tradiționale ale „Daciei-1300” — dinamicitate, o ținută bună de drum și o soluționare remarcabilă a spațiilor interioare — noile modele oferă în plus atribuții suplimentare, de eleganță, confort și, mai ales, economicitate. Îmbunătățirea economicității motorului a fost realizată, prin ridicarea raportului de comprimare de la 8,5 la 9, prin montarea unui economizor pe circuitul de aer al sistemului de alimentare prin utilizarea unui motoventilator electric în sis-

temul de răcire și a unui filtru cu priză de aer cald.

Economizorul, soluție concepută și brevetată de către specialiștii Centrului de cercetare și inginerie tehnologică al Întreprinderii de autoturisme din Pitești, diminuează consumul de combustibil și elimină diluarea peliculei de ulei de pe oglinda cilindrului.

Motoventilatorul electric, și el de fabricație românească, înlocuiește clasicul ventilator acționat prin curea de arborele cotit al motorului, rezolvînd un vechi deziderat al constructorilor de motoare, și anume o răcire controlată cu pierderi minime de energie care permite obținerea rapidă a regimului termic optim de funcționare a motorului.

Îmbunătățirile respective au condus la mărirea puterii efective a motorului la 36 C.P.

(DIN), cu 2 CP mai mult față de modelul „Dacia-1300”, concomitent cu diminuarea consumului de carburanți cu 10%—12%. Un alt avantaj extrem de important pentru carterea de vizită a acestui nou model este îndeplinirea rigorilor testului european de poluare CEE-15. Modificările aduse motorului și micșorarea coeficientului aerodinamic al automobilului prin a-

doptarea spoilerului la partea inferioară frontală a caroseriei permit autoturismului „Dacia-1310” diminuarea spectaculoasă a consumului de combustibil pe suta de km: 5,3 litri la viteza de 60 km/oră, 8,7 litri în regim urban de funcționare și 6,3 litri în regim de croazieră de 80 km/oră, cu aproape 2 litri mai puțin decât modelul „Dacia-1300”.

Economia românească în 1979

REALIZĂRI REMARCABILE, DAR ȘI REZERVE PENTRU ÎMBUNĂTĂȚIREA ACTIVITĂȚII

ÎN ANUL 1979, așa cum s-a apreciat la recenta ședință a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. care a dezbatut Raportul și Comunicatul cu privire la îndeplinirea planului pe anul 1979, poporul român, strâns unit în jurul partidului, al secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a obținut succese remarcabile în toate domeniile vieții economice și sociale, în îndeplinirea cincinalului actual, a Programului de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism. Comunicatul dat publicității relevă pentru anul 1979 menținerea trăsăturilor definitorii ale economiei românești relevante cu deosebire în ultimele două cincinale — dezvoltarea în ritmuri înalte, accelerarea procesului de modernizare a producției materiale, accentuarea laturilor calitative ale activității, intensificarea procesului de dezvoltare armonioasă, echilibrată a județelor țării, lărgirea și diversificarea relațiilor economice externe și de cooperare în producție și tehnico-științifică cu alte state.

În comunicat se subliniază, de asemenea, că prin aplicarea în continuare a măsurilor stabilite de Plenara C.C. al P.C.R. din martie 1978, referitoare la perfecționarea mecanismului economico-financiar, au sporit eforturile întreprinderilor pentru îndeplinirea sarcinilor de plan, pentru creșterea eficienței economice, pentru administrarea cu răspundere a fondurilor și mijloacelor de care dispun. Pe această bază, a dezvoltării dinamice și calitative a economiei, în anul 1979 a avut loc în continuare creșterea susținută a nivelului de trai material și cultural al întregului popor. În cele ce urmează ne vom referi la câteva coordonate principale ale dezvoltării economico-sociale a țării în anul trecut.

COMPARATIV cu anul precedent și cu anul 1975, în anul trecut s-au înregistrat creșteri însemnate la principalii indicatori ai dezvoltării economico-sociale (tabelul nr. 1). Rezultatele obținute pun în lumină imaginea unei economii vi-

în acest sens sînt edificatoare: numai sporul de producție globală industrială realizat față de 1975 depășește de 1,5 ori întreaga producție obținută în anul 1965; în același timp, continuarea fermă a aplicării cuceririlor revoluției tehnico-științifice în industrie este ilustrată, între altele, prin asimilarea în producție, în cursul anului 1979, a circa 2000 tipuri de mașini, utilaje, aparate și instalații cu performanțe superioare, realizate aproape integral pe bază de concepție proprie, prin aplicarea și extinderea a 291 tehnologii noi și perfecționate, de importanță deosebită pentru economia națională, precum și asimilarea a 1000 materiale și bunuri de consum. Valoarea produselor noi și re-proiectate introduse în fabricație de la începutul acestui cincinal a reprezentat 37,8 la sută din valoarea producției marfă a industriei republicane prelucrătoare realizată în 1979, față de 34 la sută prevăzută.

În acest cadru, o latură dominantă a anului 1979 a constituit-o continuarea procesului de dezvoltare prioritară a ramurilor și subramurilor industriei cu rol hotărîtor în înzestrarea economiei și promovarea progresului tehnic, în primul rînd a **industriei construcțiilor de mașini**. Deosebit de concludente sînt astfel ritmurile înalte de creștere înregistrate față de anul 1978 la unele produse de complexitate ridicată, care încorporează un volum sporit de muncă și inteligență: mijloace de automatizare electrotehnice și electronice — 32,3 la sută, mijloace ale tehnicii de calcul electronic — 27,8 la sută, produse ale industriei de mecanică fină și optică — 18,5 la sută, mașini-unelte de prelucrat metale prin așchiere și deformare plastică — 27,7 la sută, mașini și utilaje tehnologice pentru industrie — 18,0 la sută. Sînt date care evidențiază efecte însemnate ale unei angajări energice — pe toate planurile — a creativității naționale în procesul dezvoltării economiei. În aceste condiții construcțiile de mașini împreună cu chimia au deținut în anul 1979 o pondere de 42,7 la sută în totalul industriei, comparativ cu 39,1 la sută în 1975.

Pentru creșterea eficienței economice în industrie este semnificativ faptul că pe scema sporirii productivității muncii în anul 1979 s-a asigurat peste 85 la sută din întregul spor al producției globale față de anul 1978, iar nivelul cheltuielilor de producție la 1000 lei producție marfă în industria republicană în anul 1979 a fost mai mic cu 8,2 lei față de anul precedent, realizîndu-se la întreaga producție o economie de 3,7 miliarde lei.

Alături de succesele obținute în dezvoltarea industriei în anul 1979, în Comunicat sînt relevate deficiențe în modul de îndeplinirea planului producției industriale. Astfel, ca urmare a unor întreruperi nejustificate în funcționarea instalațiilor și mașinilor, precum și neîntrării la timp în funcțiune a unor capacități noi, nu a fost realizat planul producției fizice la o serie de produse importante. Iată de ce este necesar ca în scopul îndeplinirii obiectivelor stabilite pentru anul 1980, ultimul an al actualului cincinal, să se denunțe o activitate intensă, energetică din partea tuturor oamenilor muncii pentru eliminarea rămănelor în urmă și realizarea ritmică, integrală a producției fizice și a producției nete în fiecare unitate. Măsurile care se impun privesc cu deosebire utilizarea integrală a capacităților existente și perfecționarea pregătirii profesionale a muncitorilor și cadrelor tehnice, folosirea cu spirit gospodăresc și economisirea materiilor prime și energiei, recuperarea și valorificarea tuturor resurselor materiale re folosibile, perfecționarea organizării producției și a muncii și întărirea disciplinei, ridicarea mai accentuată a productivității muncii, reducerea costurilor și sporirea beneficiilor și a rentabilității.

Realizări însemnate au fost obținute în dezvoltarea și modernizarea **agriculturii**. Unitățile agricole socialiste au fost dotate cu noi tractoare și mașini agricole perfecționate, la sfîrșitul anului trecut agricultura românească dispunînd de circa 140 mii tractoare fizice, 34,4 mii combine autopropulsate pentru recoltat cereale etc.; cantitatea de îngrășăminte chimice livrate agriculturii s-a ridicat anul trecut la peste 1,4 milioane tone; lucrările de amenajări pentru irigații au cuprins o suprafață de 198 mii hectare, cele de desecări 45,2 mii hectare, de combatere a eroziunii solului 186,6 mii hectare. Toate acestea au creat premise pentru a obține recolte sporite în agricultură.

În anul 1979 recolta de cereale boabe a înregistrat aproape

Tabelul nr. 1

Dinamica principalilor indicatori ai dezvoltării economico-sociale

	Realizări 1979 în % față de :	
	1978	1975
Producția globală industrială	108,0	147,6
Producția netă industrială	109,1	149,4
Producția globală agricolă	105,0	127,6
Investiții totale în economia națională	105,1	147,7
Volumul total al comerțului exterior	119,1	173,8
Desfacerile de mărfuri prin comerțul socialist	105,8	137,2
Venitul național	106,2	138,0

guroase, a cărei dezvoltare se accentuează tot mai mult prin accentuarea factorilor intensivi.

În spiritul critic, promovat cu consecvență de partidul nostru, în Comunicat se relevă, totodată, existența unor deficiențe și neajunsuri care au determinat întârzieri și rămăneri în urmă într-o serie de sectoare de activitate: nu s-au realizat integral prevederile — care au cuprins și sarcinile suplimentare — la producția industrială, agricolă și investiții, fenomenele negative legate de amplificarea crizei petroliere, financiare ce se manifestă pe plan mondial avînd o serie de implicații asupra producției din unele ramuri ale economiei, precum și în ce privește realizarea prevederilor de comerț exterior. Desigur, măsurile care se vor lua pentru prevenirea și eliminarea neajunsurilor vor contribui la punerea în valoare a unor posibilități de creștere a economiei românești.

Analizînd evoluția principalelor sectoare ale economiei în anul trecut, se remarcă dezvoltarea susținută a **industriei**, modernizarea accelerată și înnoirea producției prin pătrunderea largă a cuceririlor tehnico-științifice, concomitent cu folosirea mai judicioasă a energiei, materiilor prime și materialelor; odată cu creșterea în ritm înalt a producției industriale s-a asigurat diversificarea și îmbunătățirea calității produselor. Datele

19,3 milioane tone, fiind cu 306 mii tone mai mare decât cea obținută în 1978 și cu 4,5 milioane tone decât media anuală realizată în perioada 1971—1975. În zootehnie au sporit efectivele de animale (tabelul nr. 2) și producția animală, a crescut ponderea producției animale în producția agricolă.

Tabelul nr. 2

Efectivele de animale	Existent la 3.1.1980	Creșteri față de efectivul existent la :	
		3.1.1979	3.1.1976
Bovine-total	6 513,4	2,8	387,3
din care :			
vaci și juninci	3 188,4	2,0	160,1
Porcine-total	10 899,3	562,7	2 086,0
din care :			
scroafe	991,3	37,1	170,0
Ovine și caprine-total	16 194,7	169,9	1 884,4

Realizările din agricultură nu s-au ridicat însă la nivelul prevederilor de plan pe anul 1979, ca urmare a unor deficiențe în organizarea producției și a muncii, în folosirea suprafețelor agricole, a tractoarelor și a mașinilor agricole, precum și datorită unor neajunsuri în asigurarea bazei furajere. Ca urmare a acestei situații se impune ca consiliile unice agroindustriale, toate unitățile din agricultură să-și intensifice preocupările pentru a aplica tehnologii și metode avansate de organizare a muncii, pentru a introduce un riguros spirit de ordine și disciplină în vederea executării la timp și de bună calitate a lucrărilor agricole, asigurându-se astfel producții superioare, ridicarea activității din această ramură de bază a economiei naționale la nivelul condițiilor tehnico-materiale create, al cerințelor pe care le ridică dezvoltarea complexă a economiei și creșterea calității vieții.

ANUL 1979 a continuat, la scară largită, realizarea amplului program de **investiții** prevăzut pentru acest cincinal. Investițiile totale din economie au însumat 206,2 miliarde lei, nivel cu 5,1 la sută mai mare decât în anul 1978. Comunicatul relevă faptul că în 4 ani ai cincinalului actual s-au realizat investiții în valoare de peste 723 miliarde lei, ceea ce reprezintă un volum de investiții mai mare decât cel înfăptuit în primele 4 cincinale luate împreună. Eforturile principale de investiții au fost orientate spre ramurile productive, urmărindu-se extinderea bazei proprii de materii prime și energetice, realizarea unor însemnate obiective și capacități în industrie, agricultură, transporturi, în celelalte ramuri de producție materială, concomitent cu dezvoltarea și perfecționarea bazei materiale a activităților social-culturale. Comunicatul consemnează astfel punerea în funcțiune în anul 1979 a 761 capacități principale de producție industriale și agrozootehnice. Harta economică a țării noastre s-a îmbogățit prin punerea în funcțiune a centralelor hidroelectrice Motru și Strejești, a Fabricii de ciment Tașca, a Întreprinderii de armături industriale din oțel Strehaia, Întreprinderii de mașini unelte Marghita, Fabricii de vase emailate Focșani, Filaturii de fire tip bumbac cardate Tirgu Lăpuș, Țesătoriei de mătase Tirgu Mureș, Întreprinderii de tricotaje Cîmpeni, Fabricii de faianță Baia Mare etc.

Trebuie ținut seama însă că în domeniul investițiilor s-au manifestat deficiențe în pregătirea și execuția acestora, în asigurarea cu utilaje și materiale, în organizarea și desfășurarea lucrărilor de construcții pe șantiere. Aceasta impune din partea tuturor factorilor responsabili acțiuni mai bine corelate și măsuri energice în direcția urmării atente a pregătirii și efectuării în bune condițiuni a fiecărui obiectiv de investiții, asigurându-se ca toate obiectivele să intre în producție la termenele stabilite și să funcționeze la parametrii proiectați.

Pe fondul înfăptuirii acestui amplu program de investiții, aplicarea fermă a politicii de **amplasare rațională a forțelor de producție pe teritoriu**, de ridicare a județelor și localităților mai puțin dezvoltate, au condus la realizarea în anul 1979 comparativ cu 1978 a unor ritmuri superioare de creștere a investițiilor în județele: Covasna, Bistrița-Năsăud, Vaslui, Sălaj, Mehedinți, Tulcea, Vrancea, Ialomița și altele. De asemenea, ritmuri de creștere superioare mediei pe țară au fost realizate în perioada 1976—1979 la producția globală industrială de unele județe mai puțin dezvoltate, îndeosebi: Bistrița-Năsăud (19,6 la sută), Sălaj (18 la sută), Buzău (17 la sută), Tulcea (16,9 la sută), Vilcea (16,7 la sută), Botoșani (16,5 la sută), Covasna (15,7 la sută), Vaslui (15,5 la sută). Ca urmare a acestor însemnate orientări, dacă în anul 1975 numai 21 de județe realizau fiecare

o producție globală de peste 10 miliarde lei, în anul 1979 numărul lor se ridică la 30, realizându-se noi și însemnați pași înainte pe drumul omogenizării dezvoltării teritoriale a economiei.

Pornind de la orientările și sarcinile stabilite de partid, în cursul anului 1979 s-a acționat ferm pentru **aplicarea cuceririlor revoluției tehnico-științifice în toate domeniile vieții economico-sociale**, pentru creșterea rolului științei în promovarea progresului tehnic în economie. Eforturile în acest domeniu — de menționat că în anul 1979 s-au încheiat lucrările la un număr de 631 obiective de cercetare și dezvoltare tehnologică prevăzute în planul național unic — au fost orientate spre valorificarea superioară a materiilor prime, îmbunătățirea tehnologiilor de fabricație, realizarea unor produse superioare calitativ, perfecționarea structurii producției și a tehnologiilor, analiza dezvoltării și creșterii întregii economii punând în lumină o participare din ce în ce mai puternică a științei.

Pe temelia progresului economiei naționale s-au largit și diversificat **relațiile economice ale țării noastre cu alte state**. Datele Comunicatului indică o creștere a volumului comerțului exterior în anul 1979 față de 1978 de 19,1 la sută. S-a dezvoltat pe multiple planuri colaborarea economică și tehnico-științifică cu toate țările socialiste; s-au intensificat relațiile de cooperare cu țările membre ale C.A.E.R. pe baza programelor speciale de colaborare pe termen lung; s-au dezvoltat și diversificat relațiile economice cu țările în curs de dezvoltare și s-au amplificat schimburile comerciale și cooperarea tehnico-științifică cu țările capitaliste dezvoltate, cu toate statele lumii, fără deosebire de orînduire socială.

PROGRESUL multilateral al economiei, dezvoltarea producției de bunuri materiale, ridicarea randamentului muncii sociale în condițiile politicii de repartizare judicioasă a venitului național pentru dezvoltare și consum, a asigurat creșterea avuției naționale și, pe această bază, **indeplinirea cu succes a programului de creștere a nivelului de trai** (tabelul nr. 3). Un prim element în această direcție îl consti-

Tabelul nr. 3

Indicatori ai creșterii nivelului de trai ai populației în anul 1979

	Realizări 1979	Creșteri în anul 1979 în % față de :	
		1978	1975
Numărul mediu al personalului muncitor — mii	7 183	3,3	14,0
Retribuția medie lunară a personalului muncitor — lei	2 108	4,8	32,2
Dinamica retribuției reale a personalului muncitor		2,1	24,5
Dinamica veniturilor reale ale țărănimii provenite din munca în cooperativele agricole de producție și din gospodăriile personale, pe o persoană activă		3,1	28,7
Cheltuieli pentru acțiuni social-culturale de la bugetul de stat — miliarde lei	64,9	3,7	27,4
Dinamica veniturilor totale reale ale populației		3,1	29,2
Desfacerile de mărfuri prin comerțul socialist — miliarde lei	198,0	5,8	37,2
Prestările de servicii pentru populație — miliarde lei	39,0	4,6	23,8

tuie alocarea unor fonduri sporite pentru construirea de noi capacități de producție și, în acest fel, crearea de noi locuri de muncă, continuându-se procesul de transfer în ramurile neagricole a unei părți însemnate din forța de muncă din agricultură; în aceste condiții la sfîrșitul anului 1979 populația ocupată în industrie și în celelalte ramuri neagricole a ajuns la 69 la sută, față de 62 la sută în anul 1975, dinamică ce se reflectă nu numai în obținerea de venituri sporite de către populație, ci în însuși procesul de dezvoltare și modernizare al economiei românești.

Și în anul 1979 un accent deosebit s-a pus pe creșterea ve-

Marin STĂNICĂ

director, Direcția Centrală de Statistică

(Continuare în pag. 22)

Plan ● Angajamente

ÎNDEPLINIREA RITMICĂ, EXEMPLARĂ A PLANULUI LA PRODUCȚIA FIZICĂ ȘI NETĂ

IN MAREA ÎNTRECERE ce se desfășoară în întreaga țară pentru îndeplinirea și depășirea sarcinilor de plan pe acest an și a cincinalului în ansamblu, atenția colectivelor de muncă din întreprinderile industriale este polarizată spre realizarea ritmică a producției fizice și micșorarea substanțială a cheltuielilor la 1 000 lei producție marfă, îndeosebi a celor materiale — obiectiv de mare însemnătate pentru sporirea producției nete, pentru ridicarea eficienței economice.

Există în această privință o experiență bogată, exprimată în rezultate deosebite în numeroase întreprinderi. În articolul de față ne propunem să prezentăm activitatea **întreprinderii**

„Stea roșie”-București privită sub multiplele aspecte ale preocupărilor pentru realizarea ritmică a producției nete și fizice.

De la început, este de subliniat că această unitate, continuându-și tradiția obținerii de rezultate bune în îndeplinirea planului, în actualul cincinal și în 1980 pe prima lună din an, a înscris realizări notabile: **planul producției nete a fost îndeplinit în proporție de 102,5%, producția fizică la aparatura hidraulică 101,4%, iar la utilajele de construcții 100,1%. Depășirea producției fizice pe luna ianuarie a permis livrarea mai multor produse la export, depășindu-se planul cu 2,1%.**

Prin îmbunătățirea structurii producției — eficiență sporită

PENTRU REALIZAREA producției nete (care cunoaște în acest an o creștere de 18,7% față de 1979), pentru obținerea unei valori nou create cit mai mari, măsurile luate de colectivul unității sînt orientate, cu precădere, spre diminuarea accentuată a cheltuielilor la 1 000 lei producție marfă și, îndeosebi, a celor materiale. De menționat că aceste cheltuieli vor trebui să cunoască în 1980 o scădere de 14,3 și, respectiv, 41,8 lei față de anul trecut.

În acest context, o direcție de acțiune o constituie **promovarea produselor care valorifică mai complet, mai eficient materia primă și care corespund pe deplin cerințelor economiei naționale.** Pentru aceasta, în întreprindere continuă să ia amploare acțiunea începută anul trecut de restructurare a producției și de asimilare de produse noi și de modernizare a celor existente în fabricație. Graficul arată cum a evoluat, în anii actualului cincinal, ponderea produselor noi și modernizate în totalul producției marfă.

Este foarte important că, în acest an, **întreprinderea va produce mai bine de**

trei sferturi produse noi sau modernizate; dar mai semnificativ este faptul că în timp ce producția de utilaje de construcții (betoniere), mari consumatoare de metal, se reduce de la 60,4% în 1979 la 39% în 1980, produsele de aparatură hidraulică (produse de înaltă tehnicitate și cu un grad ridicat de prelucrare a metalului) vor reprezenta, în aceeași perioadă, în totalul producției marfă 57,7% în loc de 11%. Lărgirea volumului producției de aparatură hidraulică și restringerea celui de betoniere au o importanță economică deosebită:

- se reduce consumul de metal. Dacă la grupa de utilaje de construcții, de pildă, consumul de laminate este de 43,1 tone/1 milion lei producție, la cea de aparatură hidraulică consumul este de numai 5,3 tone/1 milion lei producție;

- sporește valoarea materialului prelucrat în întreprindere. În comparație cu perioadele anterioare, cînd ponderea în producție o dețineau utilajele de construcții și cînd valoarea metalului prelucrat era de circa 45 lei/kg, în prezent, la producția de aparatură hidraulică, valoarea metalului este de peste 300 lei/kg;

- crește gradul de utilizare a suprafețelor de producție. Prin restringerea

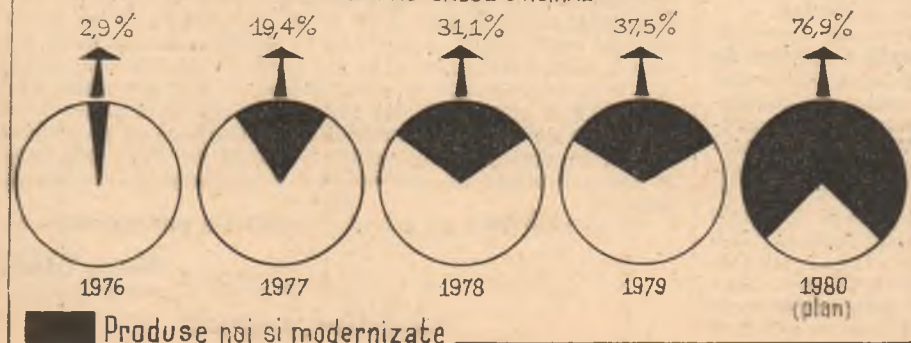
produselor cu gabarit mare (betonierele) și introducerea în fabricație a produselor cu gabarite mici (aparatură hidraulică), producția realizată pe 1 mp de suprafață productivă este cu circa 2,5% mai mare. Acest fapt are o deosebită însemnătate ținînd seama că producția-marfă în acest an este mai mare cu 6,7% față de 1979, iar productivitatea muncii (calculată la producția netă) cunoaște o creștere de 17,9%.

Dezvoltarea inițiativei creatoare pe întreaga filieră a producției

ÎN FUNDAMENTAREA măsurilor preconizate pentru reducerea cheltuielilor la 1 000 lei producție marfă și, îndeosebi, a celor materiale, și în direcționarea, în general, a efortului colectivului pentru realizarea exemplară a indicatorilor de plan pe acest an, s-a ținut seama că în toate compartimentele de activitate — concepție, execuție, gospodărire a întreprinderii — există nenumărate căi și rezerve care nu cer decît creșterea inițiativei și responsabilității fiecăruia în parte pentru a fi valorificate în acest scop. Iată cîteva din ele:

1 ÎN FAZA DE CONCEPȚIE. Ținîndu-se seama de structura producției, a reieșit că o rezervă din cele mai importante, hotărîtoare pentru valorificarea într-un grad mai înalt a materiei prime, o constituie **modernizarea produselor.** A fost studiat în acest scop fiecare produs în parte (atît sub raportul randamentului, cît și sub cel al greutateii specifice și apoi s-au stabilit soluții tehnice sau constructive care să le confere caracteristici tehnico-funcționale mai înalte, dar, concomitent, în condițiile reducerii gabaritului. Prin reproiectarea motorului hidraulic de la universalul hidraulic 215, se economisesc 15 kg metal pe bucată, față de vechea so-

PONDEREA PRODUSELOR NOI ȘI MODERNIZATE ÎN TOTALUL PRODUCȚIEI MARFĂ ÎN ACTUALUL CINCSINAL

luție constructivă (în loc de 25 kg cît cîntărea înainte, el are în prezent o greutate de numai 10 kg). Tot prin re-proiectare, greutatea grupurilor de pompare de la același produs a fost redusă cu 20 kg. pe bucată.

2 ÎN FAZA DE EXECUȚIE. Se știe că în sectoarele de fabricație există nenumărate căi de valorificare mai bună a materiilor prime. În acest an — pe baza experienței acumulate — vor continua să se aplice **planurile de croire combinată a tablei** — planuri care determină evitarea risipei de metal și reintroducerea în circuitul productiv a importante cantități de resurse refolosibile, care altădată luau calea retopirii. Totodată, pe întregul flux de fabricație va fi întărit controlul tehnic de calitate, astfel încît să se înregistreze cît mai puține piese necorespunzătoare. Dealtfel, în 1979, pe baza acțiunii de modernizare a produselor, prin reproiectarea unor piese, subansamble sau produse, aplicarea planurilor de croire combinată utilizarea unor capete de metal pentru executarea unor piese mărunte etc., a fost economisită — față de normele de consum — o cantitate de 47 tone de metal.

3 ÎN DOMENIUL GOSPODĂRII ÎNTEPRINDERII. Desigur, reducerea costurilor și creșterea producției nete se hotărăsc, în principal, în sectoarele de concepție și de execuție. Dar de modul în care este gospodărită întreprinderea, de felul în care respectă ea disciplina de plan și cea financiară, normele de consumuri etc. depind înălțurarea sau micșorarea **cheltuielilor**

necoeconomicoase — cheltuieli care încarcă în mod nejustificat costurile, diminuînd volumul economiilor și beneficiilor.

Anul trecut, „Steaua roșie“ a plătit penalizări pentru neonorarea în termen sau pentru executarea necorespunzătoare a obligațiilor contractuale față de beneficiarii produselor, de 523 000 lei. Este drept că, la rîndul ei, a încasat de la furnizori, pentru aceleași motive, penalizări în valoare de 1 402 000 lei. Făcînd însă abstracție de acest lucru, trebuie remarcat că cei peste 500 000 lei plătiți drept penalizări puteau să se adauge la economiile obținute; dar, în plus, nerespectarea la termen a obligațiilor contractuale, nelivrarea produselor la scadențele contractuale, au avut repercusiuni negative la beneficiarii respectivi, care nu și-au putut desfășura activitatea în mod normal.

Pentru a se curma repetarea în acest an a unei atari situații, au fost întocmite **grafice de lansare în fabricație a produselor**, numai în funcție de termenele de livrare a acestora. Totodată, s-au luat măsuri pe întreg fluxul fabricației, pentru a se asigura **desfășurarea ritmică a producției pe decade, luni și trimestre**.

Paradoxal faptul că deși anul trecut întreprinderea a înregistrat o economie de 140 MWh energie electrică și de 445 000 mc. gaze, a plătit totuși penalizări pentru depășirea cotelor alocate în anumite perioade de 198 000 lei. Și în acest domeniu au fost luate măsuri ca, nu numai pe global, ci **în fiecare lună**, printr-o judicioasă gospodărire a energiei electrice și a combustii-

bilului, întreprinderea nu numai să se înscrie în cotele alocate, dar să și realizeze economii pe acest an. Urmărirea riguroasă, decadală a modului cum sînt respectate normele de consum este obligatorie. Măsuri eficiente au mai fost luate pentru evitarea de dobinzi la credite nerambursate în termen — capitol la care întreprinderea nu a stat prea bine anul trecut.

Probleme care așteaptă o grabnică rezolvare

ÎN URMA ACTIVITĂȚII fructuoase desfășurate, întreprinderea a realizat în 1979 la cheltuielile la 1 000 lei producție marfă o economie de 7,1 lei, iar la cele materiale de 17 lei. În acest an, sarcinile în domeniul reducerii costurilor fiind mai mari, este nevoie nu numai de o mai activă mobilizare și valorificare a rezervelor interne, dar și de un sprijin mai larg din partea furnizorilor și colaboratorilor, întrucît întreprinderea se confruntă cu unele greutăți, care afectează tocmai costurile de producție. Despre ce este vorba în esență?

Am amintit că, în întreprindere, se aplică planuri de croire a tablei prin care se reușește folosirea mai completă a acesteia, înlăturîndu-se straifurile neutilizabile. Dar B.A.T.M.M.B., filiala Cătănoaia, nu livrează tabla de 3, 4 și

L. ȚINTEA

(Continuare în pag. 15)

COMENTARIU LA UN GRAFIC

Economii de combustibil prin izolarea termică a clădirilor

ÎN DOCUMENTELE Congresului al XII-lea al P.C.R. se subliniază necesitatea ca, în următorul deceniu, țara noastră să ajungă în situația de a-și putea satisface din resurse proprii întregul necesar de combustibili și energie, asigurîndu-și astfel o independență deplină din punct de vedere energetic. Pentru realizarea acestui obiectiv, o importanță hotărîtoare o are raționalizarea consumurilor de combustibili și energie în toate domeniile de utilizare, atît cele industriale cît și cele social-culturale. Una din principalele destinații pe care o capătă combustibilii este cea a încălzirii clădirilor de locuit și social-culturale. Dintr-un studiu întocmit de institutele de cercetări și proiectări de specialitate, reiese că există posibilitatea reducerii substanțiale a consumului de combustibili utilizați la încălzirea acestor construcții pe calea îmbunătățirii protecției termice. Principalele căi de acționare sînt cele care au în vedere:

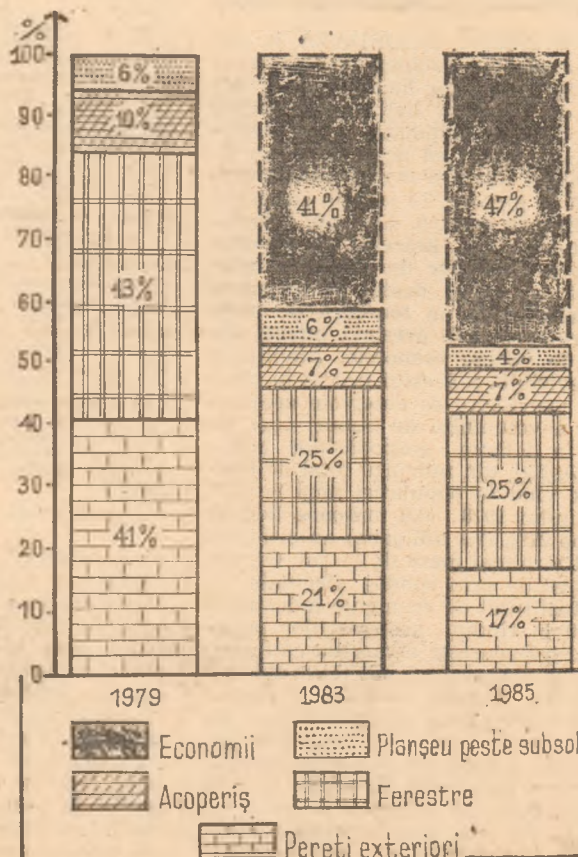
● **sporirea rezistenței termice a elementelor de închidere a clădirilor** (utilizarea de materiale izolatoare cu o rezistență termică ridicată: zgură expandată, cenușă de termocentrale,

vată minerală, blocuri ceramice cu goluri ș.a.); etanșeitatea mai bună a ferestrelor, inclusiv introducerea ferestrelor cu 3 rînduri de geamuri;

● **îmbunătățiri în concepția de ansamblu a dimensiunilor clădirilor** (suprafețe exterioare cît mai reduse);

● **perfecționări ale instalațiilor de încălzit** (automatizarea centralelor și punctelor termice, contorizarea și reglarea prestabilită a debitelor agentului de încălzire) etc.

Din calculele estimative, reiese că în cazul aplicării măsurilor preconizate, s-ar putea obține în următorii 5 ani o economie însumînd peste 1 400 mii tone combustibil convențional, iar în următorii 10 ani, o economie totală de 5 350 mii tone. Pentru aceasta este necesar ca industria materialelor de construcții să realizeze întreaga gamă de materiale de izolații cu un grad ridicat de izolare termică, care să poată fi utilizate la toate elementele de închideri ale construcțiilor. În același timp, este necesar ca institutele de proiectări să promoveze în construcții noile soluții privind izolarea termică a clădirilor, astfel, ca economiile de combustibili să fie cît mai substanțiale.

Reducerea eforturilor țării în domeniul procurării materiilor prime și energiei implică

Reciclarea complexă a resurselor materiale re folosibile

— Dezbateri organizată de „Revista economică” în colaborare cu Institutul de economie industrială —

UNA DIN LATURILE creșterii calitative a activității economice o reprezintă și gospodărirea cu maximum de eficiență a materiilor prime și materialelor, atragerea în circuitul economic a materiilor prime vechi, materialelor re folosibile, pieselor și subansamblelor provenite din dezmembrarea fondurilor fixe, bunurilor de folosință îndelungată și de uz personal uzate. Folosirea pe deplin a tuturor resurselor materiale permite economisirea unor însemnate cantități de materii prime, reducerea consumurilor energetice, diminuarea efortului valutar al țării și creșterea eficienței în toate sectoarele de activitate, asigurându-se prin aceasta lărgirea bazei de materii prime a țării și condițiile necesare dezvoltării în ritmuri înalte a economiei naționale.

Pornind de la aceste elemente calitative în dezvoltarea activității economice, printr-un recent Decret al Consiliului de Stat au fost stabilite măsurile necesare care asigură, începând din acest an, valorificarea intensivă a resurselor materiale, asigurarea prin plan a recuperării și introducerii în circuitul economic a tuturor materialelor re folosibile, utilizarea și circulația eficientă a ambalajelor, întărirea răspunderilor ce revin în acest domeniu ministerelor, celorlalte organe centrale și locale, cen-

tralelor industriale, întreprinderilor, tuturor colectivelor de oameni ai muncii, fiecărui cetățean.

Urmărind traducerea în viață a măsurilor înscrise în acest Decret, „Revista economică” a publicat la rubrica „Reducerea eforturilor țării în domeniul procurării materiilor prime și energiei” o suită de materiale în care au fost redată diferitele aspecte ale acțiunii, experiența acumulată, necesitatea participării largi a tuturor categoriilor de oameni ai muncii — cercetători, proiectanți, specialiști, economiști, ingineri, tehnicieni, maiștri și muncitori — la găsirea de soluții și tehnologii eficiente, pentru ca întreaga gamă de resurse materiale re folosibile să poată fi valorificată cât mai repede și economic. Recent „Revista economică”, în colaborare cu Institutul de economie industrială, a organizat o „masă rotundă” cu participarea unor specialiști din principalele instituții și unități economice implicate în procesul de reciclare a resurselor avînd ca temă a dezbaterii: „Acțiuni și măsuri ce se impun pentru valorificarea complexă a resurselor materiale, indeosebi din bunurile de folosință îndelungată scoase din uz”. În cele ce urmează prezentăm, în sinteză, problemele dezbătute, cit și unele acțiuni și măsuri ce se impun — în scopul îndeplinirii exemplare a măsurilor stabilite în Decretul Consiliului de Stat *).

Un domeniu mai puțin explorat : valorificarea bunurilor de folosință îndelungată scoase din uz

PRIORITATEA ACORDATĂ în cadrul dezbaterilor problemelor legate de reciclarea resurselor încorporate în bunurile de folosință îndelungată scoase din uz de către populație a fost determinată de faptul că acest domeniu de activitate a stat într-o mai mică măsură pînă în prezent, în atenția specialiștilor din țara noastră. Așa cum a rezultat din dezbateri, procesul de scoatere din uz a bunurilor de folosință îndelungată a început destul de recent să se manifeste ca un fenomen de masă ale cărui proporții prezintă interes din punct de vedere economic. Amplificarea previzibilă a acestui proces în perioadele următoare se datorește creșterii rapide a volumului de bunuri care au intrat în dotarea gospodăriilor populației. Astfel, din numărul total de televizoare vindute populației pînă la sfîrșitul anului 1978 (4,6 milioane bucăți) aproape 27% (1,2 milioane) au o durată de utilizare mai mare de 11 ani. Or, din investigațiile prin sondaj efectuate de către Institutul de economie industrială în 1979 în rîndul gospodăriilor populației din București, a rezultat că durata medie de utilizare a unui televizor este de 13,1 ani. Pentru stabilirea acestei durate au fost luate în considerare numai televizoarele scoase din dotare datorită uzurii fizice nu și a celei morale.

În cazul aparatelor de radio, la care durata medie de utilizare a fost estimată la 12,7 ani, din cantitatea totală vîndută pînă în 1978 (7,2 milioane bu-

Au participat la dezbateri: **Mircea Pirjol**, director în M.A.T.M.C.G.F.F.; **Constantin Viicol**, Centrala industrială linii; **Herbert Riesen berg**, Centrala industrială de electronică și tehnică de calcul; **Silvia Năstase**, Centrala industrială mătăsii, inului și cîniei; **Maria Dănculescu**, Centrala industrială sticlei și ceramicii fine; **Benerela Schiopoa**, Centrala industrială confecțiilor; **Petre Drăgan**, Centrala de prelucrare a lemnului; **Victor Greavu**, Centrala industrială bumbacului; **Ladislau Frumosu**, director întreprinderea „Neferal”; **Paul Adrian**, întreprinderea „Electronica”; **Cornel Moldovan**, director întreprinderea pentru întreținerea și repararea utilajelor de calcul și de electronică profesională; **Stelian Stoica**, întreprinderea de cinescoape București; **Ion Simionescu**, director tehnic și **Cornel Neațu**, director adjunct în UCECOM; **Dumitru Popa**, directorul Institutului de cercetări pentru industria pielăriei și încălțămintei; **Alexandru Lăpușneanu**, Institutul de cercetări și proiectări tehnologice și ceramică fină; **Maria Dărăbanț**, Institutul de proiectări tehnologice pentru industria ușoară; **Hilda Klifer**, **Nicolae Zimboianu** și **Luminița Scurci** de la Institutul de cercetări textile; **Ion Bucșan** și **Virgil Tîcu** de la Centrala de preindustrializare și achiziții M.I.U.; **Ecaterina Deaconescu**, dr. **Silvia Marinescu**, **Marius Costea** și dr. **Vasilie Boșdan** de la Institutul de economie industrială. Din partea redacției „Revistei economice” au luat parte tovarășii **Vasile Boescu** și **Gheorghe Drăghici**.

căți), peste 48% (3,5 milioane) au o vechime mai mare de 11 ani. De asemenea, dacă s-ar menține în funcțiune în prezent toate frigiderele vindute populației pînă la sfîrșitul anului 1978, atunci ar însemna că circa 800 mii bucăți au depășit durata de utilizare de 11 ani, față de o durată medie estimată de 14 ani.

Pentru toate cele trei bunuri menționate, dacă se ia în considerare durata medie de utilizare estimată prin intermediul sondajelor efectuate, ar rezulta că, pînă în anul 1985, vor ieși aproape

complet din uz cel puțin cele vindute pînă în 1970, adică: 1,7 milioane televizoare, 4 milioane aparate de radio și circa 1,1 milioane frigider. Trebuie subliniat însă că o asemenea estimare nu ține seama de bunurile care ies din uz după o perioadă de utilizare mai mică decît durata medie estimată. Pe de altă parte, din dotarea gospodăriilor populației vor ieși din uz, treptat, noi tipuri de bunuri (mașini electrice de spălat rufe, mașini de gătit de diferite tipuri, magnetofone, casetofone, piese și subansamble din autoturisme, mobilă etc.). Volumul de piese și materiale reutilizabile cuprinse în aceste produse este foarte mare. Din unele calcule estimative rezultă că în cincinalul 1981—1985 numai prin valorificarea unor resurse re folosibile din bunurile scoase din uz de populație (televizoare, aparate de radio, difuzoare, frigider, acumulatori, mașini de gătit electrice, mașini de spălat etc.) s-ar recupera mii de tone de fier vechi, plumb, mase plastice, sute de tone de staniu, cupru, aluminiu, sute de kilograme de argint etc. Alături de aceste materii prime se mai pot recupera pentru re folosire directă citeva milioane de potențiometre, rezistențe ajustabile, difuzoare etc.

*) În numărul viitor al revistei : organizarea activității de recuperare a materiilor prime și pieselor re folosibile din bunurile scoase din uz, necesitatea urgentării tehnologiilor de valorificare.

Colectarea — un proces complex de înaltă responsabilitate

RELEVÎNDU-SE ca deosebit de importante măsurile luate prin Decretul Consiliului de Stat, participanții la dezbateri au pus, între altele, un accent deosebit pe **necesitatea perfecționării întregului sistem de colectare, prelucrare și valorificare a materialelor refofosibile**. Dacă pentru industrie activitatea respectivă este mai bine organizată, existând și aici, firește, posibilități multiple de a se perfecționa, în ceea ce privește reciclarea complexă a resurselor de la populație aflate, îndeosebi, în bunurile de folosință îndelungată scoase din uz ea se află abia la început. Participanții la dezbateri au evidențiat faptul că aceste bunuri conțin însemnate valori materiale care pot și trebuie să fie reintroduse cât mai repede în circuitul economic prin mai multe căi și anume:

— **recondiționarea și comercializarea bunurilor uzate, ceea ce nu înseamnă decât o prelungire a duratei de utilizare a acestora, și, deci, constituie o soluție parțială;**

— **recuperarea și reutilizarea (ca atare sau prin recondiționare) a unor piese, subansamble sau ansamble care au o durată de utilizare mai mare decât cea a bunurilor din care provin (difuzoare, rezistențe, bobine etc.);**

— **recuperarea unor materiale (tablă, lemn, sticlă, etc.), și reutilizarea lor pentru producerea altor bunuri decât cele din care provin;**

— **recuperarea unor substanțe utilizabile ca materii prime de bază (metale**

de dezmembrării și recuperării, pe această cale, a unor componente reutilizabile. În raport cu realizările de până acum (notabile, îndeosebi, în cazul recondiționării mobilei și a îmbrăcăminteii din blană), trebuie spus că prin intermediul cooperăției meșteșugărești se asigură reciclarea unor cantități foarte mici de resurse provenite din bunurile scoase din uz de către populație. Această se explică, în primul rând, prin faptul că puține bunuri scoase din uz pot fi recondiționate. În al doilea rând, rețeaua de unități ale cooperăției meșteșugărești, care achiziționează și recondiționează televizoare, aparate de radio, frigider, mașini de spălat etc. a început să se constituie destul de recent (practic după 1 ianuarie 1978) și este cunoscută de populație într-o măsură redusă.

Totodată, în dezvoltarea activității de achiziție și recondiționare a bunurilor de folosință îndelungată scoase din uz cooperăția meșteșugărească întâmpină o serie de dificultăți. În dezbateri au fost subliniate, între altele:

— **avizarea dificilă a regulamentelor elaborate de UCECOM pentru achiziționarea, recondiționarea și comercializarea bunurilor și componentelor durează uneori mai mult de un an;**

— **prețul de achiziție nu este în toate cazurile stimulent pentru populație, în condițiile în care prin utilizarea bunurilor recondiționate se asigură o rentabilitate exagerată pentru cooperăția meșteșugărească;**

— **restricțiile de uzură impuse la achiziționare, cât și clauzele privind achiziția unui bun numai în condițiile în care poate fi asigurată comercializarea lui în cel mult 12 luni, îi determină pe lucrătorii din cooperăția meș-**

Sugestii • Propuneri

● să se studieze posibilitățile de implicare a rețelei comerciale în procesul de colectare. Ar putea fi luată în considerare practica din alte țări în care bunul uzat este achiziționat de unitatea comercială, valoarea lui constituind avansul pentru achiziționarea în rate a unui produs nou. Prin aceasta sînt cointereseați cetățenii să valorifice aparatele uzate, iar economia poate valorifica diferite componente în condiții de eficiență;

● să se prevadă încă din faza de proiectare a unor ansamble de blocuri de locuințe și spații destinate colectării și depozitării deșeurilor de hirtii, textile sau metale vechi. Aceasta va conduce la o mai rapidă colectare pe sortimente a diferitelor produse refofosibile;

● să se revadă prețurile de achiziție a unor produse refofosibile (hirtie, metal, textile, piele etc.) pentru a fi așezate de așa natură încît să stimuleze cetățenii în a le preda selecționat pe sortimente centrelor de colectare și în cantități cât mai mari;

● să se instituie un sistem de preluare de la populație a diferitelor materiale uzate (fier vechi, țesături, sticlărie, lemn etc.) de către unități specializate, cu mijloace ușoare de transport, prin programări periodice pe ansamble de blocuri, străzi sau cartiere. În acest mod ar putea fi colectate în totalitate și separat pe sortimente diferitele materiale refofosibile;

● să se stabilească un nomenclator precis, în funcție de posibilitățile de valorificare, pentru colectarea diferitelor materiale refofosibile. Odată cu crearea de noi tehnologii — acest nomenclator să fie în permanență largit. Se va ajunge astfel la o mai bună gospodărire a fondurilor de achiziție, la înlăturarea situației existente cînd s-au achiziționat timp de ani de zile diferite materiale vechi ocupînd suprafețe mari de teren pentru depozitare, dar care neavînd încă pusă la punct o tehnologie adecvată, nu sînt valorificate.

feroase și neferoase, mase plastice, sticlă etc.).

S-a subliniat însă în discuții că, în raport cu cantitățile de bunuri scoase din uz de către populație, **nu dispunem în prezent de un sistem capabil să recupereze și să valorifice resursele încorporate în ele**. În cadrul cooperăției meșteșugărești s-a conturat un sector distinct de activitate privind recondiționarea și comercializarea unor bunuri uzate. Pînă în prezent, în sfera de cuprindere a acestei activități au fost incluse numai bunurile recondiționabile, neputînd fi achiziționate bunuri în ve-

teșugărească să manifeste o prudență exagerată la preluarea de la populație a bunurilor scoase din uz. După unele investigații făcute de specialiști din cadrul Institutului de economie industrială, a rezultat că din această cauză din numărul total de bunuri oferite în 30 de zile de către populație unei unități a cooperăției meșteșugărești din Sibiu au fost preluate efectiv mai puțin de 50%;

Vasile BOESCU
dr. Vasile BOGDAN

(Continuare în pag. 19)

RECUPERARE REFOSIRE EFICIENȚĂ

● Un amplu program de cercetare pentru carburanți neconvenționali a fost inițiat de o firmă constructoare de motoare din Italia. Se urmărește găsirea unor posibilități, corespunzătoare sub raportul eficienței tehnice și economice, de a alimenta motoare Diesel (modificate corespunzător) cu combustibili pe bază de cărbune, șisturi bituminose sau gaz metan.

● Reduceri ale consumului de energie de pînă la 30%, vor putea fi obținute în funcționarea motoarelor electrice de 1—20 CP, prin utilizarea unui tip perfecționat de inversor pentru curent alternativ, care adaptează puterea furnizată de rețea la sarcina efectivă a motorului. Cînd această sarcină este mică, inversorul, comandat de un microcalculator, reduce în mod automat intensitatea curentului, iar motorul funcționează cu viteză scăzută. Producătorul, o firmă din S.U.A., anunță pentru sfîrșitul acestui an lansarea unor modele adaptate pentru motoare de pînă la 50 CP.

● Avînd o capacitate orară de tratare de 1400 mc efluenți, cea mai mare stație de epurare din lume ocupă o suprafață de numai 1400 mp și nu cu-prinde obișnuitele bazine anaerobe (care ar fi necesitat circa 75 de hectare). Ea a fost construită la abatorul din localitatea Mataura, în Noua Zeelandă (unde se prelucra zilnic 12 mii de miei și 600 de vite), fiind dotată cu echipament complet automatizat, după un procedeu pus la punct în Danemarca. Proteinele din apele uzate sînt precipitate și flocculate prin mijloace chimico-mecanice, după care precipitatul este tratat în bazine de flotare. Solidele, pompate într-o instalație de separare a apei, sînt apoi uscate și ambalate, rezultînd 1—2 t/oră de furaje bogate în proteine. Sistemul are o deosebită eficiență economică în comparație cu alte metode de tratare secundară a efluenților.

● „Metoda duplex“ este folosită în R.D. Germană ca unul din mijloacele pentru a preveni coroziunea care duce la pierderea unor însemnate cantități de metal în industrie, construcții, transporturi. Cu ajutorul unui pistol, pe suprafața metalului se aplică un strat de aluminiu topit, a cărui temperatură ridicată asigură o bună aderență. Procedeu mărește de pînă la zece ori rezistența la coroziune a construcțiilor metalice; el poate fi utilizat și în construcția de mașini.

● Capsule de oțel moale se umplu cu pulberi de oțel inoxidabil, recuperat din spărturi de turnătorie, topite și pulverizate cu ajutorul unui gaz inert. După etanșarea prin sudare, capsulele sînt presate la rece, încălzite la 1200°C și extrudate, rezultînd țevi inox fără sudură. Noua aplicație a metalurgiei pulberilor, experimentată în Suedia, reduce cu o treime durata de fabricație și cu 50% consumul de energie.

● O fabrică de ciment din Tokio utilizează lunar 45—50 mii de anvelope auto uzate, nereșapabile, care, tăiate în bucăți, sînt introduse în cuptorul rotativ și arse împreună cu calcarul, la o temperatură de circa 1500°C. În acest fel, componenții carbonici din cauciuc servesc drept combustibil pentru obținerea clincherului, iar celelalte substanțe intră în compoziția materiei prime pentru ciment.

La ordinea zilei în agricultură

PREGĂTIREA ȘI DESFĂȘURAREA EXEMPLARĂ A LUCRĂRILOR ÎN CAMPANIA DE PRIMĂVARĂ

UN OBIECTIV esențial al noii etape de dezvoltare economico-socială a României constă în înfăptuirea unei profunde revoluții agrare, cuprinzând alături de baza tehnico-materială, cit și organizarea producției. În această teză, enunțată în Raportul prezentat la Congresul al XII-lea al P.C.R. de tovarășul Nicolae Ceaușescu, este sintetizat un întreg program de acțiune pentru a situa agricultura românească la nivelul uriașelor posibilități pe care le oferă pământul țării, dotarea tehnico-materială actuală și cea de perspectivă, organizarea pe principii industriale a producției agricole și, mai presus de orice, hărnicia și priceperea țărănimii, ca și existența unui număr tot mai mare de specialiști.

Valorificarea superioară a acestor posibilități reclamă folosirea rațională a înregului fond funciar, încheierea procesului de zonare a culturilor și de stabilire a asolamentelor, mecanizarea complexă a lucrărilor și chimizarea producției, modernizarea integrală a patrimoniului pomiviticol, creșterea în continuare a efectivelor și ameliorarea raselor de animale, rezolvarea radicală a problemei furajelor.

Pentru a accelera extinderea și modernizarea bazei tehnico-materiale a agriculturii, congresul a adoptat propunerea secretarului general al partidului, de a se majora cu 22 miliarde de lei investițiile inițial prevăzute în proiectul de Directive, astfel încât suma lor totală va ajunge în viitorul cincinal la circa 155 miliarde lei. Se apreciază că dotarea corespunzătoare cu tractoare, combine și alte mașini agricole va permite realizarea lucrărilor de însămânțat în 15 zile, de recoltare a grâului în 8 zile și a porumbului în cel mult 25 de zile, executarea în bune condiții a lucrărilor în legumicultură, pomicultură, viticultură, a strîngerii furajelor. Este de așteptat ca în acest fel, în viitor să se pună capăt întârzierilor în executarea lucrărilor, fapt care în anii trecuți a influențat negativ atât cantitatea, cit și calitatea producției agricole.

PRIN PREVEDERILE sale și în concordanță cu hotărârile Congresului al XII-lea al partidului, Planul național unic de dezvoltare economico-socială a țării pe anul 1980, ca și bugetul de stat canalizează eforturile spre îndeplinirea sarcinilor din actualul cincinal, spre accentuarea laturilor calitative ale creșterii economice.

În condițiile unui an agricol normal, în 1980 producția globală agricolă urmează să crească cu 4,7%—6% față de

1979, iar producția de cereale să atingă 26 milioane tone, concomitent cu îmbunătățirea structurii culturilor, sporirea producției de plante tehnice, legume și fructe, creșterea efectivelor de animale și a randamentelor în zootehnie. Oamenii muncii din agricultură sînt conștienți că anul 1980, prin nivelul realizărilor sale trebuie să constituie un an de legătură cu cincinalul 1981—1985, și, totodată, să contribuie la recuperarea unor nerealizări din perioada 1976—1979.

FIIND PRIMA din an, campania agricolă de primăvară este deosebit de importantă, de felul cum se acționează în cadrul său, depinzînd rezultatele campaniilor viitoare, de strîngere a recoltei.

Pentru ca imediat ce timpul va permite să putem acționa în câmp, încă de la finele anului trecut și începutul lui 1980 am întreprins o serie de acțiuni pregătitoare. Astfel, una din cele mai importante dintre acestea a vizat revizuirea și repararea tractoarelor și mașinilor agricole de primăvară, acțiune ce se va încheia pînă la 20 februarie în toate stațiunile de mecanizare a agriculturii.

Concomitent, s-au asigurat și condiționat semințele necesare atît pentru culturile din epoca I, cit și pentru culturile din epoca a II-a.

În toate unitățile au fost transportate importante cantități de îngrășăminte naturale în câmp și s-au executat împraștieri, acolo unde situația impunea fertilizarea suplimentară a grîului de toamnă.

În cadrul programului de instruire a lucrătorilor din agricultură, au continuat cursurile învățămîntului agricol profesional pe teritoriu, iar la nivel central, prin Centrul de perfecționare a cadrelor din agricultură (de la Crevedia) au fost instruiți directorii cu producția vegetală, de la direcțiile agricole județene și toți inginerii șefi ai consiliilor unice agroindustriale de stat și cooperatiste. Aceștia din urmă, întorși în județe și împreună cu directorii S.M.A., vor instrui — la nivelul consiliului unic, pe toți inginerii șefi, șefii de fermă și mecanizatorii ce vor lucra în campania agricolă de primăvară.

Împreună cu Academia de Științe Agricole și Silvicultură, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, a adoptat și editat tehnologii-cadru la principalele culturi agricole pentru toate zonele țării, ce s-au difuzat la toți specialiștii din agricultură. Corespunzînd cerințelor etapei actuale, aceste tehnologii vor

duce la diminuarea consumului de combustibil prin executarea minimului de lucrări, dar la momentul optim, calitatea lucrării fiind condiția principală pentru recepționare.

DE MARE IMPORTANTĂ este îmbunătățirea activității sectorului unic de mecanizare, prin organizarea temeinică a secțiilor și formațiilor de mecanizare, conform normelor stabilite, asigurarea dotării lor corespunzător sarcinilor din planurile de producție, pentru efectuarea tuturor lucrărilor la un nivel calitativ superior și în cadrul epocilor optime. Anul acesta va trebui să îmbunătățim indicele de folosire al tractoarelor, ajungînd la 2 000—2 200 ore pe tractor, față de 1 700—1 800, cit s-a realizat pînă în prezent.

Organizarea activității mijloacelor mecanice pe formații specializate constituie o verigă de bază a sistemului industrial de aplicare a tehnologiilor moderne, făcînd parte din conceptul general de concentrare și specializare a producției agricole.

Prin constituirea formațiilor de lucru specializate, se are în vedere gruparea tractoarelor și mașinilor agricole pentru executarea lucrărilor în perioadele optime și de calitate superioară, folosind utilajele la capacitatea lor maximă. Această grupare va permite și asigurarea unei asistențe tehnologice și mecanice mai eficiente, funcționarea agregatelor în condiții mai bune, respectarea programelor de lucru. În prezent, în unitățile agricole se lucrează la stabilirea acestor formații specializate, acțiune ce se va încheia pînă la 20 februarie.

În noua concepție de organizare a muncii, inginerii mecanici răspund de buna funcționare în câmp a utilajelor, iar inginerii șefi sau șefii de fermă, de organizarea, executarea și calitatea lucrărilor.

Aceleași principii au stat și la baza creării „sectorului unic de chimizare”, în atribuțiile căruia intră întocmirea și executarea programului unic de chimizare (fertilizarea, amendarea solurilor, erbicidarea, combaterea bolilor și dăunătorilor) pentru toate unitățile agricole componente ale consiliului unic agroindustrial. Această nouă formă organizatorică va permite folosirea mai rațională a îngrășămintelor în funcție de nevoile reale de fertilizare pe fiecare solă și cultură, precum și a pesticidelor, astfel încît chimizarea să devină o pirghie puternică în sporirea recoltelor.

N ÎNTREAGA ȚARĂ a fost declanșată, încă de anul trecut, o amplă acțiune de organizare a teritoriului pe sole mari, care să fie cultivate în cadrul unor asolamente specializate, constituite la nivelul consiliilor agroindustriale.

Organizarea teritoriului în mod unitar, pe consilii unice, face parte dintr-un vast complex de măsuri, inițiat de conducerea partidului și statului, pentru perfecționarea întregii activități din agricultură. Un prim efect al acestei acțiuni îl constituie crearea condițiilor pentru utilizarea rațională a fondului funciar, cât și o amplasare mai judicioasă a culturilor în funcție de gradul de favorabilitate.

Prin organizarea teritoriului pe sole mari, se asigură condiții pentru folosirea cu randamente sporite a tractoarelor și mașinilor agricole, concomitent cu reducerea consumului de carburanți, introducerea și generalizarea tehnologiilor moderne etc.

În cadrul noilor asolamente se vor realiza o amplasare mai judicioasă a culturilor, aplicarea în mod unitar a tehnologiilor de producție, al căror efect va fi simțit, în primul rând, de unitățile agricole care pînă acum obțineau producții mici.

Realizarea măsurilor preconizate pentru organizarea unitară a terenului agricol necesită o perioadă de 1—2 ani. În toamna trecută s-a stabilit pentru fiecare consiliu agroindustrial un astfel de program de trecere, prevăzându-se măsurile tehnico-organizatorice pentru recoltarea culturilor premergătoare și amplasarea culturilor în cadrul noii organizări a teritoriului.

Cu toate măsurile luate, realizările din toamna anului 1979 nu au fost peste tot cele dorite, în ce privește atât amplasarea grîului și orzului, cât și tehnologiile aplicate. Alături de unele cauze obiective — fărâmișarea excesivă pe care au avut-o pînă acum culturile în majoritatea unităților, existența unor plantații viticole și pomicole pe unele sole, care întrerup lucrările, precum și a unor suprafețe ce trebuie evitate, din cauza efectului remanent al erbicidelor — au existat și deficiențe în activitatea unor unități de producție, care de

exemplu, nu au recoltat cu prioritate culturile de pe solele prevăzute a fi semănate cu cerealele păioase de toamnă.

Se impune ca în continuare, conducerile consiliilor unice și ale unităților, cu sprijinul organelor județene, să treacă la aplicarea programului de asolamente pentru 1980 și în special la amplasarea culturilor de primăvară, în așa fel încît în toamnă să se realizeze trecerea la aplicarea asolamentelor în toate consiliile unice.

O sarcină de importanță majoră constă în încadrarea obligatorie a lucrărilor de semănat în perioada optimă în toate unitățile agricole, folosindu-se din plin timpul favorabil din ferestrele de iarnă.

PENTRU BUNUL MERS al lucrărilor din campania agricolă de primăvară, M.A.I.A și U.N.C.A.P. au întocmit un program comun privind pregătirea și executarea lucrărilor agricole din primăvara anului 1980, cu termene și responsabilități precise. De asemenea, fiecare direcție agricolă, consiliu unic agroindustrial și unitate agricolă își vor desfășura activitatea din această campanie pe bază de programe concrete de acțiuni.

Specialiștii agricoli din minister și din direcțiile generale agricole, pe toată durata campaniei, își vor desfășura activitatea nemijlocit în producție, fiind totodată răspunzători de realizarea sarcinilor de plan într-un consiliu unic agroindustrial, pe toată durata anului agricol.

Întrucît lucrările agricole din campania de primăvară se desfășoară într-un interval scurt de timp, s-au luat măsuri ca toate unitățile agricole să fie aprovizionate cu carburanți, lubrifianți, piese de schimb și alte materiale, pentru desfășurarea fără întrerupere a programului stabilit și încadrarea în epoca optimă a fiecărei lucrări. S.M.A.-urile vor amenaja autoateliere, dotate corespunzător, pentru a putea acorda în mod operativ, asistență tehnică, în timpul campaniei.

Pentru obținerea unor culturi uniforme, cu densități corespunzătoare, la pregătirea terenului se va lucra cu acele utilaje care asigură pregătirea unui pat

germinativ bun, cu un număr redus de treceri și consum redus de carburanți. La lucrările de pregătire a patului germinativ, trebuie avut în vedere ca pierderile de apă din sol să fie minime: pregătirea patului germinativ se va face pînă la adîncimea de încorporare a semințelor.

Pe terenurile situate în pantă, dar mecanizabile, lucrările se vor executa numai pe curbele de nivel, iar suprafețele nemecanizabile vor fi lucrate cu atelaje cu tracțiune animală.

La lucrările de erbicidare se va avea în vedere ca viteza de înaintare a tractorului să fie uniformă: se va interzice staționarea tractorului cu instalația de erbicidat în funcțiune în perimetrul solurilor, pentru a se evita administrarea în acele porțiuni a unor doze foarte mari de erbicide, cu repercusiuni grave asupra culturii.

În această perioadă se vor pregăti sistemele de irigații pentru campaniile anului 1980, prin despotmolirea canalelor, repararea și revizia stațiilor de pompare, conductelor îngropate, vanelor, hidranților, reparații de pereu. O atenție deosebită se va acorda asigurării udătorilor și organizării formațiilor de lucru în sistemele locale, angajîndu-se întreaga suprafață în acord global.

La nivel central, precum și în fiecare județ, vor fi construite colective care vor urmări și rezolva operativ toate problemele ce le va ridica producția. Săptămînal și ori de cîte ori va fi nevoie, aceste colective vor analiza mersul lucrărilor agricole din campania de primăvară și vor lua măsurile corespunzătoare.

Prin conjugarea activității Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, Uniunii Naționale a C.A.P., și cu sprijinul comandamentelor județene și comunale, trebuie să fie mobilizați la lucrările agricole de primăvară toți locuitorii satelor, pentru ca sarcinile de plan și angajamentele asumate să se realizeze conform graficelor stabilite.

Marin CONSTANTIN

adjunct al ministrului agriculturii și industriei alimentare

Îndeplinirea planului

(Urmare din pag. 11)

5 mm. În dimensiunile cerute, deoarece, la rîndul ei, o primește așa de la Combinatul siderurgic Galați. Din această cauză, la croirea tablei se înregistrează pierderi serioase, ceea ce afectează negativ coeficientul de utilizare a metalului.

Un alt neajuns este acela că întreprinderea „Unirea” Satu Mare, care furnizează unele piese turnate, nu a găsit soluția de a le executa în conformitate cu tehnologia stabilită de proiectant. Ea toarnă o serie de piese compacte, în loc să le execute cu golurile respective stabilite. În această situație se nasc două impedimente serioase pentru reducerea costurilor de producție:

a) „Steaua roșie” este obligată să plătească piesele respective mai scump, deoarece în ele este înglobată mai multă materie primă; b) pentru ca piesele să fie aduse în stare normală (respectiv cu golurile prevăzute) se consumă în plus manoperă, se uzează scule etc., într-un cuvînt cheltuieli care — în cazul unor piese normale — ar fi evitate.

O altă greutate o constituie faptul — așa cum afirmă specialiștii întreprinderii — că nu există prețuri unificate la unele tipuri de motoare electrice. De exemplu, un motor de 5,5 kW cu 1500 rot. pe minut costă la „Electroprecizia” — Săcele 2510 lei bucată; același tip costă însă la Întreprinderea de motoare electrice Pitești numai 1940 lei bucată; și la motorul de 4 kW cu 1500

rot. pe minut prețurile diferă. Pe cînd la prima întreprindere furnizoare prețul pe bucată este 1780 lei, la cea de-a doua costă numai 1570 lei. De subliniat că este vorba de un necesar anual de sute de astfel de motoare și că „Steaua roșie” nu are posibilități să se aprovizioneze cu acestea decît potrivit repartițiilor primite. Așa prezentîndu-se situația, specialiștii de aici solicită din partea organelor în drept să studieze posibilitatea unificării prețurilor acestor motoare pentru a se evita încărcarea produselor cu cheltuieli inutile.

Colectivul întreprinderii este hotărît să-și amplifice eforturile pentru ca să încheie acest an și întregul cincinal cu realizări cît mai deosebite, pentru a crea premise favorabile începerii cincinalului 1981—1985 potrivit istoricelor hotărîri ale Congresului al XII-lea al partidului.

ANALIZA rezultatelor activității din 1979 și a măsurilor pentru fundamentarea indicatorilor planului din acest an i-a implicat pe participanții la adunarea generală a oamenilor muncii de la întreprinderea bucurășteană „Mătasea populară” într-o demonstrație pe viu a interacțiunii pirghiilor noului mecanism economico-financiar. Darea de seamă prezentată de către organul colectiv de conducere și raportul privind execuția bugetului de venituri și cheltuieli au oferit un bogat material factual, uneori cu valori și semnificații aparent contradictorii; ordonat într-o schemă de conexiuni, acesta ar putea servi drept ilustrare principiului că **într-un mecanism complex, cum este o unitate economică, relația cauză-efect își pierde caracteristica de linearitate, intervenind cum de cauze, distorsiuni și retroacțiuni ce trebuie înțuite, stăpinite, dirijate.**

Față de nivelele planificate, anul trecut producția marfă vândută și încasată a fost mai mare cu 2,4%, iar cea fizică — cu 0,9%. Dar o serie de contracte de livrare n-au fost onorate la termen, ceea ce a atras penalități care au diminuat fondul de participare la beneficii a oamenilor muncii; dacă acesta se constituie, totuși, în limitele sumei prevăzute, este rezultatul depășirii de 2,4% la beneficii și de 6,9% la producția pentru export. Fără dereglările în onorarea comenzilor — provocate și de o adaptare a sortimentajului la materiile prime disponibile într-o perioadă sau alta, dar și de strângeri pe fluxul de producție — lucrătorii întreprinderii și-ar fi mărit cu un procentaj deloc neglijabil câștigul suplimentar.

Concluzia: **trebuie produs ceea ce se cere și atunci când se cere** de către beneficiari, dar pentru aceasta **trebuie asigurat tot ceea ce este necesar și atunci când e necesar.**

ADINCIREA analizei a completat aceste învățăminte cu aspecte și mai direct legate de munca oamenilor. Cât timp au lucrat, războaiele de țesut au fost bine folosite, peste indicele de utilizare intensivă stabilit prin plan. Dar ele n-au lucrat tot timpul, de unde strângerile amintite; absențele nejustificate (5% din totalul orelor de întreruperi), dereglările provocate de întreținerea neglijentă a mașinilor au concurat la întârzierea executării unor comenzi.

Sau: în 1979 întreprinderea a înregistrat, la o serie de materiale principale, economii situate între 0,3% și 8% față de consumurile specifice, îndeosebi ca efect al măsurilor luate încă în fazele de proiectare a produselor noi și de pregătire a fabricației. Funcționarea în regim economic a dispozitivelor de termoreglare, izolarea instalațiilor ter-

Autogestiunea începe de la locul de muncă

mice, folosirea optimă a turajilor la războaiele de țesut, luarea în considerare a consumurilor energetice la conceperea noilor produse și tehnologii au adus, față de consumurile admise, economii de 150 MWh energie electrică și 110 tcc energie termică. Dacă am corobora această situație cu faptul că producția de calitate I-a a întrecut nivelul planificat, ar rezulta că resursele materiale și energetice au fost valorificate superior (de altfel, planul producției nete a fost depășit într-o proporție mai mare decât cel al producției globale, tocmai prin diminuarea cheltuielilor materiale cu 6,40 lei la mia de lei producție). Intervine însă, cu un corectiv care trebuie să dea de gândit, faptul că o parte din producția neîncadrată în prima clasă de calitate a fost necorespunzătoare, fiind livrată cu defecte care au antrenat reduceri de preț, acordarea de bonificații și, deci, diminuarea veniturilor. Până la urmă, **a consuma un material bun pentru a obține un produs de o clasă inferioară înseamnă și risipă de resurse, și insatisfacție la consumator, deci încălcarea și a intereselor sociale, și a celor individuale.**

AM RELEVAT aceste inadvertențe, nu pentru că ele ar fi predominant caracteristice activității din anul trecut a unității — dimpotrivă, parametrii esențiali ai acestei activități au fost pozitivi, — ci pentru că ele sugerează că **autogestiunea, ca mod de concepție, ca domeniu de decizie, ca direcție de acțiune și criteriu de autocontrol, trebuie asimilată în întregul mecanism al autoconducerii, de la C.O.M. până la ficare muncitor.** Este de regretat că dezbaterile din adunarea generală de la „Mătasea populară” — deși au pornit de la o dare de seamă destul de analitică, bine dozată sub raportul criticii și autocriticii — au lăsat prea puțin să se întrevadă o asemenea înțelegere și interpretare a problemelor. De altfel, a lipsit total o analiză de fond a modului în care a acționat consiliul oamenilor muncii — lipsă explicabilă și prin faptul că dintre și așa puținii participanți la discuții, majori-

tatea au fost membri (mai vechi sau nou aleși) ai C.O.M. Iar reprezentantul Centralei industriei mătăsii, inului și cînepii, în cuvîntul său, s-a rezumat la felicitări și îndemnuri, fără aportul așteptat de soluții concrete, sau măcar de explicații și angajamente în ce privește rezolvarea unor condiții care depind de centrală (de pildă, asigurarea aprovizionării cu unele sortimente de materii prime și auxiliare).

În mod firesc și obligat însă, **înaintea** adunării generale ar fi trebuit ca specialiștii delegați de către minister și centrală să ajute întreprinderea în **rezolvarea problemelor în suspensie**, legate de parametrii planului pe 1980. O astfel de rezolvare încă nu s-a găsit pentru încadrarea pe deplin în cheltuielile materiale și totale planificate; iar cele câteva propuneri marginale, formulate de participanți în cadrul adunării, nu au reușit să adauge elemente de esență capitoului respectiv din programul unic de măsuri.

PROGRAM care nu aduce nimic revoluționar, ci mizează pe posibilități aflate la îndemînă, cunoscute și insuficient exploatate pînă acum. Înnoirea produselor (angajament: 23 de articole, 156 desene pentru imprimeuri, 90 de modele jacquard) este orientată deopotrivă spre îmbunătățirea calității și spre micșorarea consumului de materii prime — cifra avansată pentru acest obiectiv fiind 6%; la articolele din fire poliesterice, de pildă, diminuarea greutateii cu 10 procente va îmbina avantajul economic cu cel de a satisface mai bine preferințele cumpărătorilor. 12 măsuri vizînd calitatea și care urmăresc în principal reducerea defectelor la imprimeuri și țesături (cu 50 de procente; de ce nu cu 60 sau 70?) — sînt evaluate, în termeni de eficiență economică, la 300 mii de lei. Încadrarea optimă la croit urmează să diminueze consumurile de țesături, cu 2 000 m la baticuri și cu o cantitate similară la cravate. Se va pune în funcțiune, în secția de finisaj, o mașină de cusut cap la cap, care stătea nefolosită și care acum va contribui la valorificarea capetelor, fișiiilor, cu-

poanelor. Se prevede o creștere a exigenței la recepția calitativă a firelor, ca o cale de reducere a defectelor.

În sfârșit, se are în vedere atacarea, încă timidă, a unei probleme pînă acum ocolită: evidența mai strictă a consumurilor acolo unde acestea au loc — recurgîndu-se la fișe-limită pentru materialele cu pondere mare, la normarea consumurilor de coloranți și alte chimicale, la determinarea pierderilor tehnologice prin cîntărire pe faze de fabricație, om și mașină, ca și la măsura cuprinsă în contractul colectiv de muncă: decontarea lunară a consumurilor de materii prime, pe secții, legînd de rezultatele obținute retribuția în acord global.

CÎT PRIVEȘTE un aspect de cea mai mare actualitate al problemei — **valorificarea resurselor materiale refolosibile**, el este complet omis din program. La secția „9 Mai”, din capete de diverse fire se confecționează șnur multicolor pentru ambalarea mărfurilor în magazine. Dar în cazul țesăturilor? Și la croit, sau în alte faze apar mici resturi de material, care nu-și pot găsi utilizare în întreprindere. Cu ani în urmă, cele de mătase naturală erau achiziționate de fabrica de stoffe din Prejmer, care le folosea ca materie primă în amestec cu lînă. S-au găsit apoi, ocazional, alți beneficiari — o cooperativă meșteșugărească (pentru umpluturi de plăpumi și perne), chiar un client străin. Toate acestea sînt însă paleative, cită vreme centrala industrială de resort nu inițiază o cercetare vîzînd o valorificare superioară.

Asemenea intervenții sînt necesare pentru rezolvarea și a altor condiții ce pot determina încadrarea la nivelul planificat al cheltuielilor: aprovizionarea cu fire sintetice subțiri, mărirea concentrației coloranților indigeni (ceea ce ar diminua consumurile unitare), elaborarea unei metodologii simple care să permită aplicarea costurilor standard în situația unui număr redus al personalului de birou ș.a.

În ce privește consiliul oamenilor muncii, în noua sa componență (însuși președintele are o vechime de numai cîteva luni), acesta are datoria să continue — antrenînd toți membrii săi, comisiile pe domenii, specialiștii din întreprindere — **investigarea și valorificarea tuturor rezervelor de reducere a cheltuielilor**, desfășurînd totodată o intensă muncă politică și organizatorică pentru generalizarea experienței celor mai bune muncitoare, pentru consolidarea unui climat de ordine, disciplină, responsabilitate la fiecare loc de muncă, pentru afirmarea deplină a autoconducerii și autogestiunii.

Dan CONDREA

Traietoria inovației: între succes și eșec

Ce anume condiționează succesul sau eșecul final al promovării unei invenții sau inovații? De ce natură sînt factorii care influențează pozitiv sau negativ „cariera” sa, în ce anume momente sau faze — începînd de la elaborarea proiectului și pînă la lansarea produsului finit pe piață — acționează un factor sau altul stimulator al succesului, ori generator al eșecului?

Un răspuns complex la aceste întrebări încearcă să furnizeze revista britanică de specialitate „*Planning Innovations*” (nr. 4/1979), publicînd în paginile sale un studiu de sinteză a rezultatelor și concluziilor unui număr de nouă cercetări efectuate în cursul anilor trecuți în diferite ramuri industriale. Chiar dacă abordările și formulările reproduc mai jos reflectă condițiile de activitate dintr-o economie bazată pe așa-zisa „piață liberă”, ele cuprind — în esență — un interesant material de reflecție.

Factori de succes

1. *Rolul conducerii întreprinderii*, respectiv sprijinul moral, organizatoric și financiar, deosebit de necesar pentru depășirea dificultăților inerente în diferitele faze ale elaborării sau aplicării invenției. Este vorba aici, înainte de toate, de stilul, de calitatea muncii conducerii, care trebuie să aibă un orizont larg de gândire, orientat către stimularea noului, către instaurarea unui climat de creativitate. Totodată, conducerii îi revine sarcina de a asigura coordonarea dintre diversele compartimente incluse în procesul inovațional, cooperarea lor rodnică.

2. Existența unuia sau mai multor persoane „cheie”, direct interesate în realizarea invenției sau inovației respective; un asemenea personaj de bază poate avea o contribuție permanentă la procesul de realizare, poate „impinge” invenția prin toate locurile înguste, de la nașterea ideii și pînă la lansarea produsului pe piață, cu condiția de a fi investit cu prerogativele și responsabilitățile corespunzătoare.

3. *Marketingul și cercetarea nevoilor consumatorilor*, cunoscut fiind faptul că cele mai mari șanse de reușită există atunci cînd proiectul de realizare în practică a unei idei novatoare constituie, concomitent, o replică la anumite cerințe ale consumatorilor, ale pieței, o reflecție a acestora într-un nou produs sau proces tehnologic.

4. *Munca eficientă în stadiul cercetărilor și elaborării modelului*, înaintea lansării invenției în producție și pe piață, știut fiind că deficiențele care se manifestă în funcționarea primelor modele compromit succesul de piață.

5. *Buna organizare a service-ului și a instruirii beneficiarului*, factor care capătă o importanță deosebită în cazul lansării unor mașini sau instalații noi și complicate.

6. *Existența unei politici active și fundamentate în domeniul inovării*, integrată în strategia generală a întreprinderii. Totodată, un rol important joacă elaborarea unei metodologii bine gândite pentru controlul cheltuielilor legate de infaptuirea proiectului, pentru planificarea producției, pentru elaborarea prognozelor tehnico-științifice și economice.

7. *Organizarea eficientă a informării și colaborării*, atît în cadrul întreprinderii, cit și cu exteriorul (cu centre tehnico-științifice, cu beneficiarii potențiali ș.a.).

Factori de eșec

1. Factori organizatorici

a) de eșec în fază de proiect: proiectul n-a fost privit cu seriozitatea necesară de către conducerea întreprinderii; proiectul n-a fost inclus în strategia și planurile întreprinderii; caracterul nesatisfăcător al aprecierii sau dirijării proiectului; incapacitatea de a stabili legătura cu persoane din afara întreprinderii, interesate în proiect; inventatorul este prea tînăr, fără experiență sau chiar lipsește: existența unui „protector” influent, dar neinteresat, al proiectului; deficiențe în circulația internă; a informațiilor;

b) de frînă în infaptuirea proiectului: valoarea potențială a proiectului n-a fost pe deplin apreciată de conducerea întreprinderii; menținerea excesivă a secretului de către inventator; un control financiar nesatisfăcător asupra desfășurării proiectului; lipsa de experiență într-un domeniu nou; necooperarea inventatorului; existența unui „protector” neexperimentat sau fără influență; nerezolvarea problemelor organizării cooperării (cu beneficiarii, cu experți tehnici etc.).

2. Factori tehnici

a) de eșec în faza de proiect: elaborarea nesatisfăcătoare sau nefinisată a proiectului; puternica dependență de sursele tehnologice externe (de pildă, insuficiența competență a specialiștilor proprii); nealocarea resurselor necesare pentru realizarea proiectului; neașteptata superioritate a tehnologiei concurente; caracterul deficient al contactelor dintre compartimentul de cercetare științifică și cele de producție; dificultățile în domeniul exploatarea și al deservirii tehnice; concepția constructivă insuficient gândită, nepractică;

b) de frînă în infaptuirea proiectului: insuficiența resurselor tehnice alocate pentru dezvoltarea constructivă a proiectului; elaborarea superficială a construcției, excesiva ei complicare sau realizarea unei construcții extrem de ambițioase; existența unor patente importante la firmele concurente; problemele ridicate de aplicarea unor noi metode de producție.

3. Factori de piață

a) de eșec în faza de proiect: neefectuarea unei anchete în rîndurile consumatorilor sau efectuarea ei în mod superficial; neglijarea sau interpretarea cronată a rezultatelor unei asemenea anchete, neverificarea lor pe teren; neefectuarea unei analize multilaterale a pieței sau ignorarea rezultatelor acesteia; alocarea de fonduri insuficiente pentru reclamă sau pentru activitatea de marketing; desconsiderarea problemelor legate de instruirea consumatorilor; apariția unor schimbări neprevăzute pe piață (scăderea prețurilor, modificarea cererii, lansarea unor produse analoge ieftine ș.a.);

b) de frînă în infaptuirea proiectului: inexistența necesității, a pieței de desfacere; caracterul incomplet al informării asupra producției altor firme; incapacitatea de a stabili colaborarea cu beneficiarii.

N.P.

Productivitatea muncii — factor hotărîtor al progresului economico-social (II)

PENTRU România, țară care depune eforturi deosebite pentru accentuarea tuturor laturilor calitative, dar care în condițiile contemporane dispune încă și trebuie să valorifice și elementele cantitative, problema asigurării unor ritmuri de creștere înalte presupune utilizarea atât a factorilor intensivi, cât și a celor extensivi, în cazul de față factori complementari și substituibili numai în anumite proporții.

Această opțiune de o importanță majoră pentru dezvoltarea economico-socială a României, o regăsim și în orientările de perspectivă pînă în anul 1990, creșterea productivității muncii continuînd să furnizeze cea mai mare parte din sporul de venit național. În același timp, populația ocupată prin mărirea numărului ei la 11,8—12,0 milioane va contribui și ea, într-o anumită proporție, la acest spor de venit național.

Concluzii foarte interesante se obțin prin stabilirea contribuției celor doi factori amintiți (productivitatea muncii și populația ocupată) la creșterea economică a principalelor ramuri economice. În acest scop, am făcut calculele pentru anii 1970—1975, în vederea asigurării comparabilității, recalculînd pentru țările socialiste valorile exprimate în valută națională, în dolari S.U.A., pe baza cursurilor comerciale din anul 1975. Am putut determina astfel valoarea productivității muncii, respectiv venit național (P.I.B.) creat de o persoană ocupată în sfera producției materiale, exprimată în aceeași unitate valorică (dolari S.U.A.) atât pentru țările socialiste, cât și pentru cele capitaliste. În cazul țărilor capitaliste am folosit nivelul indicatorilor exprimat în prețuri curente, considerînd că în condițiile actuale acesta este modul de reflectare mai reală a evoluțiilor de pe piața capitalistă.

schimbări structurale, subliniem că menținerea la nivelul anului 1985 a structurii populației ocupate estimate pentru anul 1980 s-ar reflecta la nivelul economiei naționale printr-o reducere față de prevederi a productivității muncii sociale și prin aceasta la un spor mai mic al venitului național (cu aproximativ 50 de miliarde lei). Sub acest aspect, rezultă deci că pentru România faptul că la creșterea venitului național din industrie a contribuit în proporții sensibile aproape atât productivitatea muncii, cât și populația ocupată, a constituit o necesitate obiectivă impusă de ritmul rapid de industrializare a țării, de alocare a resurselor umane și materiale cu prioritate spre activitatea cea mai productivă în acel moment. Totodată, saltul calitativ în această ramură se va finaliza în creșterea mult mai accelerată a productivității muncii, pe această cale obținîndu-se aproape 80% din sporul producției nete industriale.

În același timp, trebuie avut în vedere că — așa cum a subliniat în nenumărate ocazii secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu — dacă la o serie de produse de bază am atins sau vom atinge în curînd niveluri pe locuitor comparabile cu cele din țările avansate economic, la alți indicatori, calitativi, de eficiență, sintem însă rămași în urmă. decalajul care ne desparte fiind relativ mare. Este cunoscut, de exemplu, că pe ansamblu, productivitatea muncii sociale din România este de trei-patru ori mai redusă decît în țările dezvoltate din punct de vedere economic, situație care influențează asupra locului deținut de țara noastră în economia mondială, asupra modului de participare la diviziunea internațională a muncii.

Tabelul nr.3
Contribuția populației ocupate (T) și a productivității muncii (W) la creșterea venitului național (V.N.) (respectiv P.I.B.) total și pe principalele ramuri, în anii 1970-1975

- în % -

Țara	R.M.A. 1971-1975		Contribuții la creșterea venitului național														
	V.N. Pop. W		TOTAL		Industria		Construcții		Agricultură și silvicultură		Transport și comunicații		Comerț		Alte ramuri		
	T	W	T	W	T	W	T	W	T	W	T	W	T	W	T	W	
România	11,3	0,3	11,0	2,7	97,3	59,6	40,4	20,9	79,1	- 58,4	158,4	39,8	60,2	-	-	-	-
Bulgaria	7,8	0,1	7,7	1,3	98,7	31,4	68,6	- 2,4	102,4	- 60,3	160,3	18,1	81,9	196,6	- 96,6	377,8	-277,8
Cehoslovacia	5,5	1,1	4,4	20,0	80,0	26,5	73,5	35,0	65,0	-152,9	252,9	600,0	-700,0	525,0	-425,0	69,1	30,9
RD. Germană	5,4	0,1	5,3	1,9	98,1	10,2	89,8	7,4	92,6	- 84,0	184,0	18,9	81,1	-1,2	101,2	217,4	-117,4
Polonia	9,8	2,2	7,6	22,9	77,1	24,6	75,4	52,0	48,0	- 1,5	101,5	27,0	73,0	-	-	42,4	57,6
Ungaria	6,1	0,1	6,0	1,6	98,4	4,3	95,7	39,2	60,8	- 93,3	193,3	25,0	75,0	-	-	-	-
U.R.S.S.	5,7	1,2	4,5	21,1	78,9	23,8	76,2	42,1	57,9	-466,7	566,7	49,4	50,6	50,7	49,3	46,9	53,1
Franța	18,9	0,4	18,5	2,1	97,9	1,1	98,9	-10,8	110,8	- 33,1	133,1	5,6	94,4	11,8	88,2	13,9	86,1
Italia	13,2	0,4	12,8	3,0	97,0	8,0	92,0	- 9,8	109,8	- 34,1	134,1	11,4	88,6	-	-	17,5	82,5
Suedia	16,0	1,2	14,8	7,5	92,5	9,1	90,9	-75,7	175,7	- 27,5	127,5	4,2	95,8	8,1	91,9	21,0	79,0
Spania	22,4	-0,2	22,6	-0,9	100,9	10,3	89,7	3,2	96,8	- 28,4	128,4	-9,4	109,4	7,1	92,9	3,6	96,4

Sursa: Calcule efectuate pe baza datelor statistice din sursele menționate.

Pe baza acestor calcule constatăm că la creșterea economică a României din diferite ramuri ale producției materiale au contribuit atât elementele intensive, cât și cele extensive, singura excepție constituind-o agricultura, unde micșorarea numărului populației ocupate a determinat o influență negativă a acestui factor la creșterea venitului național. În același timp, însă productivitatea muncii din această ramură a crescut de aproape două ori, asigurînd astfel per total o creștere a venitului național creat în agricultură.

Remarcăm, de asemenea, mutațiile importante produse în utilizarea potențialului uman al țării, orientarea lor cu prioritate spre ramurile cele mai productive (în special industrie). Acest proces va fi continuat și în deceniul viitor, în 1985 — de exemplu — circa 78% din populația ocupată va lucra în ramurile neagricole, pentru ca în 1990 această pondere să ajungă la 85%. Pentru a înțelege mai bine semnificația majoră a acestor

Cu rezervele de rigoare impuse de metodologiile diferite de determinare a indicatorilor, cum și de simplificările rezultate prin folosirea anumitor formule statistice, considerăm totuși că aceste comparații internaționale furnizează o serie de elemente de reflecție. Constatăm astfel, că și în țările puternic dezvoltate populația ocupată a contribuit la sporul de produs național din industrie, comerț și transporturi, în timp ce, fără nici o excepție, în agricultura tuturor statelor analizate a continuat să se reducă personalul lucrător. Intensitatea cu care s-au produs mutațiile structurale ale populației ocupate, modul în care aceste modificări au determinat o creștere mai accelerată sau mai puțin accelerată a productivității muncii sociale și implicit a venitului național (respectiv P.I.B.), ca și alți factori care au influențat dezvoltarea economică au fost foarte diferiți de la o țară la alta.

Tabelul nr. 4

Determinarea contribuției factorilor interni ai producției și a schimbărilor structurale asupra creșterii productivității sociale a muncii în unele țări socialiste și capitaliste în anii 1970—1975

Țara	Contribuții la creșterea productivității muncii sociale — în % —				
	I_q^w	I_w^w	I_T^w	Factorii interni ai producției	Schimbările structurale
R. S. România	168.7	141.0	119.6	66.4	33.6
R. P. Bulgaria	145.3	134.7	108.0	80.5	19.5
R. S. Cehoslovacă	124.0	120.6	102.8	88.6	11.4
R. D. Germană	129.2	126.9	101.8	92.5	7.5
R. P. Polonă	144.2	138.0	103.3	90.8	9.2
R. P. Ungară	134.0	137.0	97.6	108.3	-8.3
U.R.S.S.	124.6	122.6	101.3	93.3	6.7
Franța	233.2	227.1	102.7	96.8	3.2
Italia	182.7	176.5	103.5	94.5	5.5
Suedia	199.2	195.0	102.2	96.6	3.4
Spania	277.4	257.1	103.9	96.5	3.5

Surse : Calculat pe baza aceluiași surse.

Metodele statistice permit comensurarea contribuției doar a doi factori asupra creșterii productivității muncii sociale exprimată în venitul național creat (respectiv P.I.B.) de o persoană ocupată în sfera producției materiale și anume :

a) **factorii interni ai producției** care condiționează dinamica productivității muncii (ridicarea gradului de calificare a muncitorilor, mecanizarea și automatizarea proceselor de producție, îmbunătățirea gradului de folosire a utilajelor, etc.) și

b) **factori ai schimbărilor structurale**, care influențează modificarea productivității muncii ca urmare a unei alte combinații sociale a proceselor de producție, a redistribuirii între ramuri a forței de muncă, etc.

Din formula indicelui natural al productivității muncii cu structură variabilă :

$$I_q^w = \frac{T_1 \cdot q_0}{T_0 \cdot T_1} \cdot 100 = I_w^w \cdot I_T^w$$

unde I_q^w — indicele venitului național, obținut pe seama variației productivității muncii :

calculăm indicele cu structură fixă, indice agregat tipic cu ajutorul căruia determinăm creșterea productivității muncii sociale datorită factorilor interni ai producției :

$$I_w^w = \frac{\sum T_1 \cdot W_1}{\sum T_0 \cdot W_0} \cdot 100 = \frac{\sum T_1 \cdot W_1}{\sum T_0 \cdot W_0} \cdot 100$$

și calculăm, de asemenea, indicele schimbărilor structurale :

$$I_T^w = \frac{\sum T_1 \cdot W_1}{\sum T_0 \cdot W_0} \cdot \frac{\sum T_0 \cdot W_0}{\sum T_1 \cdot W_0} \cdot 100$$

Pe baza valorilor absolute ale productivității muncii am determinat cât din sporul ei s-a datorat factorilor interni ai producției și cât modificărilor între sectoare, în sensul imprimării unui dinamism mai înalt ramurilor cunoscute apriori ca mai productive.

Constatăm că la creșterea productivității muncii sociale au contribuit atât factorii interni ai producției, cât și modificările combinării sociale a principalelor ramuri economice, ponderea cea mai mare revenind factorului intensiv, calitativ, cum ar fi ridicarea gradului de calificare a forței de muncă, înzestrarea tehnică superioară a muncii, îmbunătățirea indicelui de folosire a utilajelor etc., și în măsură mult mai mică schimbările în structura economică și socială, atestînd astfel și pe această cale eforturile de modernizare orientate spre creșterea eficienței întregii economii naționale.

Observăm o singură excepție, Ungaria, unde schimbările în structura economică și socială din anii 1970—1975 au influențat negativ asupra productivității muncii sociale, astfel încît numai elementele calitative au determinat creșterea ei cu 34 de procente. Dealtfel, analiza evoluției coeficientului modificărilor structurale ale venitului național ne-a evidențiat importante schimbări de ponderi interramuri produse în economia Ungariei tocmai în anii 1970—1975, în această țară înregistrîndu-se și cea mai mare valoare a acestui coeficient (12.89). Iar deplasările în structura pe ramuri a populației ocupate, deși mai puțin intense decît cele din structura economică, s-au făcut în favoarea ramurilor mai puțin productive.¹⁾

În țările cu o economie mai avansată, modificările structurale au avut o importanță mai mică, peste 94% din creșterea productivității muncii revenind strict factorilor calitativi.

Țara noastră se remarcă printr-un indice înalt de creștere a productivității muncii sociale, cel mai dinamic dintre țările socialiste analizate și, ceea ce este mai important, și prin cel mai înalt indice care indică îmbunătățiri ale factorilor interni ai producției, factori calitativi, care condiționează de altfel, dinamica întregii productivități a muncii. În același timp, însă și modificările structurale, în special în structura socială — România avînd în anii 1970—1975 cel mai mare coeficient al schimbărilor structurale ale producției ocupate (13.68), comparativ cu celelalte țări analizate²⁾ — s-au făcut net în favoarea creșterii productivității sociale a muncii, contribuția acestor factori structurali fiind mai mare de 33%.

Rezultă, deci, și din analiza factorilor de creștere a productivității muncii sociale că în România — spre deosebire de țările industriale dezvoltate — rolul factorului structural în creșterea nivelului acestui indicator calitativ este încă mare, reflectînd valorificarea an de an a rezervelor pe care le avem încă pentru modernizarea structurilor productive.

În viitor, pe măsură ce ne vom apropia de țările dezvoltate sub raportul modernizării structurilor, rolul acestui factor va scăde și este de așteptat ca în condițiile în care în România va avea loc afirmarea cu putere a revoluției tehnico-stiințifice contemporane în toate domeniile de activitate, va avea loc o creștere substanțială a contribuției factorilor calitativi, a eficienței economice și a productivității muncii la creșterea economică a țării.

Sanda ARSENE

¹⁾ Vezi Sanda Arsene „General și particular în procesul modernizării structurilor economice în unele țări socialiste“, Revista economică nr. 13/1979.

²⁾ Idem.

Reciclarea complexă

(Urmare din pag. 13)

— comercializarea bunurilor recondiționate nu se poate face prin vânzări în rate, cu toate că bunurile respective în stare nouă se vînd în acest mod. Pe de altă parte, nu există încă un sistem de soldare a bunurilor recondiționate devenite greu vandabile :

— o serie de materiale rămase după repararea unor bunuri în cadrul coope-rației meșteșugărești nu au asigurate în prezent mijloace de valorificare. De regulă piesele uzate înlocuite sînt restituite clientului și se deteriorează la domiciliul acestuia sau sînt pur și simplu aruncate :

— coope-rația meșteșugărească nu poate să-și procure în prezent o serie de materiale necesare producerii altor bunuri decît cele din care provin, cu toate că recuperarea bunurilor uzate de la populație poate constitui o sursă importantă de aprovizionare cu diferite

materiale (tablă, sîrmă, material lem-nos etc.).

Participanții la dezbateri au relevat, totodată, faptul că, exceptînd coope-rația meșteșugărească, nu dispunem de un sistem de colectare a bunurilor de folosință îndelungată scoase din uz de către populație. Această apreciere rezultă din aceea că unitățile care colec-tează metale vechi sau întreprinderile de salubritate nu pot asigura o valori-ficare corespunzătoare. Pe de altă parte, întreprinderile producătoare de astfel de bunuri nu sînt implicate în procesul de colectare. Într-o situație similară se află și rețeaua comercială specializată în desfacerea unor bunuri de folosință îndelungată. Cu alte cuvinte, cetățeanul care dorește să predea un bun de folosință îndelungată scos din uz nu știe cui trebuie să se adreseze.

Rezultă, așadar, că pe circuitul utili-zator — producător colectarea bunuri-lor uzate, ca verigă de bază în procesul

de reciclare, implică intensificarea efor-turilor pentru crearea unei rețele de unități de colectare și prelucrare pri-mară în vederea valorificării. În orga-nizarea rețelei de colectare trebuie să se ia în considerare dispersia teritorială a gospodăriilor populației, precum și particularitățile bunurilor care fac obiectul acestei activități, adică :

— eterogenitatea bunurilor care ies din dotarea gospodăriilor ;

— dificultatea aprecierii corecte a valorii fiecărui bun scos din uz ;

— posibilitățile reduse de care dispu-ne populația în ce privește asigurarea transportării bunurilor uzate cu o greu-tate mai mare ;

— asigurarea unor prețuri de achizi-ție stimulative, cit mai apropiate de va-loarea reală rămasă a fiecărui bun uzat.

Firește, problema colectării resurselor materiale vechi sau scoase din uz de la populație necesită multiple măsuri, între care organizarea cit mai bună a activității trebuie să ocupe un loc de frunte.

IDEEA opoziției pe care Oswald Spengler o stabilea între cultură și civilizație este reluată persistent în ideologia burgheză contemporană, îmbrăcând forme noi de manifestare, fiind aplicată la interpretarea problemelor care confruntă în prezent omenirea. Conceptul de civilizație, după cum se știe, avea la Spengler un conținut negativ în raport cu cel pozitiv de cultură. Civilizația reprezintă în viziunea autorului cărții „Declinul Occidentului”, apusul culturii, epoca în care în locul culturii organice, vii și inconștiente, pătrunsă de mituri și religiozitate începe să domine spiritul științific, practic, în care totul devine conștient, voit, reflectat, rațional, organizat.

Ideea opoziției dintre cultură și civilizație reapare în gândirea contemporană sub forma presupusei opoziții între umanism și concepția materialistă, între umanism și spiritul raționalizator, insuflat de dezvoltarea și aplicarea științei în genere, a celei economice în speță. Semnificativă din acest punct de vedere, dar și pentru modul simplist, metafizic și idealist de gândire promovat este lucrarea lui Philipp Bouhours: **Demain quelle société? Fin des Economistes. Avènement de la Gratuité** (Paris 1978) care încearcă să pună sub acuzare economia atît ca știință, cît și ca practică, tocmai pentru că se opune credinței în Dumnezeu, împătășirea spiritului acesteia fiind socotită vinovată de răcilele și crizele societății actuale*).

Philipp Bouhours se referă la cauzele impasurilor pe care capitalismul le-a generat în domeniul gândirii economice — care „la începuturile revoluției industriale venea să bazeze drumul concilierii frățești și să deschidă calea rivalităților purtătoare de moarte...”¹⁾ Dar din analiza lui Bouhours dispăre total examinarea contradicțiilor structurale ale societății capitaliste. Autorul menționat are însă în vedere că, pasămite, știința economică, împreună cu celelalte științe, a detronat pe Dumnezeu atotputernic în explicarea societății ducind la abandonarea oricărei transcendente. Știința economică este in-

Economie, umanism și iluzia „gratuității”

crimată mai ales prin determinismul său, care raportînd societatea și oamenii la legile sale ar „restringe libertatea lor”. Concepind domeniul umanului și al societății ca un cîmp al liberului arbitru, al contingentului absolut, rupt de orice determinare obiectivă, Bouhours consideră că acceptarea oricărui determinism științific, ca și a „schimbării omului cu ajutorul omului”, fără grația lui Dumnezeu, ar duce la mutilarea, la pierderea acestuia. De aceea, pentru a salva, zice-se, omul, el neagă orice necesitate economică, orice legi sociale. Punînd pe același plan gîndirea economică liberală (burgheză n.n.) cu cea marxistă, Ph. B. respinge teoria economică întemeiată de Marx mai ales pentru că „proclamă omul ca singurul stăpîn pe destinul său”.

Philippe Saint Marc, autorul cărții amintite, pune și el sub acuzare științismul, cultul științei tocmai pentru că acesta „a abolit pe Dumnezeu și finalitatea supranaturală a omului, care timp de cinci-sprezece secole a fost cheia speranței universale.”²⁾ Adeziunea autorului este declarată deschis de partea spiritualismului religios, respingînd și el marxismul pentru că „proclamă atotputernicia omului, cultul științei, al forțelor de producție”.

De fapt, proclamarea neputinței omului și transpunerea lui într-o stare de așteptare a grației divine — iar nu materialismul și ateismul științific care explică și promovează dezvoltarea omului și a societății prin ele însele, fără presupuziții supranaturale mistice — înstrăinează profund ființa umană de sine și de forțele sale, de năzuințele și de interesele sale, de semenii săi și de societate. De altfel, din această viziune neștiințifică Bouhours consideră că omul își poate realiza viitorul „prin gratuitate”, printr-o

ruptură cu „teoriile partizane”, prin promovarea „principiilor de gratuitate în comportament”. În concepția lui Ph. B. un asemenea comportament uman „de gratuitate” nu este numai lipsit de orice legătură cu interesele materiale, ci și lipsit de orice motivație obiectivă, socială, de clasă. Aceasta îl face pe autor, ce rezervă omului și societății un viitor care să renunțe la cuceririle științei, tehnicii și civilizației și să se întoarcă la îmbrățișarea „gratuității religioase”, să neghe orice evidență în analiza istoriei societății, ajungînd să susțină ineptii ca aceea că motorul istoriei „nu este lupta dintre cei care posedă și cei care nu posedă, ci fluxul și refluxul gratuității la nivel individual și global”³⁾ și să propovăduiască împăcarea lor, renunțarea la orice interes propriu din partea celor asupriți.

Philippe Saint Marc împărtășește la rîndul său iluzia pe care burghezia monopolistă urmărește să o sădească în conștiința oamenilor muncii — și onume că raporturile dintre patroni și muncitori suferă o mutație profundă, evoluînd de la opresiune la cooperare. S-ar putea adresa autorilor amintiți întrebarea: Oare formele de revoltă ale muncitorilor și șomajul ca un fenomen pe care burghezia nu este în stare să-l soluționeze astăzi reprezintă manifestări ale cooperării muncitorilor cu patronii sau ale exploatării muncitorilor? Ceea ce vor să extirpe Philipp Bouhours și Philippe Saint Marc din conștiința omului contemporan și a popoarelor supuse dominației sau subdezvoltării — ca să ne referim numai la acești apologeti ai doctrinelor paseiste — este credința „într-o bunăstare materială”, sau faptul că stă în puterea lor s-o obțină. Cu ce oare altceva poate echivala această deplingere de către Bouhours a faptului că popoarele „civilizațiilor non-tehnice” sînt atrase pe căile structurilor „productive”, datorită cărora, crede autorul, ele și-ar pierde „sufletul propriu” în favoarea logicii „de proprietar sau revoluționar”, decît cu încercarea de a renunța la aspirația progresului material, tehnico-

FIȘE

STATISTICA TEORETICĂ

● SUB semnătura profesorii Mircea Biji și Elena Biji, din cadrul Academiei de Studii Economice din București, de curînd a fost publicat la Editura Didactică și Pedagogică volumul „Statistică teoretică”. Sintetizînd roadele unei îndelungate experiențe de catedră, strîns îngemănată cu o prodigioasă activitate de cercetare, lucrarea expune principalele aspecte pe care le ridică utilizarea metodologiei

statisticii social-economice în investigarea și soluționarea diverselor probleme ale dezvoltării economice românești. Autorii au optat pentru o tratare selectivă a metodologiei statistice, pentru o prezentare nuanțată a etapelor și procedeele de culegere, prelucrare și analiză a informațiilor statistice necesare elaborării sistemului informațional al economiei naționale și analizei complexe a fenomenelor economice și sociale. Destinat cu prioritate studenților din învățămîntul economic superior, cursul de statistică-teoretică constituie, deopotrivă, un instrument util pentru cercetători, pentru toate cadrele din economie.

Repere economice iugoslave

● NEBOJSA SAVIĆ publică în numărul din decembrie 1979 al revistei Trziste ● Novac ● Kapital articolul „Perspektive razvoja u narednoj i sledjećim godinama” consacrat principalelor aspecte ale dezvoltării economiei

iugoslave în anul 1980, ca și într-o perspectivă mai largă. Evidențiînd progresele realizate în economie, considerată de autor a se situa actualmente într-o etapă de dezvoltare medie reflectată în principal în nivelul venitului național pe locuitor, — rata de creștere a produsului național brut de 5-6% pe ansamblul economiei, 6-7% în industrie și 3% în agricultură — în articol este relevată deopotrivă existența unor însemnate rezerve în procesul dezvoltării. Acestea se referă, potrivit opiniei lui N.S., la crearea unui număr corespunzător de noi locuri de muncă, la o mai bună echilibrare a importurilor și exporturilor, țînînd seama de resursele limitate materiale ale țării, la creșterea mai accentuată a productivității muncii.

Strategie industrială

● PUBLICAȚIA „Science et vie” inserează în numărul său din Ianuarie a.c. un material consacrat principalelor probleme care

se pun în fața industriei franceze în perspectiva următorilor ani; titlul articolului: „Le messianisme stratégique d'Andre Giraud”. Apreciîndu-se drept corespunzător nivelului actual de dezvoltare al industriei din această țară — un grad ridicat de diversificare, competitivitate, distribuție echilibrată în teritoriu, pondere ridicată — de 80% — a produselor industriale în cadrul exporturilor etc. — în articol se subliniază importanța elaborării unei strategii capabile să ofere industriei franceze vigoare și putere de adaptare și în viitor. Care sînt elementele în măsură să asigure suplete dezvoltării industriei într-o perioadă caracterizată prin schimbări rapide în plan economic și prin amplificarea și adîncirea restricțiilor impuse economiilor naționale? Un prim element, se optează în articol, îl constituie dezvoltarea acelor activități care necesită un nivel înalt de calificare și a căror arie nu se limitează la industriile de vîrf. Alte

științific, la o viață mai bună, decît cu apărarea statu-quo-ului de clasă pe plan intern și internațional?

Prin societăți „productiviste” sau „materialiste” cei doi critici amintiți ai civilizației contemporane înțeleg atît capitalismul, cît și socialismul, care ar fi stăpînite de aceeași logică „materialistă”. Concepînd omul doar ca ființă spirituală și nu practică – sau nu în primul rînd practică care trebuie să producă pentru a exista și a se putea realiza și pe plan spiritual, – aceștia în mod greșit consideră echivalentă promovarea spiritului economic, a progresului material, indiferent de orînduirea socială, cu tendința spre acumularea și distrugerea, spre violență și stăpînire, spre alienarea omului, uitînd datul fundamental al istoriei societății, că fără progres material nu poate exista nici progres pe plan spiritual.

Să ne referim mai pe larg asupra a ceea ce este fals în teoriile ideologilor amintiți. Iată, de exemplu, problema creșterii economice, a cărei necesitate este negată atît de Ph. B. cît și de Ph. S. M. Este bine cunoscut că în literatura economică contemporană, în cele mai multe cazuri, problema creșterii economice nu este privită în mod abstract. M. Masarović și E. Pestel, de exemplu, autorii celui de al doilea Raport către Clubul de la Roma, combăteau pe bună dreptate falsitatea unei atitudini „pro” sau „contra” creșterii neluîndu-se în seamă condițiile specifice în care se desfășoară aceasta: a propovădui în mod abstract, indiferent de împrejurări stoparea creșterii economice pentru țările subdezvoltate, în care nu se asigură nevoi vitale ale omului – afirmau aceștia – este un fapt tot atît de absurd ca și cel al promovării risipei materiilor prime printr-o dezvoltare galopantă în zonele industrializate dezvoltate. Este evident că în regiunile „mai puțin dezvoltate, arătau Masarović și Pestel, trebuie să aibă loc o creștere substanțială în utilizarea anumitor articole esențiale, fie pentru producția alimentară, fie pentru cea industrială. Însăși existența popu-

lației din aceste regiuni depinde de o asemenea creștere... a crește sau a nu crește economia nu constituie o problemă bine definită sau relevantă atîta timp cît nu s-au definit amplasarea, sensul și obiectul creșterii, ca și însuși procesul de creștere”⁴⁾

Mai departe, tendința lui Ph. B. și Ph. S. M. de a pune pe același plan socialismul și capitalismul din acest punct de vedere, seamănă cel puțin cu un reducționism simplificator, care nu ține seama de natura total diferită a celor două orînduiri, de esența relațiilor sociale și de clasă radical deosebite, de sistemul de valori moral-politice și spirituale specifice. Socialismul, desigur, nu poate fi făcut în afara progresului material-economic – fundament al progresului pe toate planurile. El este pătruns în toate domeniile și acțiunile sale de o finalitate umanistă, servind înfloririi și dezvoltării multilaterale a omului și personalității. Dezvoltarea producției bunurilor materiale nu este în societatea socialistă un scop în sine, cum se încriminează în lucrările citate, ci scopul și motivația finală a acesteia rămînd permanent omul și realizarea sa multilaterală. Societatea socialistă urmărind eliberarea deplină a omului de orice formă de exploatare și asuprire socială, națională și umană, de amenințarea sărăciei și a foametei, înfăptuiește umanismul real. În mizerie, măcinat de lipsuri materiale și de foamete, omul, colectivitatea nu se pot simți libere, fericite. În aceste condiții umanismul real intră evident în contradicție cu materialismul burghez atît pe plan teoretic cît și ca ideal de viață, tocmai pentru că acesta din urmă implică acceptarea inegalității sociale și a exploatarei unei clase de către alta.

Deși materialistă ca filozofie, în explicarea lumii și a societății – gîndirea revoluționară nu are nimic comun cu reducerea unilaterală a fericirii și bunăstării „la acumularea indefinită de bunuri mate-

riale”, ca o sporire continuă a consumului. Omul societății socialiste nu este mînat numai de cîștig, fără nici un ideal, așa cum consideră Philippe Saint Marc în cartea sa – identificînd sensul filozofic al termenului materialist cu concepția burgheză despre viață și fericire. Săvîrșind un asemenea sofism și contrapunînd astfel umanismul materialismului, Philippe Saint Marc ajunge să afirme că „înfruntarea decisivă nu se duce astăzi între capitalism și marxism” (în sens de socialism, n.n.), ci „între materialism și umanism”⁵⁾

Denaturînd, deci, esența socialismului pe care o asimilează cu cea a orînduirii capitaliste, cei doi autori, împărtășesc totodată iluzia convergenței celor două sisteme social-politice. Spre deosebire însă de alți adepți ai teoriei convergenței care caută să înfrumusețeze perspectivele capitalismului, ideologii amintiți urmăresc să denigreze prezentul și viitorul socialismului, să descurajeze în eforturilor lor popoarele ce au optat pentru o asemenea cale de dezvoltare. În pofida unor asemenea interpretări reacționare, realitatea, experiența istorică a secolului nostru demonstrează limpede că socialismul s-a dovedit singura orînduire în stare să soluționeze probleme fundamentale ale maselor muncitoare, în interesul acestora, să asigure lichidarea exploatarei și asupririi, înfăptuirea aspirațiilor de libertate și bunăstare, de dreptate socială și națională creînd condițiile unei politici cu adevărat umaniste.

prof. dr. Ion FLOREA

*) Convergența cu concluziile de bază ale acesteia este și cartea lui Philippe Saint Marc: Progres ou déclin de l'homme? (Editions Stock, 1979)

¹⁾ Phillip Bouhours, op. cit. p. 16.

²⁾ Philippe Saint Marc, op. cit. p. 173.

³⁾ Phillip Bouhours, op. cit. p. 58.

⁴⁾ M. Masarovic, E. Pestel, Omenirea la răspîntie, Ed. politică Buc. 1975, p. 13.

⁵⁾ Ph. Saint Marc, op. cit. p. 39.

aspecte privesc stimularea și sprijinirea întreprinderilor care au perspective de progres, accentuarea rolului unităților industriale mici – caracterizate printr-o mai mare mobilitate, precum și importanța primordială a dezvoltării spiritului de inovație în cadrul fiecărei întreprinderi.

Impactul factorului energetic

● **ECONOMIA JAPONEZĂ** caracterizată, după cum este cunoscut, prin ritmuri înalte de dezvoltare va înregistra în următorii ani, potrivit datelor prezentate de Jean Esmein în articolul „Conjoncture de l'économie japonaise” publicat în numărul 21 al revistei Chroniques d'actualité de la S.E.D.E.I.S., evoluții diferite: o rată de creștere a veniului național de 3,1% în anul 1980 și de 4% în 1981. Un factor cu influență puternică asupra reducerilor menționate la ritmul de creștere îl constituie depen-

dența accentuată a Japoniei de petrol – care în cazul acestei țări este procurat din import – combustibil ce asigură, în momentul de față, 80% din necesitățile energetice naționale. Pentru a reduce această dependență la 65% în anul 1985 și respectiv la 49% în 1990 au fost inițiate măsuri care vizează în principal, după cum afirmă J.E., creșterea producției de energie în hidrocentrale, sporirea aportului energiei nucleare precum și economisirea – prin utilizarea de carburanți de sinteză și a energiei geotermice – a unei cantități echivalente de 75 milioane mc de carburanți lichizi pentru anul 1995. Aceste opțiuni de perspectivă s-au reflectat și în planul investițiilor, unde o parte însemnată din investițiile private au fost orientate spre elaborare de tehnologii și produse destinate economiei de energie.

– Pe fondul tendinței generale de sporire a ponderii mașinilor în cadrul expor-

tului și de diminuare a produselor primare, a fost consemnată o reducere a volumului produselor siderurgice și a celor chimice comparativ cu creșterea mai substanțială a aparatelor electrice de uz casnic și a materialelor de birou – producția de automobile situîndu-se, ca și pînă acum, pe primul loc.

DICTIONAR DE MATEMATICĂ ȘI CIBERNETICĂ ÎN ECONOMIE

● **VERSIUNEA ROMANEASCĂ** a „Dicționarului de matematică și cibernetică în economie” (în limba rusă, MATEMATICA I. KIBERNETICA V ECONOMIKE, SLOVARI – SPRAVOCINIK) publicat recent de Editura Științifică și Enciclopedică pune la dispoziția specialiștilor în cibernetică economică de la noi din țară un util instrument de lucru. Beneficiînd de aportul unor cercetători de

FIȘE

valoare în domeniul ciberneticii economice din Uniunea Sovietică – N. P. Fedorenko, L. V. Kantarovici, laureat al Premiului Nobel, V.I. Danilov-Danilian, A.A. Konus, E.Z. Maiminas, I.N. Ceremnih, I.I. Cerneak – dicționarul se înscrie în seria deosebit de bogată a lucrărilor elaborate în această țară care aprofundează posibilitățile de aplicare a matematicii și ciberneticii în știința și practica economică. Articolele cuprinse în volum – care după criteriul tematic pot fi clasificate în mai multe secțiuni: matematică, cibernetică și teoria generală a sistemelor, probleme generale și planificare, modelare economico-matematică, sisteme informaționale și de conducere automatizate, calculatoare electronice și programare, statistică – definesc și explică cele mai importante noțiuni economice, cibernetice și matematice.

Economia românească în 1979

(Urmare din pag. 9)

niturilor directe din muncă. Retribuția medie lunară a celor 7,2 milioane personal muncitor a crescut de la 1.595 lei în anul 1975 la 2.108 lei în 1979, ceea ce reprezintă un spor de 513 lei. Pe de altă parte, creșterea retribuției nominale și evoluția controlată a prețurilor au asigurat creșterea retribuției reale a personalului muncitor cu 2,1 la sută față de anul 1978 și cu 24,5 la sută, comparativ cu anul 1975. Veniturile bănești ale țărănimii provenite din munca în cooperativele agricole de producție și din vânzarea produselor agricole către unitățile socialiste au fost mai mari cu 26,9 la sută în 1979 față de 1975. În același timp veniturile reale ale țărănimii provenite din munca în cooperativele agricole și din gospodăriile personale — calculate pe o persoană activă — au fost mai mari în anul 1979 cu 3,1 la sută față de anul 1978 și cu 28,7 la sută comparativ cu anul 1975.

Concomitent cu sporirea veniturilor directe din muncă, s-au majorat într-o proporție însemnată fondurile sociale de consum. Cheltuielile social-culturale finanțate de la bugetul de stat în anul 1979 au însumat astfel aproape 65 miliarde lei, revenind în medie pe locuitor 2.943 lei, comparativ cu 2.397 lei în 1975. Evoluția veniturilor din muncă și din fondurile sociale de consum este exprimată sintetic prin creșterea veniturilor totale reale ale populației — care în anul 1979 au înregistrat o creștere de 3,1⁰ față de anul 1978 și de 29,2⁰ față de anul 1975.

Sporirea veniturilor reale, creșterea producției industriale și agricole, îmbunătățirea structurii fondului de marfă, și în general aprovizionarea populației — care s-a desfășurat pe baza Programului privind producția și desfacerea către populație a bunurilor de consum în perioada 1976—1980 — au contribuit la modificări cantitative și calitative în consumul de bunuri și servicii ale populației. Datele cu privire la desfacerile de mărfuri prin comerțul socialist reflectă în mod evident îmbunătățirea consumului alimentară al populației prin sporirea vânzărilor în anul 1979 față de anul 1975. La produsele cu valoare calorică și nutritivă ridicată: carne și produse din carne (47,4 la sută), lapte și produse lactate (34,9 la sută), brânzeturi (31,6 la sută), unt (32,9 la sută), ouă (24,5 la sută), fapt ce a contribuit la asigurarea unui raport tot mai echilibrat între produsele de origine animală și cele de origine vegetală. Concomitent a sporit gradul de înzestrare a populației cu bunuri de folosință îndelungată; de exemplu, la frigidera s-a înregistrat o creștere a desfacerilor în anul 1979 față de 1975 de 48,6 la sută, la mașini de spălat rufe o creștere de 68,8 la sută, la autoturisme de 54,8 la sută, la aspiratoare de praf de 74,4 la sută, la mobilă de 53,2 la sută — ceea ce asigură sporirea gradului de confort.

În anul precedent realizări însemnate în domeniul îmbunătățirii condițiilor de viață s-au înregistrat și în ce privește prestările de servicii pentru populație, concretizate prin extinderea și diversificarea serviciilor, asigurându-se o mai bună acoperire a localităților cu astfel de unități, îndeosebi în centrele muncitorești și localitățile rurale. Volumul prestărilor de servicii realizat de unitățile sectorului socialist a înregistrat o creștere de 4,6 la sută față de 1978 și de 23,8 la sută față de 1975. Dezvoltarea construcțiilor de locuințe și îmbunătățirea condițiilor de locuit se înscriu, de asemenea, ca aspecte esențiale ale creșterii nivelului de trai al celor ce muncesc. În anul 1979 fondul locativ al țării s-a îmbogățit cu încă 191,1 mii locuințe, precum și cu peste 23 mii locuri în cămine pentru nefamiliaști.

Calitatea superioară a vieții este pusă în evidență de realizările în domeniul învățământului, culturii, artei și ocrotirii sănătății. În ce privește învățământul, de exemplu, este de menționat că în anul trecut baza materială s-a dezvoltat prin darea în folosință a 1.521 săli de clasă, 40 săli de gimnastică și 9.075 locuri în internate pentru învățământul primar, gimnazial, liceal și profesional, precum și prin crearea de noi spații în învățământul superior, cu o suprafață de aproape 20 mii mp. și 2.929 locuri în cămine. În anul școlar 1979—1980 în învățământul preșcolar sînt cuprinși 912 mii copii, în învățământul primar și gimnazial 3.289 mii elevi, în învățământul liceal 1.030 mii elevi, în învățământul profesional și de maștri — 169 mii, numărul studenților este de 193 mii, ceea ce oferă, chiar dacă nu complet, o imagine a marilor eforturi pe care le face statul nostru pentru a asigura, și în ceea ce privește pregătirea forței de muncă, premisele trecerii la o nouă calitate.

Rezultatele însemnate obținute în dezvoltarea economico-socială în anul trecut, ca și rezervele încă existente și care se impun grabnic materializate oferă o bază puternică de pornire pentru îndeplinirea sarcinilor de plan pe anul 1980, ultimul an al cincinalului actual. Înfăptuirea exemplară a prevederilor pe cincinal asigură o temelie traincă pentru realizarea cu succes a istoricelor hotărâri ale Congresului al XII-lea al Partidului Comunist Român, a mărețului program de edificare a socialismului multilateral dezvoltat și înaintare a României spre comunism.

TÎRGUL

DE LA LEIPZIG

Republica Democrată Germană

9. 3. — 15. 3. 1980

Contacte la nivel mondial pentru un comerț eficient și o colaborare economică vă oferă Tîrgul de la Leipzig. De asemenea, vă oferă cele mai bune condiții pentru schimbul de experiență și compararea realizărilor în special în domeniul metalurgiei, construcției de mașini și instalațiilor electrice și electronice, în construcțiile civile și în domeniul produselor de larg consum.

Tîrgul de la Leipzig constituie o stimulare multiplă pentru adîncirea colaborării economice între țările membre CAER. Vizitarea tîrgului de către grupuri de specialiști din producție, tehnicieni sau economiști va fi deosebit de eficientă. Serviciul de informații tehnice din cadrul tîrgului vă stă la dispoziție cu informații utile. Vă așteptăm la Leipzig!

Informații privind călătoria și legitimațiile de acces la tîrg la O.N.T. — Carpați sau Secția comercială a Ambasadei Republicii Democratice Germane în R.S. România, strada Dumbrava Roșie 4-București.

O.N.T. Carpați organizează călătoriile pentru grupuri de specialiști cu participare gratuită la vizitarea tîrgului și conferințe de specialitate.

3

DEZVOLTAREA PLANICĂ, PROPORȚIONALĂ — LEGE ECONOMICĂ A SOCIALISMULUI

Continuăm publicarea consultațiilor pentru candidații la examenul de admitere în învățămîntul economic superior din anul 1980. Consultațiile sînt elaborate pe baza Programei Ministerului Educației și Învățămîntului, de către cadrele catedrei de economie politică de la Academia de Studii Economice din București, sub conducerea prof. univ. dr. N. N. Constantinescu, membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România.

NECESITATEA obiectivă și posibilitățile conducerii planificate a economiei socialiste decurg din acțiunea legii dezvoltării planice, proporționale a economiei naționale. Corespunzător acțiunii acestei legi, se impune: 1) repartizarea muncii sociale pe ramuri și subramuri de activitate, în concordanță cu nevoia socială în dinamica și structura acesteia; 2) stabilirea conștientă a proporțiilor în dezvoltarea economică și 3) conducerea economiei pe baza planului național unic.

Referindu-ne la prima dintre aceste cerințe trebuie arătat că nevoia socială se concretizează într-o gamă variată de produse și servicii necesare societății. În condițiile în care volumul muncii sociale este dat, înseamnă că pentru satisfacerea unei anumite nevoi sociale nu se poate folosi decît o anumită parte a muncii sociale. Mărimea acestei părți depinde de dimensiunile, importanța și urgența nevoii sociale respective. Asigurarea corelației necesare între munca socială și nevoia socială se realizează prin intermediul proporțiilor economice. **Proporțiile economice reprezintă raporturile care se stabilesc în legătură cu modul în care sînt repartizate resursele între diferitele sfere de activitate, ramuri, subramuri, unități economice etc. corespunzător nevoii sociale.**

În procesul reproducției sociale, sfera acesteia (producția, repartiția, circulația și consumul) se află într-o strînsă legătură. În fiecare sferă se formează numeroase corelații între ramurile și subramurile economiei naționale. De asemenea, în cadrul acestora, în procesul reproducției socialiste se creează legături economice și între diferitele județe și localități ale țării, adică în profil teritorial. În sfîrșit, în cadrul fiecărei unități economice (combinat, întreprindere etc.) în funcție de diviziunea internă a muncii se stabilesc corelații între diferitele sectoare, secții, ateliere care participă la obținerea produsului.

Rezultă că în cadrul economiei naționale, la toate nivelele, trebuie să existe anumite proporții (corelații) care să asigure desfășurarea în cele mai bune condiții a procesului reproducției socialiste. Proporțiile economice au un **caracter dinamic**: ele se schimbă sub influența a numeroși factori care modifică repartiția muncii sociale. Proporțiile se formează în fiecare etapă, în funcție de nivelul pe care l-au atins forțele de producție în diferite ramuri, de resursele existente și nevoile economiei naționale, de condițiile interne și internaționale, de obiectivele, poliții economice pentru perioada de plan.

Instrumentul cu ajutorul căruia se asigură satisfacerea cerințelor legii dezvoltării planice, proporționale a economiei naționale este **planul național unic de dezvoltare economico-socială.**

Dezvoltarea proporțională, planificată a economiei naționale constituie o importantă condiție pentru creșterea rapidă a producției sociale, folosirea rațională a resurselor umane, materiale și bănești pentru satisfacerea cit mai deplină a trebuințelor materiale și spirituale ale poporului.

În socialism, reglarea socială, conștientă a producției se întemeiază, în primul rînd, pe cunoașterea și utilizarea acțiunii legii dezvoltării planice, proporționale a economiei naționale dar și pe a celorlalte legi economice, cum sînt legea economică fundamentală a socialismului, legea creșterii necontenite a productivității muncii, legea valorii etc., cu care se află într-o strînsă legătură.

Planul național unic și rolul lui în conducerea economiei naționale

ÎN CONCEPȚIA și practica partidului nostru planul național unic asigură concentrarea tuturor forțelor materiale și umane ale societății în vederea dezvoltării rapide a industriei, agricul-

turii, științei și culturii și, pe această bază, ridicarea nivelului de viață al întregului popor.

Astfel, **planul național unic reprezintă principalul instrument prin care partidul comunist și statul socialist înfăptuiesc organizarea și conducerea conștientă a procesului reproducției socialiste și realizarea eficienței economice maxime.** El se prezintă, concret, ca un sistem complex de sarcini corelate, în care sînt precizate direcțiile și obiectivele principale ale activității economice într-o anumită perioadă. Planul național unic al dezvoltării economico-sociale trebuie să imbine în mod armonios interesele prezente cu cele de perspectivă ale națiunii. El este **unitar și indivizibil**, asigurînd conducerea planificată a tuturor laturilor vieții economice și sociale. Pe baza prevederilor înscrise în planul unic se înfăptuiește repartiția resurselor materiale, financiare și de muncă ale țării, precum și modul în care acestea vor fi utilizate pentru realizarea obiectivelor stabilite.

Obiectivele și sarcinile cuprinse în plan sînt exprimate cu ajutorul unui **sistem complex de indicatori** în expresie valorică și fizică, norme și normative, care se referă la: sporirea produsului social și a venitului național; repartizarea venitului național în fondul de consum și fondul de dezvoltare (acumulare); volumul total al investițiilor și repartizarea acestuia între diferitele ramuri și sectoare ale economiei naționale; valoarea producției globale industriale și agricole; producția netă și producția fizică (la principalele produse) pe ramurile producției materiale; creșterea retribuției nominale și a veniturilor reale; volumul desfacerilor de mărfuri cu amănuntul; suprafața locuibilă ce se va da în folosință; măsurile pentru îmbunătățirea asistenței sociale și ocrotirea sănătății; sarcinile privind pregătirea cadrelor pentru nevoile economice și social-culturale; dezvoltarea cercetării științifice în toate domeniile etc. De asemenea, el asigură corelarea dintre veniturile bănești și cheltuielile pentru dezvoltarea economico-socială, între încasarile și plățile în valută, o circulație bănească sănătoasă etc.

Rezultă, așadar, că în planul național unic sînt cuprinse principalele proporții economice necesare dezvoltării continue și armonioase a economiei naționale, ele căpătînd forma unor obiective și sarcini ale planului.

Activitatea care are drept scop elaborarea planului național unic — și care se numește planificare are o fundamentare științifică. Aceasta se realizează prin cunoașterea acțiunii legilor economice și folosirea corectă a sistemului informațional economico-social, care oferă continuu date exacte asupra situației existente în întreaga economie. În același scop dar și pentru a asigura continuitatea în planificare, imbinarea cit mai realistă a sarcinilor prezente cu cele viitoare se elaborează prognozele. Acestea reprezintă anticiparea evoluției principalelor fenomene și procese din economie, tehnologie, știință etc. Prognozele prefigurează, deci, dezvoltarea economico-socială pentru un viitor mai îndepărtat: ele se întocmesc pe o perioadă de 15—20 ani. Pe baza prognozelor sînt întocmite liniile directoare ale dezvoltării viitoare ale activității economice.

Sarcina de a elabora în mod științific liniile directoare de dezvoltare a activității economico-sociale, fundamentarea planurilor curente și de perspectivă, perfecționarea continuă a activității de planificare a economiei noastre naționale revine Partidului Comunist Român, forța politică conducătoare în stat. În acest sens, cel mai recent exemplu ni-l oferă Congresul al XII-lea al Partidului Comunist Român din noiembrie 1979 care a dezbătut și adoptat:

1. Directivele Congresului al XII-lea al Partidului Comunist Român cu privire la dezvoltarea economico-socială a României în cincinalul 1981—1985 și orientările de perspectivă pînă în 1990;

2. Programul-Directivă de dezvoltare economico-socială a României în profil teritorial în perioada 1981—1985 ;

3. Programul-Directivă de cercetare și dezvoltare în domeniul energiei pe perioada 1981—1990 și orientările principale până în anul 2000 ;

4. Programul-Directivă de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și de introducere a progresului tehnic în perioada 1981—1990 și direcțiile principale până în anul 2000 ;

5. Programul-Directivă de creștere a nivelului de trai în perioada 1981—1985 și de ridicare continuă a calității vieții.

Desfășurarea nemijlocită a activității de planificare fundamentată științific, elaborarea planului unic, constituie una din funcțiile principale ale statului socialist, realizată pe baza principiului centralismului democratic după care este organizată și condusă întreaga viață economică și socială în conformitate cu linia politică trasată de partid.

Procesul concret de elaborare a planului național unic decurge astfel : unitățile economice de bază (întreprinderi, cooperative etc) și cele social-culturale întocmesc proiecte de plan care cuprind propunerile acestora. Proiectele respective sînt înaintate organelor ierarhic superioare, care le centralizează și le îmbunătățesc avînd o viziune de ansamblu asupra tuturor unităților din subordine. Proiectele de plan astfel îmbunătățite sînt prezentate Comitetului de Stat al Planificării — organul central de stat care asigură îndeplinirea unitară a politicii partidului și statului în domeniul planificării economiei naționale, C.S.P., în colaborare cu ministerele și celelalte organe centrale (UCECOM, CENTROCOOP, Consiliul Culturii și Educației Socialiste, Comitetele executive ale Consiliilor populare județene etc.) asigură proporțiile necesare între diferitele ramuri și subramuri ale economiei, precum și echilibrul material, financiar, valutar și monetar al planului național unic, întocmind un proiect corespunzător. Acesta este înaintat Consiliului de Miniștri care-l analizează și avizează. Proiectul planului național unic este trimis apoi Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale a României, organ permanent de partid și de stat al cărui președinte este tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al P.C.R., președintele Republicii Socialiste România. În cadrul acestui Consiliu, proiectul planului național unic este examinat pentru a se asigura concordanța sa cu liniile directoare, cu obiectivele dezvoltării economico-sociale a țării stabilite de partid. În final, planul național unic este supus dezbaterii și aprobării Marii Adunări Naționale. După aprobarea sa de către M.A.N. planul național unic capătă putere de lege de stat, prevederile sale reprezentînd directivele obligatorii pentru toate organele de stat, unitățile și organizațiile economice.

Îndeplinirea, în cele mai bune condiții a sarcinilor ce le revin din cadrul planului național unic, constituie o obligație fundamentală și o îndatorire de onoare pentru toate unitățile economice și toți lucrătorii acestora.

Programul P.C.R. cu privire la perfecționarea conducerii planificate a societății noastre

PROCESUL conducerii planificate a economiei trebuie să reflecte dinamismul și complexitatea proceselor economico-sociale care au loc în socialism. El trebuie continuu perfecționat și adaptat noilor cerințe care caracterizează societatea socialistă. Deci, perfecționarea continuă a conducerii planificate a economiei constituie un proces dialectic, neîntrerupt, parte componentă a operei de făurire a noii societăți. Așa cum se arată în Programul partidului, una din direcțiile în care va acționa partidul nostru pentru îndeplinirea societății socialiste multilateral dezvoltate este „continuarea activității de îmbunătățire a organizației, conducerii și planificării unitare a întregii vieți economico-sociale“. Aceasta înseamnă că asigurarea unei conduceri și planificări fundamentate științific, la nivelul cerințelor, se poate realiza numai pe baza cunoașterii temeinice a legităților sociale, universale valabile, a legilor economice și sociale proprii orînduirii noastre sociale, precum și prin aplicarea lor justă la condițiile concrete ale României în concordanță cu Programul partidului.

Perfecționarea conducerii planificate a societății noastre presupune — așa cum subliniază Programul partidului nostru — întărirea continuă a rolului planului național unic pe baza căruia se va desfășura întreaga activitate economico-socială, concomitent cu deplasarea — în același ritm — a centrului de greutate în fundamentarea sarcinilor de plan spre întreprinderi și centrale, județe și celelalte unități administrativ-teritoriale. În acest fel se asigură împletirea organică a planificării în profil departamental cu planificarea pe ramuri și în profil teritorial, în vederea conjugării mai eficiente a eforturilor și a dezvoltării

armonioase, echilibrate a economiei naționale. De asemenea, se va acționa pentru extinderea continuă a autonomiei unităților economico-sociale, a inițiativei de jos, în paralel cu întărirea principiului conducerii centrale unitare, pe baza planului unic.

În acest sens trebuie menționate instituționalizarea a noi foruri naționale, constituirea de noi organisme democratice cu caracter permanent. Astfel, în 1976 a avut loc Congresul consiliilor populare și s-a constituit Camera legislativă a consiliilor populare; în 1977 a avut loc Congresul agriculturii și s-a constituit Consiliul Național al Agriculturii etc. Aceste congrese, care se întrunesc o dată la cinci ani, asigură participarea pe plan național a maselor de oameni ai muncii la elaborarea și adoptarea celor mai importante hotărîri privind dezvoltarea economico-socială a țării.

Pe aceleași coordonate se înscrie și adoptarea de către Conferința Națională a partidului din decembrie 1977 a : Programului privind măsurile suplimentare de dezvoltare economico-socială a României pînă în 1980, Programului de creștere a nivelului de trai în anii 1976—1980, ca și a orientărilor generale cu privire la întocmirea planului cincinal de dezvoltare economico-socială a României în perioada 1981—1985 ș.a., măsuri care reflectă preocuparea permanentă a partidului de perfecționare a conducerii planificate a economiei noastre în scopul dezvoltării unitare și echilibrate a economiei naționale, a corelării planurilor cincinale și anuale cu programele pe termen lung.

O importanță deosebită în procesul de perfecționare continuă a conducerii planificate a societății noastre o au lucrările Plenarei C.C. al P.C.R. din martie 1978. Potrivit Hotărîrilor adoptate în cadrul acestei plenary s-a stabilit : 1) participarea directă a tuturor oamenilor muncii și a organelor de conducere colectivă și la activitatea de elaborare a planului ; 2) creșterea rolului contractelor economice în întocmirea planului — acestea urmînd a fi încheiate odată cu elaborarea planului ; 3) extinderea autonomiei unităților economico-sociale pentru toate sectoarele de activitate concomitent cu înlăturarea centralismului excesiv ; 4) creșterea eficienței economice a însăși activității de planificare prin deplasarea centrului de greutate în cadrul acesteia de la aspectele cantitative la laturile calitative ale proceselor și fenomenelor, precum și 5) perfecționarea mecanismului economico-financiar prin trecerea la autoconducere și autogestiunea unităților economice.

Congresul al XII-lea al Partidului Comunist Român, prin documentele de importanță istorică pe care le-a adoptat, a reprezentat un moment de maximă însemnătate în procesul de perfecționare a activității statului nostru întrucît — așa cum se arată în Raportul prezentat de secretarul general al partidului : „**În spiritul Legii planificării este necesar să fie întărită și perfecționată continuu conducerea unitară, pe baza planului național unic, a dezvoltării economico-sociale și totodată, corespunzător lărgirii atribuțiilor unităților economice, să sporească rolul și răspunderea centralelor, județelor și întreprinderilor în elaborarea și îndeplinirea tuturor prevederilor de plan, în întărirea autoconducerii și autogestiunii economice. Va trebui, de asemenea, să se ridice la un nivel superior activitatea consiliilor populare, cărora le revin atribuții noi, de cea mai mare importanță, în elaborarea planurilor dezvoltării economico-sociale în profil teritorial.**“

În perioada făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate și trecerii spre comunism — se arată în Program — partidul va continua să constituie forța politică conducătoare a întregii activități economico-sociale, el asigurînd elaborarea științifică a căilor de dezvoltare a României și perfecționarea cadrului atragerii efective și eficiente a maselor la opera de îndeplinire planificată a progresului economic și social al țării.

lector univ. dr. Dan NIȘESCU

INTREBĂRI

1. Din ce derivă necesitatea obiectivă și posibilitatea planificării economiei în socialism ?
2. Care sînt cerințele legii dezvoltării planice, proporționale a economiei naționale ?
3. Cum definiți proporțiile economice ? Ce semnifică caracterul dinamic al acestora ?
4. Ce reprezintă planul național unic și care sînt principalele obiective și sarcini înscrise în acesta ?
5. Care este metodologia de elaborare a planului național unic ?
6. Ce sînt prognozele și pe ce bază se elaborează acestea ?
7. Care sînt principalele orientări ce stau la baza perfecționării conducerii planificate a societății noastre ?
8. Care sînt Documentele-program adoptate de cel de al XII-lea Congres al Partidului Comunist Român ?

INTERDEPENDENȚA ECONOMICĂ INTERNAȚIONALĂ ȘI IMPERATIVUL COOPERĂRII (II)

ÎN ULTIMELE două decenii s-a conturat o secțiune nouă în cadrul circuitului economic mondial — **cooperarea industrială** (numită în literatură și cooperare economică în sens restrâns). Dacă schimburile comerciale tradiționale presupun relații între state pe linia aprovizionării-desfacerii de mărfuri, domeniul principal al acțiunilor de cooperare este sfera producției materiale, implicând interdependența directă a proceselor naționale de producție. Totodată, colaborarea îndelungată a partenerilor, complexitatea tehnico-economică a obiectivelor urmărite, precum și legătura organică cu celelalte forme de raporturi economice internaționale (operații de export-import, operațiuni speciale de comerț exterior, relații financiar-valutare etc.) conferă interacțiunilor dintre părți un caracter accentuat și durabil.

Cooperarea industrială se deosebește de exportul clasic de capital prin cadrul socio-economic și politic nou în care se dezvoltă, prin adoptarea și promovarea consecventă a principiilor independenței și suveranității naționale, egalității depline în drepturi și avantajului reciproc. Este semnificativ în acest sens faptul că obiectivele economice realizate prin cooperare — cu participare bilaterală sau multilaterală — devin de regulă proprietatea statului pe teritoriul căruia au fost construite.

Prin rolul pe care îl are în dezvoltarea relațiilor economice dintre țările cu sisteme sociale diferite, în promovarea pe baze noi a raporturilor dintre țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare, cooperarea industrială se dovedește a fi o modalitate eficientă de depășire a obstacolelor pe care contradicțiile structurale ale economiei mondiale le pun în fața procesului de globalizare a interdependențelor economice internaționale. Tocmai datorită acestor avantaje o dezvoltare deosebită cunoaște cooperarea în producție în relațiile dintre țări cu sisteme sociale și economice diferite. Astfel, în conformitate cu evaluările CEE/ONU numărul contractelor de cooperare industrială încheiate până în prezent între țările socialiste și cele capitaliste dezvoltate din Europa și America de Nord depășește cifra de 1500. În cadrul acestora locul principal îl dețin acțiunile având ca obiect transferul internațional de tehnologie și îndeosebi furnizarea de tehnică de vîrf. Analiza unui eșantion de contracte de cooperare încheiate în prima jumătate a anilor '70 (ale cărei rezultate sînt publicate în documentul TRADE/AC.3/R8) arată că acțiunile respective sînt concentrate în cea mai mare parte în construcții de mașini (49%), industria chimică (17,5%), electrotehnică și electronică (11%), metalurgie (7,4%).

În acest fel cooperarea în producție contribuie la adîncirea și extinderea diviziunii internaționale a muncii de tip industrie-industrie, la dezvoltarea interdependențelor bazate pe simetrie economică și complementaritate tehnică: industrie prelucrătoare — industrie prelucrătoare, construcții de mașini — construcții de mașini, echipamente — echipamente.

ORIENTAREA spre cooperare industrială este expresia noilor cerințe ale desfășurării procesului reproducției largite în condițiile revoluției științifico-tehnice contemporane. Astfel, formele de cooperare care presupun specializarea partenerilor (subproducția și mai ales **coproducția în întreprinderi separate**) asigură mai buna valorificare a potențialului tehnico-economic al țărilor respective, concentrarea fiecărei părți pe acel segment productiv în care deține un avantaj comparativ (tehnologie avansată, experiență în producție, mînă de lucru calificată etc). Desigur, specializarea organologică (pe piese, subansamble, componente etc.) trebuie subsumată obiectivelor strategiei de dezvoltare la nivel macroeconomic, pentru a nu duce — mai ales în cazul cînd este foarte detaliată — la dezmembrarea structurilor de producție și compromiterea procesului dezvoltării autocentrate și autointretinute la nivel național. Un bun exemplu de coproducție în întreprinderi separate îl constituie contractul încheiat anul trecut de CNIR-București cu firma britanică BAC pentru construirea de avioane de pasageri și comercializarea acestora pe piața mondială și în țară.

* Prima parte a acestui articol a apărut în nr. 5 din 1 februarie 1980 al revistei noastre

Formele de cooperare caracterizate printr-un mecanism de compensare a prestațiilor reciproce, cum este cunoscuta „**formulă românească**”, permit soluționarea unor probleme legate de decontarea tranzacțiilor internaționale, în condițiile acumulării în ultimii ani a unor deficite însemnate în balanțele comerciale și de plăți ale unor țări în raporturile cu țările dezvoltate.

După cum rezultă din ultimul studiu anual al CEE/ONU (Economic Bulletin of Europe, vol. 31, nr. 1), proiectele de investiții bazate pe livrarea de echipamente și utilaje cu credit rambursabil în produse au devenit o formă preferată de cooperare între țările socialiste și cele capitaliste dezvoltate din Europa. Din cele circa 220 de contracte negociate pînă în prezent — majoritatea fiind semnate în a doua jumătate a deceniului trecut — cea mai mare parte se referă la construirea de obiective economice în țările socialiste în domeniul construcțiilor de mașini, chimici, explorării și exploatarea unor resurse naturale. Țara noastră are o bună experiență în acest domeniu atît ca beneficiar (amenajarea de sisteme de irigație, lucrări hidrotehnice, construirea unor obiective industriale și turistice), cît și ca furnizor de echipamente, utilaje și lucrări de construcții-montaj în cadrul unor obiective realizate în țări socialiste, capitaliste dezvoltate și în curs de dezvoltare.

Intensificarea cooperării industriale este și consecința condițiilor favorabile și măsurilor promoționale adoptate de către statele partenere, a creării unui cadru instituțional adecvat într-o serie de țări socialiste. O expresie a acestor preocupări este dezvoltarea cooperării prin **societăți mixte de producție** sau investiții străine în economia socialistă, forme de cooperare care beneficiază de un cadru legal special constituit în R.S.F. Iugoslavia, R. S. România, R. P. Ungară, R. P. Polonă și, de curînd, R. P. Chineză.

ÎN ȚARA NOASTRĂ funcționează în prezent mai multe societăți mixte în domenii productive de înaltă concentrare tehnologică și o societate mixtă în domeniul transporturilor internaționale (vezi tabelul nr. 4).

Societăți mixte cu sediul în R. S. România

Tabelul nr. 4

Denumirea și anul constituirii	Parteneri	Obiectul de activitate
ROM CONTROL DATA — București 1973	CIETC-București, Control Data Corp. S.U.A.	Producerea și comercializarea de elemente periferice pentru tehnica de calcul
RESITA RENK — Reșița 1973	CIUEMMR București, Renk Augsburg R.F.G.	Reductoare de viteză navale
FIFIL — Săvinești 1973	CIFS Săvinești, Romalfa Italia	Fire acrilice
ROM de Argeș 1974	CIMCCL București, Dainnipon Corp. Japonia	Drojdje furajeră bogată în proteine
ROMELITE — Sibiu 1975	CIUEMMR București, Elite — Austria	Lanțuri articulate
OLTCIT — Craiova 1977	CIAT Pitești, AutoDacia — Pitești, CITROËN — Franța	Autoturisme
ROLISHIP — Constanța 1976	IEPN Navrom, Soc. Naț. Libiană pentru transporturi maritime	Transport maritim de mărfuri

Constituirea de societăți mixte de producție în țările socialiste este subordonată cerințelor perfecționării structurilor economice, în sensul adaptării rapide și eficiente la cerințele progresului tehnic, al introducerii metodelor moderne de conducere și organizare a întreprinderilor, al promovării mai incisive a exporturilor de produse manufacturate.

Un rol tot mai însemnat revine cooperării industriale în relațiile dintre țările socialiste și cele în curs de dezvoltare. În 1979 erau în vigoare peste 4000 de contracte privind realizarea prin cooperare a unor obiective economice, din care 2900 au fost date în funcțiune (doc. TD/B/754). În ultimii ani (1977—1978) s-au perfectat contracte pentru executarea de lucrări de prospecțiuni geologice (R. S. România — țări din Africa), construirea de com-

plexe hidroenergetice (U.R.S.S. — Columbia), termoenergetice (R. S. Cehoslovacă — Peru), a unor obiective agro-industriale (R. P. Ungară — Tunisia), amenajări social-culturale (R. D. Germană — Bolivia) etc.

Prin acțiunile de cooperare industrială țările socialiste își pot aduce o contribuție importantă la realizarea programelor naționale de dezvoltare economico-socială a țărilor gazdă, la punerea tot mai deplină în valoare — în interesul popoarelor respective — a resurselor materiale, umane și financiare de care acestea dispun, la afirmarea unui model nou de relații între țări cu nivele de dezvoltare economică diferită.

DE DATA FOARTE RECENTĂ, dar beneficiind de o intensă promovare pe plan național și în cadrul O.N.U., **cooperarea industrială tripartită** devine tot mai mult o cale preferată a transferului internațional de tehnologie către țările slab dezvoltate, o alternativă avantajoasă la exportul de capital. Amploarea progresului tehnic contemporan impune mobilizarea unor însemnate fonduri de investiții pentru realizarea de obiective economice optime, care nu pot fi întotdeauna procurate prin eforturi singulare de către o firmă sau chiar de mai multe firme naționale. Conjugarea activităților unor parteneri din țări diferite — de regulă dintr-o țară socialistă și una capitalistă dezvoltată — în vederea realizării unui obiectiv industrial într-o țară terță, de regulă în curs de dezvoltare, asigură prestații de ridicat nivel tehnic și calitativ, în condiții favorabile pentru țara beneficiară. Totodată, cooperarea tripartită permite depășirea unei contradicții frecvent evocate în literatura de specialitate: interesul țărilor în curs de dezvoltare pentru achiziționarea unei tehnologii avansate, care să le permită situarea într-un termen cât mai scurt la nivelul standardelor internaționale și inexistența sau caracterul inadecvat al amenajărilor de infrastructură, al condițiilor tehnico-economice și de calificare a forței de muncă pentru exploatarea eficientă a acestei tehnologii. Firmele cofurnizoare, pe lângă lucrările necesare pentru realizarea programului de investiții, oferă beneficiarului documentații și cunoștințe tehnice necesare punerii în funcțiune și exploatării obiectivului construit, asigură instruirea personalului de deservire și, în anumite cazuri, desfacerea unei părți din producția realizată. Atunci când rambursarea creditului se face în termenii „formulei românești de cooperare”, acțiunea nu exercită o influență negativă asupra situației balanței de plăți a țărilor beneficiare, depășindu-se astfel o altă restricție a participării mai intense a țărilor în curs de dezvoltare la circuitul economic mondial.

Conform datelor UNCTAD acțiunile de cooperare tripartită încheiate în ultimii ani sînt orientate în domeniile minier (R. D. Germană și Austria în Camerun), energetic (U.R.S.S. și R. F. Germania în mai multe țări din Africa, Asia și America Latină), industria constructoare de mașini (R.D.G. și R.F.G. în Mexic), chimie (Polonia și Belgia în Irak), electrotehnică (Ungaria și Japonia împreună cu alte țări occidentale în Irak) ș.a.

România ca țară socialistă în curs de dezvoltare se arată interesată în dezvoltarea cooperării tripartite atât în calitate de beneficiar, cât și ca participant, alături de parteneri din țări dezvoltate — socialiste și nesocialiste — la realizarea unor obiective în țări în curs de dezvoltare.

Potențialul ridicat de cooperare al țării noastre în domenii cum sînt: explorări și exploatare miniere și petroliere, amenajări de infrastructură, construirea unor obiective industriale, exploatare forestiere și agricole etc. este evidențiat de bunele rezultate obținute de partenerii români în cele 27 de societăți mixte de producție cu sediul în străinătate care funcționează în prezent.

PARALEL cu promovarea largă a cooperării industriale, în perioada actuală se manifestă tendința de înfăptuire pe calea colaborării a diferitelor secțiuni ale circuitului economic mondial, de dezvoltare, în strînsă legătură cu cooperarea în producție, a cooperării în domeniul tehnico-științific, financiar-bancar, al comercializării și serviciilor (**cooperarea economică internațională în sens larg**)¹⁾. Difuziunea relațiilor de cooperare în canalele circuitului economic mondial are semnificația afirmării unei concepții noi în viața internațională — de egalitate și echitate între state, reflectă accentuarea convergenței de interese în raporturile dintre parteneri, tendința de restructurare a sistemului economiei mondiale. Baza obiectivă a acestui proces înnoitor o reprezintă profundele transformări economico-sociale pe care le implică revoluția tehnico-științifică contemporană.

Progresul tehnic duce la amplificarea fără precedent a pro-

ceselor individuale și naționale de reproducție, la dinamizarea sistemului național și antrenarea lui pe curba unei creșteri economice accelerate. Aceasta se realizează pe de o parte prin creșterea dimensiunilor producției, atragerea masivă de mijloace materiale și umane în procesul de reproducție, creșterea însemnată a necesităților de resurse economico-financiare. Pentru a satisface cerințele acestui nou nivel de efort economic, căruia îi corespund exigențe superioare de eficiență, economiile naționale se integrează tot mai mult în acțiuni de cooperare internațională, care determină intensificarea și globalizarea interdependențelor în spațiul mondial. Pe de altă parte, revoluția științifico-tehnică determină sporirea fără precedent a utilizării resurselor naturale, includerea directă a naturii în sistemul producției materiale, ducînd astfel la creșterea dependenței generale față de factorii naturali, inegal distribuiți. În condițiile caracterului limitat al resurselor primare și ale perspectivei epuizării diferențiate a acestora, singura alternativă pentru asigurarea desfășurării normale a proceselor de reproducție este colaborarea internațională în vederea conservării și utilizării raționale a factorilor de producție nelocuibili.

Lumea contemporană a devenit tot mai conștientă de restricțiile creșterii economice, de necesitatea schimbării vechii concepții, de tip capitalist, cu privire la activitatea și eficiența economică, și imperativul trecerii în strategia dezvoltării, de la perspectiva individuală, pe termen scurt, la o perspectivă sistemică, de lungă durată.

Totodată revoluția științifico-tehnică produce o transformare majoră în structura procesului de producție, incluzînd, ca un element endogen al acestuia, cercetarea științifică. Tocmai acest element este cel care determină în prezent, în modul cel mai direct, înclinația spre conlucrare a economiilor naționale. Obținerea de performanțe științifice înalte este în opoziție directă cu limitarea circulației informației științifice și a rezultatelor cercetării; valorile științifice au prin excelență un caracter universal, care impune atât în premise cât și în realizarea și apoi în valorificarea tehnică și economică a cercetării științifice perspectiva globală.

Sub impulsul transformărilor tehnologice și socio-economice revoluționare ale ultimelor decenii, anumite fenomene și procese economice și extra-economice capătă tot mai mult o dimensiune mondială, polarizînd interesele tuturor țărilor lumii. Astfel de probleme cum sînt: lichidarea decalajelor economice internaționale, reglementarea activității corporațiilor multinaționale, echilibrul ecologic au devenit obiectul unei intense cooperări internaționale. În același timp, progresele însemnate realizate în cunoașterea și transformarea mediului înconjurător, deschiderea unor noi spații de activitate economică (explorarea și exploatarea oceanului planetar, valorificarea economică a zonelor nelocuite ale planetei, cucerirea spațiului cosmic) care reprezintă rezultatul, direct sau indirect, al eforturilor întregii omeniri, nu mai justifică anexarea individuală a resurselor și valorilor descoperite, ele trebuind să intre în patrimoniul comun al popoarelor, printr-o reglementare internațională întemeiată pe echitate și cooperare.

DIMENSIUNILE ȘI INTENSITATEA interdependențelor economice internaționale și imperativul cooperării economice internaționale au fost aduse în mod dramatic în actualitate în ultimul deceniu de o serie de **perturbări și crize** de o excepțională gravitate cu un profund impact negativ asupra vieții economice internaționale, asupra întregului sistem mondial.

În condițiile adîncirii diviziunii internaționale a muncii, dereglările și crizele specifice economiei capitaliste (recesiune economică, inflație, dezechilibre valutare) au o directă și mult mai puternică rezonanță internațională, afectează într-o formă sau alta, prin multiplele canale ale circuitului economic mondial, marea majoritate a țărilor lumii. Totodată, în perioada actuală au apărut în economia mondială o serie de perturbări de tip nou, cu caracter global, care angajează nemijlocit pe toți agenții vieții economice internaționale: criza alimentară, criza energiei, criza materiilor prime, criza financiar-valutară etc.

În acest context asistăm în ultimul timp la resuscitarea fenomenelor de protecționism în țările capitaliste dezvoltate, la accentuarea unor măsuri discriminatorii care afectează atât exporturile țărilor socialiste și ale celor în curs de dezvoltare, cât

Ioan POPA

(Continuare în pag. 29)

¹⁾ Vezi A.D. Albu, Cooperarea economică internațională a R.S. României, 1979.

Petrol: tranzacții interguvernamentale

MAJORAREA prețului petrolului pe piața internațională a fost însoțită de o tendință de creștere a ponderii acordurilor interguvernamentale între țările producătoare de petrol și cele importatoare, ca urmare a dorinței primelor de a-și însuși beneficiile care pînă acum reveneau unor intermediari, și a celor din urmă de a sporii gradul de certitudine al aprovizionării, la prețuri stabile. În consecință, dacă în urmă cu șase ani circa 80% din petrolul comercializat pe piața internațională era livrat prin intermediul celor șapte mari companii multinaționale cunoscute sub numele de „cele șapte surori” (Exxon, Mobil, Standard Oil of California, Texaco, Gulf, Royal Dutch Shell și British Petroleum), în acest an ponderea respectivă urmează să scadă la circa 43%. Astfel, recent guvernul venezuelean și-a anunțat intenția de a reduce vânzările de petrol brut către principalele companii petroliere occidentale pentru a-l putea comercializa direct, iar compania suedeză de stat „Svenska Petroleum” a anunțat că a încheiat un acord cu compania „National Iranian Oil” privind achiziționarea în următoarele două luni a 3,3 milioane barele de petrol brut din Iran la preț de 30 dolari barele. Uneori este vorba de tranzacții de barter, țările importatoare de petrol urmînd să livreze în schimb anumite produse, cum ar fi de pildă uraniu îmbogățit.

În felul acesta piața liberă va fi solicitată să livreze petrol numai în

măsura apariției unor defecțiuni în executarea contractelor amintite.

Piața produselor microelectronice

PIAȚA microprocesoarelor în țările nesocialiste (a căror producție crește cu 20 la sută pe an în ultimul timp), este deținută în proporție de două treimi de către S.U.A., restul aparținînd Japoniei — 16 la sută și Europei occidentale — 10 la sută. Producătorii vest-europeni fac în prezent eforturi sporite pentru a depăși rămîinerea în urmă față de concurenții lor. În Franța, R.F.G., Anglia, Olanda și Italia statul acordă deja asistență firmelor industriale pentru a-și pune la punct tehnologia adecvată de prelucrare: Comisia Pieței comune a propus coordonarea eforturilor și a ajutoarelor financiare, astfel încît industria vest-europeană de microprocesoare să ajungă pînă în 1990 să dețină 30 la sută din piața mondială.

Principala caracteristică a pieței — și care se va accentua în viitor — o constituie integrarea pe verticală: în prezent 52 la sută din producția mondială este dată de 16 firme producătoare de aparatură electronică, acestea realizînd microprocesoare adaptate propriilor lor aparate.

Franța: program energetic

RECENT, a fost dat publicității un raport asupra priorităților energetice ale Franței, orientări aprobate de guvern și care vizează în principal, următoarele:

— economisirea energiei: 35 mil. t.e.p. în 1985 față de 18 mil. în 1979; reducerea ponderii petrolului în balanța energetică (37% în 1979 față de 67% în 1973); vor fi ridicate cu aproape 50% plajele de prime asupra investițiilor destinate conservării energiei în sectorul industrial;

— utilizarea cărbunelui: consumul industrial și casnic — se va ridica la 10 mil. t. în 1985 și la 20 mil. t. în 1990 (față de 3 mil. t. în prezent); guvernul va sprijini financiar activitatea de reconversie și cercetare; vor fi inițiate noi explorări, precum și construirea de noi centrale electrice pe cărbune (investiții totale 2,5 mrd franci);

— energia solară va fi utilizată, pînă la sfîrșitul acestui an, în proporție dublă față de 1979 (vor fi create 40 000 instalații de încălzire a apei cu ajutorul energiei solare), în industrie și locuințe, cu sprijin financiar în vederea impulsării cercetărilor.

— sursele alternative (lemn, paie, alcool) de energie vor fi utilizate pe scară largă încă din acest an; agricultura va participa astfel, cu 6 mil. t.e.p. în 1985 și 15 mil. t.e.p. în 1990 la îmbunătățirea balanței energetice a țării.

Orientări în dezvoltarea economică

Maroc: valorificarea resurselor de materii prime și energetice

ȚARA în curs de dezvoltare, predominant agrară, cu PNB pe locuitor de 570 dolari în 1979, Marocul își concentrează eforturile în direcția dezvoltării echilibrate a economiei cu accent pe ramurile industriale. De realizarea acestui obiectiv prioritar este legat interesul pentru valorificarea superioară a resurselor naturale de care dispune subsolul țării: fosfați, petrol, gaze naturale, fier, cupru, zinc, uraniu. Procesul de industrializare este marcat de realizarea unor importante obiective pentru economia națională, printre care: combinate siderurgice (între acestea fiind de menționat cel de la Nador ce va avea o producție de 1 mil. t otel pe an), unități petrochimice destinate prelucrării petrolului și producției de mase plastice, fabrici de ciment (noile obiective ce urmează a fi construite la Oujda și la sud de Casablanca vor face ca Marocul să poată ajunge la satisfacerea integrală prin posibilități proprii a cererii interne de ciment).

În acest cadru se înscriu și marile complexe Maroc Phosphore I și II (producătoare de acid fosforic și derivați) cărora li se vor adăuga alte patru în următorul deceniu, capabile să realizeze astfel, prin forțe proprii exploatarea și prelucrarea principalei bogății a țării — fosfații.

O preocupare de seamă o constituie valorificarea resurselor energetice: identificarea de noi rezerve de hidrocarburi, utilizarea pe scară a potențialului hidroenergetic, exploatarea sîsturilor bituminoase, a uraniului, precum și utilizarea unor surse regenerabile (energia solară și geotermică).

Agricultura (care ocupă 42,5% din populația activă și participă cu 25% la încasărilor din exporturi) va cunoaște transformări în sensul extinderii irigațiilor, creșterii producției de cereale și plante tehnice prin culturi intensive. Încă în actualul plan de dezvoltare economică (1978—1980) vor fi puse bazele industriei agro-alimentare ale cărei produse sînt destinate atît pieței interne cît și exportului.

Relațiile economice româno-marocane cunosc în ultimul timp o dezvoltare semnificativă în special în ce privește cooperarea în realizarea unor importante obiective în Maroc: construirea complexului siderurgic Nador, a portului din apropiere — dat în folosință săptămîna trecută —, valorificarea unor zăcăminte de cupru, dezvoltarea agriculturii. Recent au fost inițiate lucrările la santierul portului Ras Kebdana — obiectiv ce va fi realizat de întreprinderea românească de comerț exterior „Contransimex”.

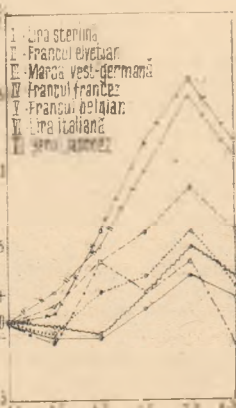
Em. STANCU

EVOLUȚII MONETARE

SAPTAMINA 4—8.II.1980 a fost caracterizată printr-o slăbire evasi-generală a dolarului S.U.A. pe piețele valutare.

Noile creșteri de prețuri la țitel efectuate de către marile țări exportatoare au influențat negativ situația dolarului pe piețele valutare, în ciuda publicării cifrelor balanței comerciale a S.U.A. pe anul 1979, care arată o reducere a deficitului la 29,13 miliarde dolari, față de 33,73 miliarde dolari în 1978. De asemenea, manifestarea unei tendințe de scădere a dobînzilor la depozitele în dolari a determinat o tensiune „a la baisse” asupra monedelor nord-americane.

Lira sterlină a înregistrat deprecierea cea mai accentuată față de dolar (1,2% pe ansamblul perioadei), respectiv 2,30 dolari/liră pe 8.II., determinat de: creșterea rezervelor valutare cu 987 mil. dolari în luna ianuarie a.c. (suma lor totală cîfrîndu-se la 23,7 mrd. dolari); creșterea masei monetare în circulație cu un procent peste cel planificat, ceea ce ar putea duce la măsuri de restrîngere a creditului și implicit la creșterea dobînzilor la depozitele în lire; posibilitatea creșterii prețului țitelului extras din Marcea Nordului. Francul elvețian a polarizat atenția mai ales ca urmare a conversiei unor mase importante de „bani fierbinți” (hot money), în căutarea unor plasamente mai sigure, astfel că nivelul de la sfîrșitul săptămîinii de 1,62 franci/dolar se situa cu peste 1% față de închiderea din 1.II.1980 de 1,6380 franci/dolar. Dintre monedele partenere la sistemul valutare vest-european, marcea vest-germană a înregistrat deprecierea cea mai accentuată (1,74 mărci/dolar pe 8.II., comparativ cu 1,74 mărci/dolar nivelul de

Evoluția cursurilor principalelor valute occidentale față de dolarul S.U.A.

referință), după ce datele privind balanța de plăți curente pe luna decembrie 1979 arată o scădere la 468 mil. mărci a deficitului de 693 mil. mărci din noiembrie 1979. Francul francez era tranzacționat la 4,0750 franci/dolar la sfîrșitul intervalului, față de 4,0690 franci/dolar cu o săptămîină în urmă (reprecieri cu 0,3%), în timp ce francul belgian și lira italiană s-au repreciat cu un procent apropiat (0,2%), respectiv la 28,30 franci belgieni/dolar (28,35 franci/dolar pe 1.II.) și 807,75 lire italiene/dolar (809,15 lire/dolar pe 1.II.). Yenul japonez, sub influența noilor creșteri ale prețului țitelului, dar și a publicării creșterii prețurilor de consum cu 8% în ianuarie a.c., față de 6,4% previziunile guvernamentale, termină săptămîna la 241 yeni/dolar, cu circa 0,2% sub nivelul de 240,60 yeni/dolar din 1.II.1980.

Dobînzile la depozitele în eurovalute pe termen de 6 luni au cotat în jur de 14,50%, la cele în eurodolari, 8,5% la cele în euromărci vest-germane și 5,75% la cele în eurofranci elvețieni.

Alocarea celor 444 000 uniti aur la licitația lunară a F.M.I. la un preț mediu de 712,12 dolari/unitate (cererile situîndu-se la circa 2 milioane uniti), a influențat și prețul pieței libere, la Londra al doilea fixing din ziua de 8.II., fiind de 692 dolari/unitate comparativ cu 676,50 dolari/unitate fixingul corespunzător din 1.II.1980.

Paul DUMITRAȘCU
Gheorghe MUNTEANU

Probleme ale dezvoltării și ale viitorului
în viziunea unor specialiști

CREȘTEREA ECONOMICĂ ȘI NECESARUL DE ENERGIE

Limitele resurselor fosile

ÎN DEZBATERILE NOASTRE este necesar să avem în vedere că din punct de vedere fizic resursele disponibile de energie sînt aproape nelimitate. Sistemul „pămînt-atmosferă” primește de la soare o cantitate totală de 175 000 TW (1 tera Watt = 10^{12} kW). Comparativ cu acest aport, necesarul de energie al omenirii era în 1977 mai mic de 8 TW, ceea ce reprezintă circa 1:22 000 din aportul total de energie al soarelui.

În afară de energia solară, mai sînt disponibile în prezent și următoarele principale surse de energie :

- fisiune (în reactori rapizi)	5.10 ⁶ Q
- fuziune	10.10 ⁶ Q
- cărbune	200 Q
- petrol	16 Q
	(1 Q = 2,52.10 ¹⁰ kcal)

Dacă astăzi energia apare ca fiind insuficientă, acest lucru se întîmplă nu pentru că sursele de energie sînt rare, ci pentru că s-a creat un dezechilibru între acele investiții care transformă sursele potențiale de energie în ofertă reală de energie (cu ajutorul unor sisteme precum baraje pentru hidroenergie, reactori nucleari, centrale solare etc.) și investițiile care determină creșterea economică consumatoare de energie. Acest dezechilibru a apărut ca rezultat al unei alocări necorespunzătoare a energiei datorită prețului său care a fost menținut mult sub nivelul eficienței în timpul ultimilor 30 de ani.

Creșterea economică nu numai că necesită mai multă energie, ca input, ci și

Bruno FRITSCH

profesor de economie la Institutul federal elvețian de tehnologie, directorul Centrului de cercetări economice din Zürich

furnizează mai multă energie prin instalarea unor sisteme generatoare de energie cum sînt centralele nucleare, centralele hidroelectrice etc. Pentru fiecare tehnologie dată, există o relație mai mult sau mai puțin precisă între ritmul creșterii economice și ritmul în care asemenea sisteme generatoare de energie pot fi instalate. Cu alte cuvinte, sectorul energetic al economiei poate să nu depășească sectoarele neenergetice.

Puterea (exprimată în Wați) necesară pe unitatea de producție și pe unitatea de timp (exprimată în dolari constanți pe an) variază între 0,3 și 2,5 W. Media mondială era în 1977 de 1,3 Wați/dolar.

Presupunind că populația mondială în anul 2020 va fi de 8 miliarde de oameni și că venitul mediu pe locuitor va fi de 3 200 dolari (la prețurile de astăzi), atunci în anul 2020 produsul mondial brut va fi de $25,6 \cdot 10^{12}$ dolari. Admițînd că intensitatea energetică medie a producției ar fi de 0,6 Wați/dolar (ceea ce implică o economisire mai intensă a energiei și/sau o creștere a eficienței utilizării energiei cu peste 50% față de situația actuală), atunci cererea mondială de energie în anul 2020 ar atinge 15,3 TW.

Chiar dacă asemenea surse vor fi încă disponibile (ceea ce s-ar putea să se întîmple în cazul cărbunelui) o asemenea cantitate de energie nu ar mai putea fi furnizată de sursele fosile. În cazul surselor fosile de energie, limitele nu sînt stabilite de cantitatea absolută disponibilă, ci - înainte de epuizarea lor - de emisiunile de bioxid de carbon și, în cazul cărbunelui, de bioxid de sulf și - din nou în cazul cărbunelui - de limitele apei și capacităților de transport disponibile.

Crearea inevitabilă a unor noi sisteme generatoare de energie ca reactorii nucleari, sistemele de fuziune, centralele solare și noile sisteme hidroenergetice (în special barajele din țările în curs de dezvoltare) va necesita probabil atît o rată mai ridicată a investițiilor (investiții brute/produs intern brut) cît și orientarea unei proporții mai ridicate din aceste investiții către sistemele energetice - probabil că pînă la 50%, față de 30% în prezent.

Din această observație decurge că potențialul dezvoltării viitoare a țărilor în curs de dezvoltare depinde, între altele, în mai mare măsură de disponibilitatea la timp ca și de stabilirea unor proporții corecte în cadrul sistemului resurselor energetice.

Aceasta implică două decizii politice: întii o decizie privind ce fel de dependență este de preferat - dependența de petrol și/sau cea de uraniu sau depen-

dența de sursele interne, cu condiția ca ele să fie disponibile în cantități suficiente. În al doilea rînd, se cere o decizie privind ce căi de dezvoltare economică se preferă, în special cu privire la ponderea industriei grele consumatoare de energie.

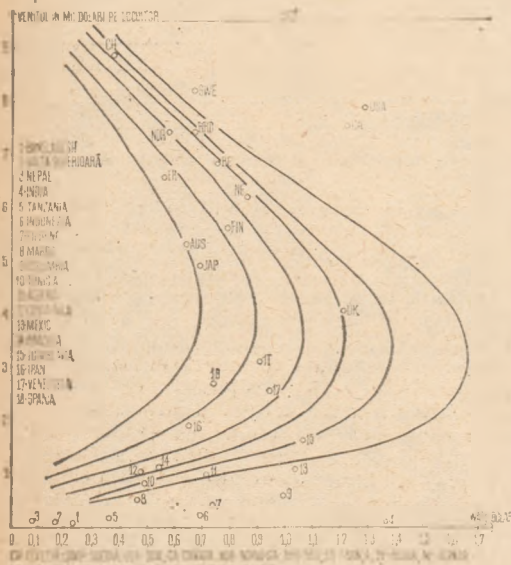
Consecințele acestor opțiuni, în special legate de ultimul punct, sînt prezentate în cele ce urmează. Dacă majoritatea țărilor în curs de dezvoltare decide să urmeze calea conducînd de la preponderența producției agricole (sectorul primar) printr-o expansiune rapidă a industriei grele (sectorul secundar) la o pondere relativ mică a serviciilor (sectorul terțiar), atunci cererea totală de energie a lumii a treia va crește. Această creștere va fi accelerată și mai mult de necesitatea satisfacerii trebuințelor de bază urgente ale unei populații tot mai numeroase. Natura acestor trebuințe necesită mari investiții în special de ordin material, în domenii cu consum mare de energie precum locuințele, sisteme de transport, gospodărirea resurselor de apă etc.

Dacă, pe de altă parte, țările în curs de dezvoltare decid să urmeze o cale de dezvoltare care nu necesită atîta energie, consecințele economice și politice ale unei asemenea decizii vor fi de asemenea de lungă perspectivă: dependența mai redusă de capitalul străin și/sau de energie ar putea fi atunci mai mult decît compensată de dependența de țări care au un raport mai înalt materie/energie și în consecință pot produce mai multe bunuri.

Către o eră a substituibilității

PROBLEMA ENERGIEI este strîns legată de cea a resurselor. După ce am ieșit din era mineritului în care am trăit pînă acum pe baza concentrațiilor de mineruri oferite gratuit de natură vom intra în era substituibilității (de care vorbeau H.E. Goeller și Alvin M. Weinberg în revista *Science*, vol. 191, p. 683-689, februarie 1976, articol retipărit în *American Economic Review*, vol. 68, nr. 6, decembrie 1978).

În drumul nostru spre această eră, vom învăța că resursele nu sînt anihilate din punct de vedere fizic prin utilizarea lor în procesul economic. Deoarece legea conservării materiei rămîne valabilă, materia din care constă o resursă nu poate să dispară. Dacă despre o resursă se spune că s-a epuizat, în fapt ea nu a dispărut, ci numai și-a schimbat disponibilitatea modificîndu-și compoziția materială și fiind dispersată în numeroase locuri (ceea ce este echivalent cu un grad mai ridicat de entropie). Este adevărat că, în urma utilizării, o resursă adesea își schimbă proprietățile chimice și compoziția fizică. Dacă, la o tehnologie dată, componentele formînd o resursă nu pot fi restructurate cu o balanță favorabilă a resurse-

Relația dintre venitul național pe locuitor și necesarul de energie pe unitatea de venit național

ECONOMIE MONDIALĂ

Structura și distribuția regională a consumului de energie primară în % și în TW, în 1973 și 1976

	Țările capitaliste dezvoltate						Țările socialiste		Țările în curs de dezvoltare						Total		
	America de Nord		Europa occidentală		Japonia		Total		OPEC		Celelalte țări		Total				
	TW	%	TW	%	TW	%	TW	%	TW	%	TW	%	TW	%			
Combustibili solizi	1973	0,495	19,1	0,379	25,4	0,078	19,0	1,222	56,8	0,126	18,4	0,002	1,6	0,124	22,3	2,393	31,9
	1976	0,550	21,0	0,380	25,0	0,076	19,0	1,335	53,8	0,151	18,3	0,002	1,1	0,149	23,3	2,603	32,4
Combustibili lichizi	1973	1,184	45,7	0,878	58,8	0,316	76,9	0,57	26,5	0,438	63,9	0,072	56,2	0,366	65,7	3,449	46,0
	1976	1,201	45,8	0,838	55,2	0,296	73,8	0,684	27,6	0,516	63,2	0,108	61,1	0,408	63,6	3,605	44,9
Gaze naturale	1973	0,845	32,6	0,186	12,4	0,007	1,7	0,337	15,6	0,098	14,4	0,052	40,6	0,046	8,2	1,479	19,7
	1976	0,786	30,0	0,242	15,9	0,014	3,5	0,435	17,5	0,119	14,6	0,065	36,7	0,054	8,4	1,605	20,0
Hidroenergie și energie nucleară	1973	0,068	2,6	0,052	3,4	0,010	2,4	0,023	1,1	0,023	3,3	0,002	1,6	0,021	3,8	0,179	2,4
	1976	0,084	3,2	0,058	3,9	0,015	3,7	0,028	1,1	0,032	3,9	0,002	1,1	0,030	4,7	0,220	2,7
Total	1973	2,591	34,6	1,494	19,9	0,411	5,5	2,150	28,7	0,687	9,1	0,128	1,7	0,559	7,4	7,5	100
	1976	2,623	32,7	1,519	18,9	0,401	5,0	2,482	30,9	0,817	10,2	0,177	2,2	0,640	8,0	8,032	100
Raportul producție/consum (%)																	
Total	1973	91		39		9		108		393		1974		163		109	
	1976	85		43		9		110		342		1370		158		107	
Petrol	1973	74		3		0		125		555		3462		195		119	
	1976	64		8		0		131		477		2231		190		121	

Sursa: Calculat după World Energy Supplies 1972-1976, UN Statistical Papers, "Production, Trade, and Consumption of Commercial Energy", Table 1,2/p.2-35

lor și energiei (adică dacă trebuie să utilizăm mai mult din alte resurse pentru a obține - să spunem prin reciclare - o resursă pe cale de epuizare), atunci o asemenea resursă va trebui să fie considerată ca pierdută sau ca folosită total. Totuși, această pierdere trebuie pusă întotdeauna în relație cu tehnologia disponibilă. Dat fiind că tehnologiile se îmbunătățesc, pierderea ar putea să nu fie definitivă. Ceea ce nu poate fi reciclat va fi înlocuit prin combinații ale materialelor existente în altele noi, îndeplinind parțial funcția unei resurse noi, artificiale.

În era substituibilității și materialelor noi, vom avea nevoie, probabil în secolul XXI, de mai multă energie pe unitatea de produs decât am avut nevoie în trecut. Este de asemenea de presupus că necesarul de capital al producției va spori, cu

alte cuvinte că progresul tehnologic va necesita mult capital. Costul resurselor necesare pe unitatea de producție finală probabil va crește, dacă nu va fi compensat de un progres tehnologic propriu-zis și de o creștere a productivității. De asemenea, va continua să crească și costul explorării de noi zăcăminte de minereuri și surse fosile, ca de altfel și importanța (și costul) cercetării de noi materiale.

Din cele de mai sus putem trage concluzia că :

a) Nu putem acoperi necesarul viitor de energie de 15 până la 20 TW numai pe baza surselor fosile. Energia nucleară, ca și cea solară, reprezintă o verigă indispensabilă în întregul lanț al surselor de energie.

b) Este imposibilă trecerea bruscă de la o sursă de energie la alta, datorită

duratei lungi (15-20 de ani) a efectuării investițiilor în sisteme energetice.

c) Anticiparea erei substituibilității și noilor materiale și o dezvoltare la timpul oportun a unui sistem energetic optim, împreună cu asigurarea la timp a disponibilităților de capital sint de o mare importanță.

d) Îndreptându-ne în direcția unui echilibru dinamic al creșterii economice și disponibilității resurselor, necesarul de capital și de energie trebuie puse în legătură cu structura sistemului economic. Dat fiind decalajul mare de timp până la intrarea în funcțiune a sistemelor generatoare de energie, calea spre un asemenea echilibru dinamic depinde de alocarea la momentul potrivit a investițiilor în cele două sectoare principale ale economiei cel producător de energie și cel neproducător, respectiv consumator de energie.

Interdependența economică internațională

(Urmare din pag. 26)

și dezvoltarea cooperării economice internaționale. Interdependențele strinse care s-au dezvoltat între parteneri, implicarea directă a relațiilor comerciale și de cooperare în procesul creșterii economice din toate țările lumii, socialiste și nesocialiste, dezvoltate și în curs de dezvoltare, impun combaterea tendințelor de revenire la politica protecționismului agresiv, liberalizarea relațiilor comerciale și de cooperare dintre state și așezarea lor pe baze noi.

CU DEPLIN TEMEII s-a subliniat la recenta Conferință generală a O.N.U.D.I. de la Delhi necesitatea luării de măsuri pentru asigurarea accesului liber al țărilor rămase în urmă la tehnologiile industriale moderne, pentru promovarea exporturilor de produse manufacturate pe piețele țărilor dezvoltate, în scopul transformării comerțului exterior și cooperării economice internaționale într-un autentic factor de progres economic și social, de lichidare a subdezvoltării. Un rol de prim ordin revine în acest sens cooperării în producție, cale importantă de accelerare a procesului industrializării, de creare a unor structuri economice complexe și avansate în aceste țări. După

cum s-a subliniat la Conferință, este necesar să se pună bazele unui cadru internațional adecvat în acest scop, prin contribuția directă a tuturor statelor - îndeosebi a țărilor dezvoltate, a organizațiilor regionale și mondiale, a tuturor membrilor comunității internaționale, egal interesați în eliminarea surselor de perturbări și crize din economia mondială, a dezechilibrelor structurale ale sistemului mondial.

Ca urmare a adâncirii interconexiunilor dintre state, popoarele au devenit tot mai conștiente de destinul lor comun. Acest proces de formare a unei „conștiințe planetare“, de afirmare și dezvoltare a valorilor universale, care favorizează apropierea și concurența dintre state, trebuie să se reflecte în mod corespunzător în formele instituționale ale relațiilor economice, în principiile care guvernează viața internațională. Se impune tot mai mult cerința de reglementare rațională a interdependențelor economice internaționale, de intervenție conștientă a centrelor naționale de decizie pentru organizarea relațiilor dintre state pe baza unui model nou, superior, care să depășească structurile de tip capitalist și mecanismele spontane de echilibrare a vieții economice. Acestui imperativ al lumii contemporane îi poate oferi un răspuns conceptul noii ordini economice internaționale, expresie a luptei popoarelor pentru o lume mai bună și mai deosebită, pentru trecerea de la confruntare la cooperare în toate domeniile vieții internaționale, pentru accelerarea dezvoltării la scara națională și globală, prin amplificarea și potențarea efortului propriu, în condițiile unei vaste cooperări interstatale.

R. P. Bulgaria: priorități în dezvoltarea industriei

DATORITĂ priorității acordate industriei în cadrul politicii de investiții din R.P. Bulgaria, producția industrială a sporit de circa zece ori în perioada 1957—1978. Din fondurile investite în industrie din 1961 și până în 1978 (însușind peste 26 miliarde leva), peste 80% au fost destinate sectoarelor furnizoare de mijloace de producție, în special ramurilor-pilot, ceea ce a determinat ca mașinile, instalațiile și celelalte echipamente cu care este dotată industria să reprezinte mai mult de jumătate din valoarea globală a acestor fonduri fixe pe întreaga economie.

A sporit continuu ponderea mașinilor și instalațiilor în ansamblul fondurilor fixe ale industriei, iar ponderea alocațiilor pentru modernizarea și restructurarea „zestrei” sale tehnice a reprezentat în 1978 aproximativ 43% din totalul investițiilor în această ramură a economiei naționale. O asemenea orientare a avut drept efect creșterea neîncetată a ponderii unor ramuri de vîrf — ca energetica, siderurgia, construcțiile de mașini și chimia — în producția industrială, respectiv de la 19,1% în 1956 la 45,5% în 1978 (industria construcțiilor de mașini și prelucrării metalelor furnizînd, ea singură, peste 28% din total). Dezvoltarea susținută a acestor ramuri s-a reflectat și în structura exportului bulgar, ponderea mărfurilor industriale de proveniență neagricolă majorîndu-se de la 25,5% în 1960 la 73,1% în 1978.

Uraniul: evaluări și perspective

UTILIZAREA pe scară tot mai largă a uraniului în energetică depinde, între altele, de amploarea zăcămintelor certe de minereu de uraniu. După aprecierea specialiștilor zăcămintele certe de oxid de uraniu din țările nesocialiste au crescut întrucitva în ultimii ani, procentul sporului variînd în funcție de baza de calcul — pentru o exploatare rentabilă — respectiv de prețul minerului. Conform estimății Ministerului energiei din S.U.A. zăcămintele respective se repartizau anul trecut astfel (în mii tone U_3O_8):

	La prețul de 30 dolari livra *)	La prețul de 50 dolari livra *)
Total	2 168,0	3 022,3
S.U.A.	626,0	834,6
Australia	344,7	353,3
R.S.A.	290,3	460,0
Canada	254,0	276,7
Nigeria	190,5	190,5
Namibia	137,9	156,0
Brazilia	87,1	87,1
Franta	46,3	63,3
Suedia	0,9	353,8
Alte țări	183,3	242,7

*) O livră americană = 453,4 g.
Sursa: „Nuclear fuel”, 10.XII.1979.

În ceea ce privește producția de uraniu în țările capitaliste, aceasta a cunoscut o tendință oscilantă: după ce a

crescut rapid în cursul deceniului al șaselea (33,4 mii tone în 1959), a înregistrat apoi un regres în deceniul următor (15 mii tone în 1967) și o nouă extindere după aceea (28,6 mii tone în 1977), cu perspectiva unei evoluții dinamice în continuare. Se apreciază că în 1990 S.U.A. se vor situa pe primul loc printre producătorii de uraniu din țările nesocialiste (cu 42,7% din total), în timp ce în domeniul consumului acestui metal în frunte vor fi țările Europei occidentale (cu peste 40% din total).

R. P. Polonia: progresul industriei cuprului

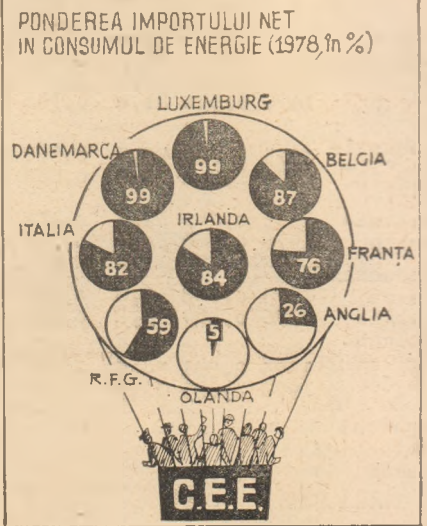
INDUSTRIA CUPRULUI, a cărei dezvoltare susținută se datorește descoperirii în anul 1957 a unor bogate zăcămintele de minereu de cupru (de fapt, minereu polimetalic, intrucit conține argint, aur, nichel, plumb, zinc, cobalt, vanadiu ș.a.), este pe cale de a deveni una dintre ramurile cheie ale economiei poloneze. Pe baza acestor resurse de minereu, situate în partea de sud-vest a țării, al căror volum este apreciat ca fiind al cincilea din lume și primul din Europa, au luat ființă o serie de mine de mare capacitate (cea mai modernă dintre ele — mina Sieroszowice, în curs de construcție, va avea o capacitate finală de extracție de 15 mil. tone minereu pe an), topitorii de cupru, întreprinderi de prelucrare a cuprului, uzină constructoare de mașini și utilaje pentru extracția și prelucrarea cuprului, instituții specializate de cercetare și proiectare etc. O asemenea abordare complexă a permis, pe de o parte, sporirea crescîndă a contribuției originale poloneze la realizarea tehnicii și a tehnologiilor moderne pentru industria cuprului, iar pe de altă parte — ridicarea treptată a gradului de prelucrare a cuprului, lucru important pentru asigurarea unei balanțe export-import tot mai favorabile în acest domeniu.

În 1978 producția de cupru electrolic s-a ridicat la peste 332 mii tone, plătind Polonia printre primii zece producători din lume, iar pentru anul 1985 este proiectat să se producă o jumătate de milion de tone. În ceea ce privește exporturile de cupru brut de articole finite sau semifinite din cupru, acestea reprezintă circa 50% din producție, printre importatori figurînd firme din Anglia, Franța, Suedia, R.F.G., S.U.A. și alte țări.

C. E. E. — dependența de importul de energie

ȚĂRILE Pietei comune vest-europene care reprezintă una dintre principalele zone consumatoare de energie din lume sînt, în același timp, și unul dintre cei mai de seamă importatori de energie. Se apreciază că — la nivelul anului 1978 — mai mult de jumătate (circa 57%) din necesarul lor global de energie era acoperit din import. După

cum se vede din graficul alăturat, cu excepția Olandei și Angliei, importul

net de energie deține o pondere ridicată în cadrul consumului energetic intern, ajungînd pînă la aproape sută la sută în cazul Danemarcei sau al Luxemburgului.

În acest context o importanță deosebită capătă aplicarea unui complex de măsuri de economisire a energiei, specialiștii considerînd că volumul potențial al economiilor realizabile fără o reducere a calității vieții populației însumează 300 mil. tone de petrol sau 450 mil. tone de cărbune.

Penetrația fibrelor de sticlă

DEPĂȘIND faza experimentelor și tatonărilor privind utilizările posibile, fibrele de sticlă se afirmă tot mai mult ca un mijloc eficient de transmitere optică a informației la mari distanțe. O largă perspectivă li se deschide în domeniul telecomunicațiilor, unde ele concurează cu succes cablurile tradiționale (de cupru), astfel încît — după aprecierea specialiștilor — în decursul următorului deceniu ele vor cucerii între 30 și 50% din piața (respectiv din volumul vânzărilor anuale) ale cablurilor de telecomunicații și accesoriilor lor în țările occidentale. Printre alte domenii de utilizare a fibrelor optice figurează — la mare distanță față de telecomunicații — sectorul informaticii, producția de bunuri electronice de consum ș.a.

În ceea ce privește Statele Unite, care dețin în domeniul fabricării și utilizării fibrelor optice un avans apreciabil față de celelalte țări capitaliste dezvoltate, se consideră că volumul vânzărilor de materiale din fibre optice va spori de la 11,7 milioane de dolari în 1978 la 245 mil. în 1984 și la 833 mil. dolari în 1990.

GLOSAR

Probleme lexicale

VOCABULARUL pe care îl folosim în economie s-a format în cursul deceniilor, dacă nu al secolelor. În tot acest timp, fiecare generație a preluat de la cele precedente un bagaj de termeni pe care rareori i-a supus unui examen critic.

Unul din termenii corecți în urma unui asemenea examen este balanța de plăți, care în prezent poartă denumirea de „balanță de plăți externe”. Am arătat cu altă ocazie că adaosul este inutil, deoarece nu există concomitent și o balanță de plăți interne, cu care prima să se confunde. Prin urmare, dacă am reveni la vechiul termen nu s-ar întâmpla nimic, în afară de economisirea unui cuvânt.

Dar de ce balanța de plăți? Ce caută această particula moștenită, lipsită de sens în românește? De-a lungul vremii, particula — imprumutată probabil de la francezi — a dispărut dintr-o serie de termeni. Azi nu se mai spune Ministerul de Finanțe (fr. Ministère des Finances), ci Ministerul Finanțelor. Ministerul de Externe a devenit Ministerul Afacerilor Externe. În materie de balanțe se vorbește și se scrie curent despre balanța legăturilor dintre ramuri, balanța venitului național, balanța veniturilor și cheltuielilor bănești ale populației. Nici un de. Capitolele balanței de plăți — balanța comercială, balanța serviciilor, balanța fluxurilor financiare, balanța mișcărilor de capitaluri, balanța creditelor — nu poartă nici ele particula de, rămasă din alte timpuri. Deci: balanța plăților, eventual balanța plăților externe.

Acesta este un amănunt fără mare importanță. Însă balanța plăților mai dă loc și la o greșală de fond. Noi scriem și vorbim despre echilibrul sau dezechilibrul balanței de plăți, despre o balanță de plăți activă sau pasivă, despre excedentul sau deficitul balanței de plăți. În documente oficiale se arată că România urmărește ca obiectiv „echilibrarea balanței de plăți”. Într-o lucrare recentă consacrată exclusiv balanței plăților se afirmă: „Modul particular în care fiecare țară își proiectează dezvoltarea economică poate conduce pentru o anumită perioadă de timp la un dezechilibru al balanței sale de plăți, respectiv la apariția unor excedente sau deficite”. Într-un dicționar răspindit se citește: „balanța de plăți poate fi activă (excedentară) fiind încasările sunt mai mari decât plățile, pasivă (deficitară)” etc.

Avem de-a face cu o exprimare fundamental greșită. Balanța plăților este întocmită după principiul contabilității în partida dublă, astfel încât ea este în mod necesar echilibrată, activul fiind egal cu pasivul. Expresia „balanța de plăți dezechilibrată” a apărut datorită confuziei care se face între balanța plăților în ansamblu, care nu poate fi decât echilibrată, și un capitol sau altul al balanței care în mod obișnuit este dezechilibrat. Balanța plăților cuprinde două mari capitole: balanța plăților curente și balanța mișcărilor de capital. Primul capitol este dezechilibrat, deoarece niciunul din elementele componente (balanța comercială, balanța serviciilor etc.) nu poate fi practic echilibrat. Al doilea mare capitol este și el dezechilibrat, dar în sens invers: dacă balanța plăților curente prezintă un sold pasiv, balanța mișcărilor de capital va prezenta neapărat un sold activ (un import de capital, de exemplu) care va compensa soldul balanței plăților curente, făcând ca balanța plăților să fie în ansamblu echilibrată.

Ai fi timpul să adoptăm terminologia corectă, utilizată oriunde se pune preț pe exactitatea vocabularului. Să vorbim deci despre „dezechilibrul plăților curente”, despre „pasivul balanței plăților curente”, știind că balanța plăților, în ansamblu, este întotdeauna echilibrată.

C. K.

Comerț

internațional

Ion Vornicu, București
— Majoritatea acordurilor multilaterale la care s-a

ajuns în cadrul așa numitei „Runde de la Tokio”, cum au fost denumite negocierile comerciale multilaterale purtate în perioada 1973—1979 în cadrul G.A.T.T., au intrat în vigoare la 1 ianuarie 1980. Este vorba de trei acorduri care reduc sau reglementează obstacole cu

caracter netarifar afectând comerțul (subvenții, bariere tehnice etc.), de două acorduri referitoare la comerțul cu unele produse agricole (carne de bovine și produse lactate), de un acord privind comerțul cu avioane civile și piese pentru asemenea avioane și de unul pentru revizuirea codului antidumping al G.A.T.T., datînd din 1967.

Tot la 1 ianuarie majoritatea celor aproape 50 de state care au convenit să-și reducă tarifele vamale au efectuat reduce-

rile din prima tranșă anuală, din seria celor opt prevăzute a avea loc pînă la 1 ianuarie 1987. Cînd toate reducerile prevăzute vor fi efectuate, tarifele vamale medii impuse asupra produselor manufacturate vor fi mai scăzute cu circa o treime, reduceri semnificative urmînd a fi efectuate și în cazul produselor agricole.

Țările semnatare ale Acordului general pentru tarife și comerț (G.A.T.T.) efectuează peste patru cincimi din comerțul mondial.

Africa 2000

I. Vlad, Tirgoviste — Autorul lucrării „Africa și viitorul său” la care va referiți este Michel Doo Kingue, directorul Biroului regional pentru Africa al Programului Națiunilor Unite pentru dezvoltare. Cartea sa urmează să apară în vara acestui an.

O prioritate a continentului african: combaterea extinderii deserturilor. În fiecare an circa 60 000 km² de teren fertil se transformă acum în desert. În zonele desertice ale Africii trăiesc circa 60 milioane de oameni.

dar autorul și-a făcut cunoscut unele din ideile cuprinse în lucrare cu ocazia colocviului desfășurat anul trecut la Monrovia și intitulat „Ce fel de Africa în anul 2000”.

Autorul este de părere, între altele, că dacă ar putea obține randamentele din țările dezvoltate, continentul african ar fi în măsură să hrănească o populație de zecile de ori mai mare decât cea actuală. În prezent el nu este în măsură să-și acopere integral necesarul de alimente. Această situație nu se datorește unei reduceri a suprafeței arabile pe locuitor, cum este cazul în alte zone în curs de dezvoltare ale lumii, ci randamentelor extrem de scăzute la hectar. Potrivit statisticilor F.A.O., în Africa reveneau în 1976 circa 0,44 ha

tantă programe regionale sprijinite de P.N.U.D. în Africa.

Altă temă abordată în lucrarea amintită este necesitatea asigurării participării echitabile a populației la eforturile pentru dezvoltare și la repartiția beneficiilor ei, proces denumit de autor: „democratizarea dezvoltării naționale”. Referindu-se la educație și învățămînt ca factori ai dezvoltării autorul este de părere că nu există un conflict între educația pentru dezvoltare și menținerea identității culturale a popoarelor. El consideră dimpotrivă că o slăbiciune a unor din actualele politici de dezvoltare o reprezintă neglijaarea unor caracteristici de bază ale societăților africane tradiționale

Revistă

Vasile Căneapă, Galați — Revista de studii „Third World Quarterly”, de care

vă interesați, a început să apară în ianuarie 1979, fiind publicată de „Fundatia de cercetări economice și sociale a lumii a treia”, cu sediul la Londra. Încă din primul număr, editorii revistei tri-

mestriale menționate au precizat că aceasta nu se va preocupa de probleme abstracte sau teoretice, ci „și va concentra atenția asupra unor probleme concrete și va propune soluții specifice într-o abordare interdisciplinară”, ținînd seama că „pînă acum problemele lumii a treia au fost evaluate mai ales din punctul de vedere al țărilor industrializate”. Astfel, primul număr abordează teme precum noua ordine economică internațională și surplurile unor țări în curs de dezvoltare (Samir Amin), țările în curs de dezvoltare și cursurile valutare fixe (Sir Arthur Lewis), perspectivele relațiilor Nord-Sud (J. Amuzegar), dezvoltarea și mediul înconjurător (A. Kneese), învățămîntul din perspectiva lumii a treia (Ali Mazrui) etc. O rubrică permanentă a revistei, publicată chiar în deschidere, poartă titlul „Dialog Nord-Sud” și constă din interviuri cu personalități științifice sau politice din diverse țări, implicate în dezbaterile purtate actualmente pe plan internațional. Printre cei solicitați la această rubrică s-au aflat Shridath S. Ramphal, secretarul general al Commonwealth-ului, Lee Kuan Yew, primul ministru din Singapore, Willy Brandt, președintele Comisiei independente privind problemele dezvoltării internaționale.

Concorde

Dănilă Căbulea, Cimpina — Coeficientul mediu de utilizare a capacității celor pentru avioane supersonice Concorde ale companiei Air France a crescut de la 53,5% în 1977 la 57,6% în 1978 și 60,9% în 1979. Pe ruta Paris-New York el a fost anul trecut de peste 71%. Deși exploatarea acestui avion — apreciat din punct de vedere tehnic ca un succes — continuă să se soldeze cu un deficit, pe care scumpirea combustibilului nu a făcut decât să-l accentueze, compania Air France a anunțat că nu îl va retrage din exploatare, dimpotrivă, ea va fi dotată cu încă două avioane de acest tip, care pînă la urmă nu și-au găsit un cumpărător extern.

La rîndul său, compania British Airways a procedat la reducerea pentru două luni a tarifului pe ruta Londra-Washington, cu 100 lire sterline, noul tarif situîndu-se astfel la nivelul celui de clasa întâia pe avioanele cu reacție obișnuite.

Revista ECONOMICA

Editată de Consiliul Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale — Institutul Central de Cercetări Economice

Sumarul nr. 7 din 15 februarie 1980

- Manifestare a unității indestructibile a poporului în jurul partidului, al secretarului său general (Dinu Dragomirescu) 2
- Formarea și modelarea omului nou, îndatorire socială de mare răspundere (N. Ionescu) 4

ECONOMIE NAȚIONALĂ

- În întâmpinarea alegerilor de deputați de la 9 martie. Opțiuni și realizări în creșterea calitativă a economiei românești (conf. dr. Dumitru Ciucur, lector univ. Constantin Popescu) 6
- Economia românească în 1979. Realizări remarcabile, dar și rezerve pentru îmbunătățirea activității (Marin Stănică) 8
- Plan ● angajamente. Îndeplinirea ritmică, exemplară a planului la producția fizică și netă (L. Țintea) 10
- Dezbateri „R.E.” Reciclarea complexă a resurselor materiale refolosibile (Vasile Boscuc dr. Vasile Bogdan) 12
- La ordinea zilei în agricultură. Pregătirea și desfășurarea exemplară a lucrărilor în campania de primăvară (Marin Constantin) 14

CONDUCERE ● ORGANIZARE

- Adunări generale ale oamenilor muncii. Autogestiunea începe de la locul de muncă (Dan Condrea) 16
- Traectoria inovației: între succes și eșec 17

TEORII ● IDEI

- Productivitatea muncii — factor hotărâtor al progresului economico-social (II) (Sanda Arsene) 18
- Școli ● curente ● economiști. Economie, umanism și iluzia „gratuității” (prof. dr. Ion Florea) 20

ÎN SPRIJINUL CANDIDAȚILOR LA EXAMENUL DE ADMITERE ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL ECONOMIC SUPERIOR

- Dezvoltarea planică, proporțională — lege economică a socialismului (lector univ. dr. Dan Nițescu) 23

ECONOMIE MONDIALĂ

- Interdependența economică internațională și imperativul cooperării (II) (Ioan Popa) 25
- Tendințe — conjuncturi 27
- Creșterea economică și necesarul de energie (Bruno Fritsch) 28
- Mondorama 30
- Curier 31

ÎN SUPLEMENTUL NUMĂRULUI :

Consultații în ajutorul celor ce studiază în învățămîntul politico-ideologic

IN THIS ISSUE

- Options and achievements in qualitative growth of the Romanian economy (Lecturer Dr. Dumitru Ciucur, Reader Constantine Popescu) 6
- The Romanian economy in 1979. Significant achievements as well as resources for improvement (Marin Stănică) 8
- Labour productivity — a decisive factor of the socio-economic progress (II) (Sanda Arsene) 18
- Schools ● trends ● economists. Economy, humanism and the illusion of „gratuitousness” (Prof. Dr. Ion Florea) 20
- International economic interdependence and the imperative of cooperation (II) (Ioan Popa) 25
- Economic growth and energy needs (Bruno Fritsch) 28

DANS LE NUMERO

- Options et réalisations dans la croissance qualitative de l'économie roumaine (maître de conférences Dumitru Ciucur, chargé de cours Constantin Popescu) 6
- L'économie roumaine en 1979. Réalisations remarquables, mais aussi des réserves pour perfectionner l'activité (Marin Stănică) 8
- La productivité du travail — facteur décisif du progrès économique et social (II) (Sanda Arsene) 18
- Ecoles ● courants ● économistes. L'économie, l'humanisme et l'illusion de „gratuités” (prof. dr. Ion Florea) 20
- L'interdépendance économique internationale et l'impératif de la coopération (II) (Ioan Popa) 25
- La croissance économique et le nécessaire d'énergie (Bruno Fritsch) 28

ИЗ СОДЕРЖАНИЯ

- Оптации и достижения в области качественного развития румынской экономики (ст. преп. выс. шк. др. Думитру Чукур, преп. выс. шк. Константин Попеску) 6
- Румынская экономика в 1979г. Выдающиеся достижения, но и резервы для улучшения деятельности (Марин Стăникă) 8
- Производительность труда — решающий фактор экономико-социального прогресса (II) (Санда Арсене) 18
- Школы ● течения ● экономисты Экономика, гуманизм и иллюзия «бесплезности» (проф. др. Ион Флора) 20
- Международная экономическая взаимозависимость и повелительное требование сотрудничества (II) (Иоан Попа) 25
- Экономический рост и потребность в энергии (Бруно Фрич) 28

Abonamentele se incheie la oficiile postale, factorii postale și difuzorii voluntari de presă din întreprinderi și instituții. Prețul unui abonament (inclusiv suplimentul săptăminal): pentru întreprinderi și instituții — 260 lei anual; pentru cursanții tuturor formelor de învățămînt politic și profesional, elevi, studenți — 130 lei pe an, 65 lei pe 6 luni, 32,50 lei pe 3 luni. Termen limită de încheiere a abonamentului: 20 ale lunii anterioare perioadei de abonare.

Redacția și administrația: Calea Dorobanților nr. 11—25, 71 131 București, telefon 12 66 10. Cont I.S.I.A.P.: nr. 6451.502.28 B.N.R.S.R., — filiala sect. 1. București. Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Științei”.

28 II • 8 III

Magazinele cooperativelor de consum vă stau la dispoziție cu o gamă variată de produse cosmetice și de parfumerie, obiecte de podoabă, ceasuri, tricotate, galanterie și marochinărie, confecții de sezon, stofe, imprimeuri, precum și alte articole de îmbrăcăminte sau de uz gospodăresc ce pot constitui, după preferințe, cadouri plăcute și utile, care să însoțească tradiționalul mărțișor.

Decada Mărțișorului

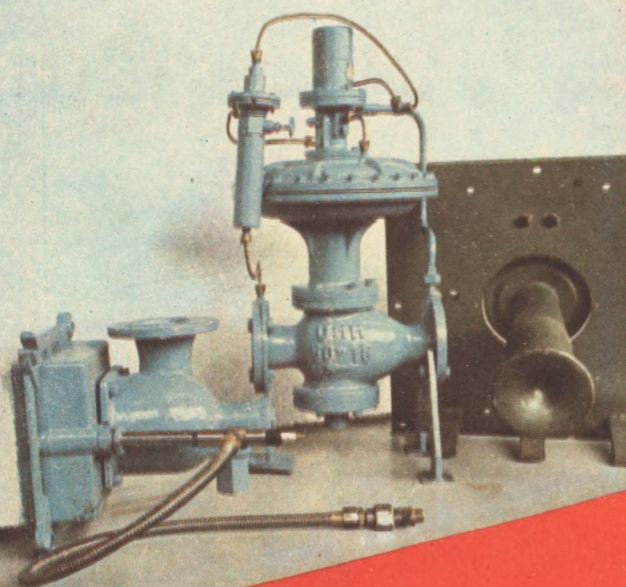
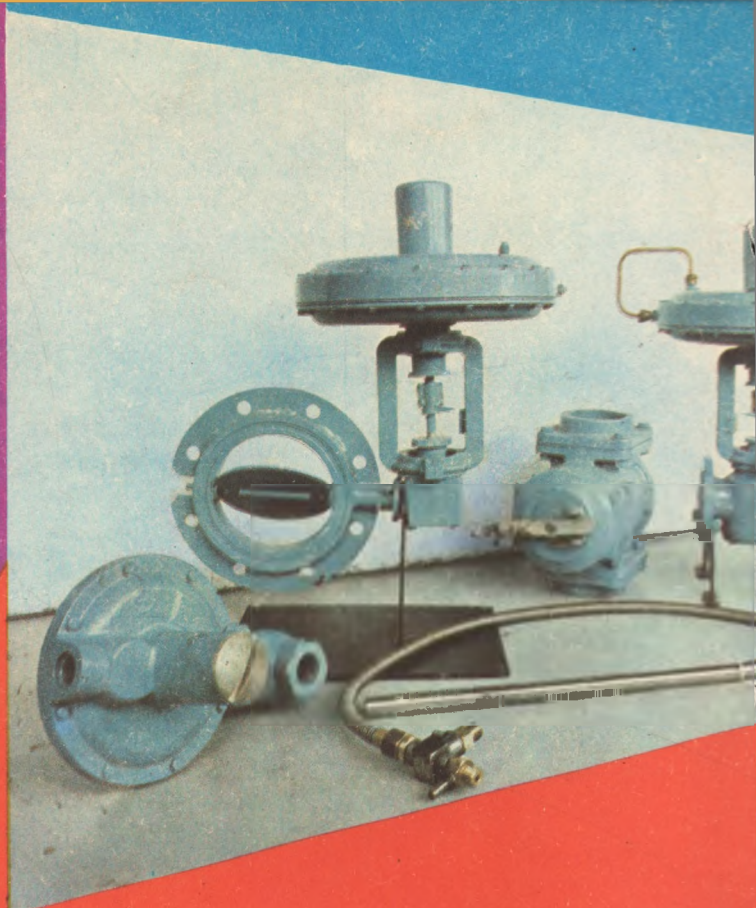
Supermagazinul „Coop” — Scăeni jud. Prahova

VIZITAȚI MAGAZINELE COOPERATIVELOR DE CONSUM!

UZINA MECANICĂ
„GAZ METAN” – MEDIAȘ

produce și livrează :

- arzătoare industriale și de uz casnic pentru gaze naturale ;
- elemente de automatizare a instalațiilor de ardere (arzătoare de aprindere, regulator de raport, clapete de reglare debit aer-gaz, dispozitive de siguranță) ;
- regulatoare industriale cu acționare directă și indirectă ;
- pompe hidraulice de 1 000 bar ;
- elemente de automatizare a cimpurilor de sonde de gaze naturale.

Produsele livrate de UZINA MECANICĂ „GAZ METAN”-MEDIAȘ pentru diverse cuptoare și agregate termice din industrie realizează performanțe ridicate, asigurând o ardere economică a gazelor naturale.